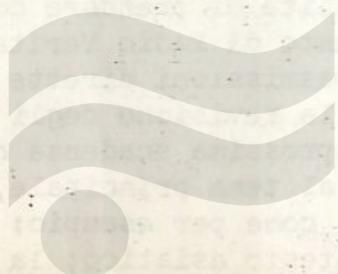

Mary
Dawn

1974

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

**ústav pro studium
totalitních režimů**

Z A Ř Ě 1 9 7 4

244. 1. 9. Zprávy; Koláček: Slovo sv. Otce
245. 2. 9. " Vrána: Smysl pro humor /pokr./
246. 3. 9. " Turek /př./ Kard. Pignedoli v Japonsku; Koláček: Odsouzení potratu
247. 4. 9. " Turek /př./: Váš biskup vám píše /pokr./
248. 5. 9. Pořad pro mládež: Koláček: Jsou vůbec ještě moderní nějaké oběti?
249. 6. 9. Zprávy; Koláček: Výklad liturg. čtení 23. neděle v roce
250. 7. 9. " Turek /př./: Gots: Ano ke kříži: Dýchat v Bohu
251a 8. 9. Čupr: Homolie 23. neděle v roce
251 8. 9. Zprávy; Koláček: Život církve očima tisku; Lidové katolictví
252 9. 9. " Vrána: Smysl pro humor /pokr./
253. 10. 9. " Čupr: Milostivé léto sahá do svědomí; Koláček: Salzburský kongres o chrámové hudbě
254. 11. 9. " Koláček: Paderewského Magnificat; Turek /př./: ^{Rodina} /pokr./: Krátká
255. 12. 9. Pořad pro mládež: Turek /př./: Páter Goarnisson
256. 13. 9. Zprávy; Koláček: Výklad liturg. čtení 24. neděle v roce
257. 14. 9. " Turek /př./: Gots: Ano ke kříži; Modlit se je lepší
258. 15. 9. " Koláček: Vigilie svátku sv. Ludmily
259. 16. 9. " Vrána: Smysl pro humor /pokr./
260. 17. 9. " Čupr: Světová konference sekulárních institutů
261. 18. 9. " Turek /př./: Váš biskup vám píše /pokr./
262. 19. 9. Pořad pro mládež: Koláček: Současní přírodovědci vyznávají Boha
263. 20. 9. Zprávy; Vrána: Výklad liturg. čtení 25. neděle v roce
264. 21. 9. " Gots: Ano ke kříži /pokr./ Turek /př./
265. 22. 9. " Koláček: Život církve očima světového tisku
266. 23. 9. " Vrána: Smysl pro humor /dokončení/
267. 24. 9. " Koláček: V Japonsku i nekřesťané se chtějí setdávat v kostele
268. 25. 9. " Turek /př./: Váš biskup vám píše /pokr./
269. 26. 9. Pořad pro mládež: Koláček: Matka Tereza na cestách
270. 27. 9. Zprávy; Koláček: Výklad liturg. čtení 26. neděle v roce
271. 28. 9. " Vrána: Sv. Václav 1974
272. 29. 9. " Koláček: Slovo sv. Otce
273. 30. 9. " Benáček: Gilbert Keith Chesterton /100leté výročí/

1 SET. 1974

Slovo sv. Otce

Ze srpnových projevů Pavla VI.

Sv. Otec při svých generálních audiencích se snaží všeobecnými základními úvahami nalézt určité styčné body mezi církevním způsobem myšlení a charakteristickou mentalitou současné doby:

"Chceme tím jednak odstranit záminky povrchovních a zbytečných polemik, jednak přispět i k růstu pravdy v kulturním vyzrávání moderního člověka. Jinými slovy chtěli bychom ujistit jak své přátele, tak i protivníky, že určité názory, které mají úspěch ve spekulativní i praktické módě, nejenže neodporují církevnímu učení, nýbrž církev je přijímá a často již od dřívějška prosazuje proti jiným názorům až doposud běžným a nyní překonaným. Jeden z těchto shodných bodů se týká důležitosti osobního svědomí při určování vlastního jednání. Člověk je svobodný. Musí mít tedy možnost, aby se svobodně rozhodoval o tom, co má dělat. Vnější zásahy jiných měřítek správnosti jednání nejenže omezují osobní svobodu, nýbrž mohou poškodit i její správný postoj a zaměření. To vše je zcela pravda."

Sv. Otec pak dále vysvětluje: čím vlastně vlast,

"přicházíme k tomu, A nyní, tím naše učení (doplňuje poznání svědomí) a tím i vyznačuje plnou ukázněnost morálního jednání podle glasu svědomí. Tvrdí totiž, že svědomí se odvolává na normu danou objektivním rozumem, a to jak ve svých prvních intuitivních postřezích o dobru a zlu /tzv. synderese/, tak i ve složitějších rozumových projevech /přirozený zákon/. Z toho vyplývá, že svědomí si nevytváří vlastní mravní normu, nýbrž že ji musí přjmout a uskutečňovat. Svědomí je jakési vnitřní oko, které vidí; není však samo pro sebe světlem, které umožňuje, aby vidělo. Svědomí není to, čo musíme či máme dělat, čili může dávat příkazy jen potud, pokud samo poslouchá. Tento poznatek může být velmi důležitý, jestliže jej dobře pochopíme; upozorňuje nás totiž, že svědomím musívládnout něco, co je přesahuje. Poslušnost nepotlačuje osobní svobodu, nýbrž umožňuje její výkon. Řád věcí totiž dokazuje, že je správné, aby jiná vůle, tj. autorita, ukazovala naší vůli, jaké jednání je skutečně rozumné."

"Aby člověk mohl svědomí správně používat, musí mít možnost svobodného ničím neomezovaného rozhodování. A zde vystupuje otázka svobody, lépe řečeno "osvobození" člověka. Sv. Otec věnuje tomuto námětu jednu ze svých promluv.

Námět velmi rozsáhlý a hluboký, hlavně proto, že bývají ztotožňovány dva pojmy: osvobození a spásy. Spása člověka pochází a závisí od Boha - říká sv. Otec. Kristovo dílo je známo: spásy, kterou přinesl, znamená vykoupení skrze jeho oběť na kříži a zmrtvýchvstání. Z toho důvodu Kristovo dílo znamená osvobození. Osvobození od čeho? Od smrti, k níž nás hřích předurčil. Kristus nás smířil s Bohem a tento smír nás znova probouzí k životu, nyní v milosti a později ve slávě. Toto křesťanské osvobození má obrodnou moc; činí nás dobrými, optimisty, činotodými a ~~imperialistickými~~ v konání dobra i tam, kde nesledujeme jen vlastní zájmy". Sv. Otec však varuje a upozorňuje:

"Dejte si dobrý pozor, aby toto křesťanské osvobození nebylo zneužíváno k převážně politickým účelům a podřizováno ideologiím, které jsou v zásadním rozporu s náboženským pojímáním našeho života, anebo sociálně-politickým hnutím, jež se staví nepřátelsky k naší víře a církvi, jak bohužel celosvětová zkušenost ještě i dnes dokazuje. My nejsme slepí! Křesťanské osvobození nesmí nabýt odlišného anebo snad i opačného významu, než je jeho původní hodnota; a k tomu by mohlo s velkou pravděpodobností dojít, kdyby se stalo synonymem předpojatého a na program povýšeného boje mezi sociálními třídami, které dnes samotná zákonitost hospodářského pokroku vyzývá, aby chápaly své vztahy v duchu vzájemného doplňování, spoluúčasti a spolupráce a aby se nehnali za oslepující fatamorganou radikální sociální revoluce, která se nakonec musí projevit jako všeobecně škodlivá a s těžko nařavitelnými důsledky".

Dnešní lidé chtějí mít všechno snadné a lehké; proč by tedy nemělo být takové i náboženství. Zde se snad nejostřejí střetává mentalita dnešní doby a myšlením církve. Má být křesťanský život snadný anebo ne? Takto klade otázku sv. Otec přítomným věřícím v audienční síni v Castelgandolfu 14. srpna. A odpovídá:

"Zdá se, že je třeba odpovědět kladně. Křesťanský život znamená přece naši spásu. A spásy je nesmírný dar, který nám dal Bůh Otec z vlastní vůle, skrze Ježíše Krista a v Duchu sv. A nepřináší snad tento dar již sám sebou i milost potřebnou k tomu, abychom mohli splnit podmínky, jež jsou vyžadovány k dosažení spásy, např. víra a dobré skutky?"

Copak snad křesťanství není náboženství lidské, lidové, pro všechny přístupné a otevřené? Snadnost konečně souvisí s moderním pokrokem, který zmenšuje, nebo i odstraňuje namáhavost lidské práce a činnosti. S druhé

strany jej musíme však brát velmi obezřele a kriticky, protože napomíná, že člověk a jeho život následkem dědičného hříchu není zcela normální, zdravý a dokonalý. A zde sv. Otec zdůraznil význam asketiky. Táže se a hned též odpovídá:

"Co je to askeze? Je to namahavý a vytrvalý výcvik v sebeovládání... Je to úsilí o osobní dokonalost a my věřící ji máme chápout v duchu svého ~~xxix~~^{víry}. Sv. Pavel o tom píše: Ti, kdo náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali /tj. umrtvili, ovládli/ svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi. Askeze není sama v sobě zaměřena proti člověku, jeho svobodě a ~~životnosti~~^{vitalitě}, nýbrž vede k rozvoji osobnosti, křesťanského typu člověka. Může být též nesnadná, podobně jako tělesný, vojenský a sportovní výcvik; askeze je tréninkem ke ctnosti, k velkým ctnostem a vychovává silného zdrženlivého člověka, připraveného následovat Krista, sloužit bližním a spojit se s Bohem".

Křesťanský život je tedy též náročný a někdy skutečně není snadný. Stále platí Kristova slova: Kdo chce jít za mnou, zřekni se sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Z křesťanského života nelze vyškrtnout oběť a kříž. Jak ale tedy může být křesťanský život snadný? Existuje jeden prostředek. Je to cit pro povinnost. V tom spočívá tajemství evangelia. Může být snadné, jestliže povinnost splyne s láskou a zvláště s nadpřirozenou křesťanskou láskou. A sv. Otec končí slovy v duchu sv. Pavla:

"Křesťanský život není sice vždy snadný, ale může být vždy šťastný." Kdo takto dokáže žít, zaslouhuje si ten cenný a tajemný titul křesťana.

ústav pro studium
totalitních režimů

1. SET. 1974

244/4

RaVat:CECO /neděle/

Přes bouřlivou noc a nejisté počasí přišlo i tuto neděli navštívit sv. Otce do Castel Gandolfo velmi mnoho turistů a poutníků z různých zemí. Úryvek ze zvukového záznamu jasně mluví, s jakým nadšením pozdrávili sv. Otce a s jakým porozuměním přijali jeho slova a požehnání. /1/

Pavel VI. na začátku svého projevu upozornil, že nechce komentovat současné události ve světě, některé velmi bolestné: vzpomeňte jen - řekl - na železniční neštěstí v Záhřebu, na první úkazy nezaměstnanosti, na politicko-vojenské poruchy rovnováhy ve Středomoří, ale jsou také zjevy - upozornil - a na štěstí jich není málo, radostnější a dívající naději do budoucna. Svatý Otec chce jen sdělit duchovní dojmy, které plní jeho srdce a doufá, že je budeme sdílet s ním. "Převládá dojem vnitřní nedostatečnosti našich časných záležitostí" - řekl - ať už jde o to, abychom moudře programovali a účinně řídili spravedlivý a lidský rád pro ně nutný, anebo působili, aby lidé byli ctnostnější a navzájem mezi sebou bratrsky spojeni. Jistě se tu vyvíjí vážné a záslužné úsilí a to ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ napříč základně, aby se rozřešily nové a nově vznikající problémy, ale zdá se, že to je vše Sisyfova námaha, že některá zdánlivě nadějná řešení, místo, aby rozřešila přítomný obtíže, jsou jen přípravou na budoucí zla, na příklad: utkvělá myšlenka mnohých na nějakou novou revoluci, anebo rozvoj výroby a trhu, zbrojení, anebo některé nemorální a nelidské programy o omezení porodnosti a rovněž osudný názor, že osvobození moderního člověka je v uvolněnosti mravů atd.

Musíme uznat - pokračoval svatý Otec - že v našem velikém a údivném mechanismu naší rafinované a křehké civilisace něco schází. Můžeme sádno určit, že tento nepořádek spočívá v nedostatku / a bohužel od mnohých chtěném nedostatku/ duchovních a morálních činitelů. Lépe řečeno náboženských činitelů. Bázen Boží, náboženský pojem života, účinná přítomnost evangelia v dynamické historii lidstva, víra. Pro nás z toho všechno vyplývá velmi jednoduchý důsledek, ale základní - modlitba. To je vztah našeho života k pravému a živému Bohu, k Otci, který převyšuje všechno a zároveň je stále s námi, který, když našemu svědomí ukládá závaznou a těžkou odpovědnost, vlévá do našich srdcí nevyslovoucí sílu, abychom dovedli s mužnou energií žádané vykonat a v každém případě - měli z toho zásluhu. A pak sv. Otec pokračoval Ježínskými slovy, drazí synové a bratří, musíme se modlit, modlit se více, modlit se lépe, s pokorou a důvěrou. Naslouchejme v hluku přítomných starostí

jasnému hlasu Pána Ježíše: Proste a bude vám dáno..Který Otec dá synovi když ho žádá o chléb, kámen? Tím více nebeský Otec dá dobrého ducha těm, kteří ho prosí. Tak s pokorou, s důvěrou , spolu s Pannou Marii, která může všechno zduchovnit a všem dosáhnout- končil svatý Otec před modlitbou Anděl Páně.

ústav pro studium totalitních režimů

2 SET. 1974

RaVat-Ceco/pondělí/

Vatíkán: Svatý Otec rozhodl vyslat na pomoc kyperským uprchlíkům missi, o které se zmínil ve své polední promluvě 15. srpna. Tehdejší dramatické přerušení ženevské konference znemožnilo uskutečnění této akce, která nyní byla svěřena papežské komisi "Cor unum". Její poradce mons Harnett a sekretářiát pro jednotu křesťanů mons. Fortino odletěli dnes 2. září na Kypr. Jejich úkolem je koordinovat pomoc národních katolických charitativních organizací a spravedlivé rozdělení zasílané pomoci.

Terst: Ode dneška do 5 září se koná v Terstu II evropské symposium mezinárodní astronómické unie. Vatikánskou hvězdárnu budou na něm zastupovat jesuité otec Patrick Treanor, ředitel hvězdárny a otcové Coyne a McCarthy.

Caracas: Světová organisace pro předškolní výchovu OMEP koná svůj XIV světový kongres v Caracasu. Svatou stolicí zastupují na tomto kongresu, který potrvá až do 9. září, P. Andrea Dupuy, P. Emilio Blaslow a sestra Irena de la Parte.

Paříž: UNESCO a Světová metereologická organisace pořádají v Paříži mezi-národní konferenci o výsledcích mezinárodního hydrologického desítiletí a o budoucích programech v oblasti hydrologie. Jako pozorovatelé se účastní této konference i zástupci Svaté stolice, P. Russo prof. Jean Satra a paní Marie-Simone de Chalus.

Aquino.: V rámci oslav 700. výročí smrti sv Tomáše Aquinského požehnal včera kardinál Confalonieri bronzovou sochu tohoto velikého církevního učitele. Socha je dílem sochaře Angela Bianciniho a stojí na náměstí před novým chrámem, který byl minulou sobotu povyšen na papežskou menší basiliku.

Florenz: Ve florentském ústavu "La Quercia" se budou tento měsíc konat tři studijní symposia. Od 11. do 14. září se bude konat na téma: Hlásání evangelia v dnešním světě utrpení". Od 15.-21 září bude v proudu týden studí o problémech, které shrnuje téma: Nejvíce znepokojující vnitřní utrpení dnešního člověka a úsilí o ctnosti." A od 22. do 25 září se v ústavu sejdou sociální pracovníci, kteří ošetřují staré lidi, aby prohloubili své teoretické znalosti. Téma tohoto třídení je: Starý člověk jeho rodina a ti druzí.

Wroclav: 800. výročí sv. Hedviky bude slaveno ve vratislavské arcidiecézi rozsáhlými náboženskými akcemi. Světice je totiž pochována na území této

2 SET. 1974

diecése v městečku Třebnica. Jednotlivé farnosti se budou připravovat na slavné výročí duchovními cvičeními, obnovami a vykrajaní poutě do třebnické baziliky. Kromě toho se bude konat vědecké sympózium věnované vlivu úcty ke sv. Hedvice na dějiny Slezska i celého Polska.

Washington: Obrana lidských práv ve světě - ve světle Všeobecné deklarace základních práv člověka, podepsaných 10 prosince 1948 Spojenými národy - byla předmětem rozhovoru, který se konal 22. srpna ve Washingtonu mezi představiteli katolické konference Spojených států a americkým státním departmantem. Katoličtí představitelé ~~poukázali~~ na dokument amerických biskupů vydaný k 25 výročí podepsání deklarace a zdůraznili že Spojené Státy mohou výrazně přispět, aby se v celosvětovém měřítku dozržovala základní lidská práva a aby bylo vyloučeno jejich porušování.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

S M Y S L P R O H U M O R

XVI.

Roku 1964 literární časopis Host do domu položil spisovateli Milanu Kunderovi tuto otázku: "Myslíte, že existují i jiné lásky než ty směšné?". Kundera, autor povídek "Směšné lásky" odpověděl:

"To máte tak. Nikdo nemůže vidět svět jako směšný, pokud s ním beze zbytku splývá. I k tomu, aby člověk sám sebe viděl v proporcích směšnosti, musí od sebe odstoupit. Na ono zázračné stanoviště, z něhož je vidět směšné, dostává se člověk až během let; je to snad jakási odměna za dospělost. Směšné (alespoň jak já je chápnu) nepopírá vážné, ale osvěcuje je. Literatura, která je ~~prostá~~ absolutně prosta tohoto svitu (nebo alespoň přísvitu) zdá se mi být dnes jaksi jednostranná, jednorozměrná, vzniklá z ukvařeného, nebo ~~nai~~vního, nebo příliš ~~zurivého~~ postoje."

(Host do domu 1963
březen, č. 3, 36-37).

Milan Kundera zde vyslovil základní podmínky pro skutečný humor.

Člověk patří ~~dó~~ světa, stojí v něm, je jím obklopen a prostoupen; je svázán s jeho ději, věcmi a zákonem. Ke svému žití a pobytu potřebuje zemi pod nohami a oblohu nad sebou; potřebuje střechu nad hlavou; potřebuje kus prostoru, aby ^{mohl} ~~lyx~~ postavit alespoň svůj stan; a potřebuje čas, den a noc.

Ale člověk může také tento svůj svět překročit; může vykročit z jeho prostoru a z jeho času; podívat se na něj z druhé strany a zhlédnout jeho meze a jeho konečnost. ~~lyx~~ Jak je ale vůbec možné, abychom vystoupili ze světa a abychom beze zbytku nesplynuli s jeho nepřeběrnou mnohostí a s jeho vše obepínajícími obzory? První podmínka, abychom mohli překročit svůj svět a abychom mohli ~~pod~~stoupit od jeho zákonů, nezbytností a věcí, je v tom, že tento svět je skutečně překročitelný, že je konečný a není vším. Jinými slovy: mimo náš svět je to, co Kundera nazývá "zázračným stanovištěm". Zázračné je toto stanoviště v dvojím smyslu: předně proto, že

2 SET. 1974

245/4

s nimi

leží opravdu za obzory našeho zraku a nesplývá; přesahuje i naše vlastní obvyklý já. Je zázračné také proto, že proměňuje najednou a jakoby zázrakem obraz světa. Jakmile vystoupíme na jeho povinu, svět se nám najednou zjeví svou pravou tvář; odhalí našemu vnitřímu zraku i našemu srdci svou pravdu – a ukáže se v celém světle. Teprve v těchto nových perspektivách svět se stává světem. Teprve z tohoto stanoviště zahledneme jeho nádheru a vážnost, ale také jeho křehkost, klopýtavost, jeho směšnost. Prohlédneme skrz nazkrz všechny jeho lži, jeho maškarády, jeho iluze a jeho "naparování". Dokud jsme beze zbytku splývali se světem, měli jsme dojem, že jeho rády jsou nezměnitelné, božské a věčné. Brali jsme často smrtelně vážně jeho programy, jeho ideologie, jeho předpisy a návody na spásu. Byli jsme ochotni se mu klanět a vkládat do světa svou víru a naděje. Jakmile jsme z něho vykročili a zahledli tuto jeho idolatrii, museli jsme se zasmát jeho i své vlastní bláhovosti a dětinskosti. Prohlédli jsme jeho hru a zjistili, že je to šaškárna.

2

Druhá podmínka k překročení světa a k vystoupení na ono zázračné stanoviště je v nás samých. Kundera říká, že se člověk dostává k tomu stanovišti až během let. Má pravdu v tom, že mladý člověk obyčejně bere příliš vážně svůj svět; ukvapeně věří svému nadšení, naivně se vrhá do arény dějin, sní o tom, že je za volantem dějin; zuřivě a fanaticky posazuje proti všem svá nová božstva. Tento Kunderův výklad je třeba upřesnit. Dnešní mladá generace je už jiná než byla generace jeho. Je kritičtější, skeptičtější a náročnější, než byli její otcové. Mohli bychom říci, že je moudřejší. Prohlédne častěji a bystřeji frašku, kterou kolem ní hrajou řečníci, straničtí horlivci a dvorní šaškové. Moudrost nemusí být nutně výsadou starců. Je však znakem duchovní dospělosti.

2 SET. 1974

245/5

Obě podmíny pravého humoru, - konečnost světa a moudrost člověka - patří nerozlučně k sobě. Tvoří jeden nerozlučný celek. Kdyby svět byl nepřekročitelný, nekonečný a božský, nevedla by z něho a nad něj žádná cesta. Mimo tento svět by neexistovalo žádné stanoviště, z něhož by mohl člověk zahlednout sám sebe, dějiny a přírodu. Nebyla by možná ani moudrost, která je vlastně jen jiným jménem pro duchovní výstup a odstup se stala člověka od sebe a nad sebe. Moudrost by ~~výška~~ ^{se stala} nanějvýš chytrostí, která se dovede pohybovat ~~uvnitř~~ světa, ale není s to z něho vyjít. Chytrost dovede organizovat a účelně sestavovat zákony, dovede na ně někdy i vyzrát, ale nemůže zahlednout druhou stranu světa. Chytrost člověka neosvobozuje, protože ho nevyvazuje ze světa nutnosti a nezbytnosti. Moudrost přináší svobodu před světem a jeho zákony, protože se dovede postavit mimo svět.

Antický člověk se pokoušel o moudrost. Proměnlivý, nestálý a neklidný svět viditelných věcí neskýtal jeho přemýšlivému duchu a jeho ³ po štěstí a naplnění žíznícímu srdci žádný pevný bod a žádný čistý pramen. V tomto nepřehledném a pohyblivém světě se antický člověka cítil jako ve vězení. Tušil, že ~~jeho~~ domov jeho duše a srdce nemůže být v úzkých horizontech viditelného a dosažitelného světa. Hledal ono "zázračné stanovisko", které by byla jednak jeho domovem a jednak by mu umožňoval vidět viditelný svět v jeho konečnosti, směšnosti, v jeho celé částečnosti a dočasnosti. Řeckému filosofovi Platonovi se jevil viditelný, proměnlivý svět jako velké divadlo, jako provizorní hra. Nedokonalost a přechodnost věcí ho zraněvala. A probouzela v jeho duši touhu po jiném světě, po světě celé a pravé skutečnosti, po světě naplněných ideálů a hodnot. Ale i tento jiný, první ^{do zákona, byl jím zdroben} svět byl stále ještě světem. Byl svázán a ~~vezázen~~ do ~~zákona~~

byl čáslí

jediného celku, jediného vesmíru. V perspektivách antické moudrosti svět je ještě stále božský, nutný, věčný, sám v sobě a do sebe ozavřený, celý.

Patří do něho a do jeho stavby i samo božstvo. Sokratovi, Platonovi, Aristotelovi a Plotinovi se nepodařilo vystoupit z tohot celku, z tohoto věčného kosmu. Aby ~~zahráli~~ svou moudrost a unikli alespoň dočasně věznici a zotročující mnohosti věcí a dějů viditelného světa jejich náhodnostem a jejich maškarádě, rozdvojili svět na svět dění, jevů a stínů a svět pravdy, bytí a podstaty. Byl to vznešený a vzácný pokus. Vážíme si opravdovosti řecké moudrosti. Jsme často dojati spalující nostalgií po živém Bohu, po Božímu stojícím ~~mí~~ svobodně a svrchovaně mimo svět. Vidíme v těchto pokusech adventní hledání moudrosti, která vstoupila do dějin plně člověka teprve v Kristu. A její vstup do světa hebrejské a řecké moudrosti byl dramatický. V Kristu se totiž zjevil a stal svět svěšem a i člověk dospěl, dorostl do své zralé ~~míry~~. Svět odhalil svou konečnost. Ukázala se směšnost jeho idolatrie. A člověk spatřil nyní také, to, co je opravdu vážné. Apoštol Pavel píše v prvním listě do Kotinta:

"Stojí totiž v Písme: Způsobím, že nebude k ničemu moudrost moudrých a že vzejmeme za své chytrost chytřích. Kampak se poděli mudrci? Kampak znalcí Zákona? Kam světští myslitelé. Neukázal Bůh, jak pošetilá je světská moudrost? A protože svět pro samou "moudrost" nepoznal v projevech Boží moudrosti, kdo Bůh je, ~~v~~znal Bůj za ~~d~~bbé, že ty, kdo věří, zachrání "pošetilou" ~~z~~věstí. Židé si totiž přejí zázraky, Řekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ~~ukřižovaného~~. Židy to uráží a pohani to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohani, pro ně ~~je~~ Kristus Boží moc a Boží moudrost. To je tak: "pošetilá" Boží věc je moudřejší než lidé, a "slabá" Boží věc je silnější než lidé" (I Kor 1,19-25).

3 SET. 1974

RaVat-Ceco/úterý/

VATIKÁN: Svatý Otec ~~Pavél VI.~~ ^{prosí} k valnému shromáždění mezinárodní katolické unie pro rozhlas a televizi UNDA televizní poselství. Nejprve pozdravil delegáty 60 zemí, které jsou zastoupeny na tomto kongresu v Dublině. Potom připomněl nesmírné dílo prvních hlasatelů evangelia, kteří neměli ^{k dispozici} současné sdělovací prostředky. Mimořádný technologický pokrok nám skýtá prostředky, které musíme využít co nejlépe - podtrhl Pavél VI. V závěru svého televizního poselství Svatý Otec poukázal na to, jak ^k mohou přispět rozhlas i televize, v nichž pracují lidé milující mír a lidské brátrství, k uskutečnění cíle Milostivého léta - tedy : k obnově a smíření.

CASTELGANDOLFO: Svatý Otec přijal dnes ráno v konsistorním sále svého letního sídla v Castelgandolfu smíšenou mezinárodní teologickou komisi katolické a anglikánské Církve. Ve svém pozdravu připomněl, že některí z přítomných ho navštívili už v průběhu II. vatikánského koncilu a pak při historické návštěvě canterburského arcibiskupa ~~Namseye~~ ^{Mehola}. A právě při tomto setkání se zrodil úmysl začít vážný dialog, který práce nynější smíšené komise prohlubuje. Pavel VI povzbudil přítomné, aby se nelekali překážek, které ještě stojí v cestě ^k plnému smíření v Kristu a dokonalé jednotě a aby plní ducha moudrosti, víry a především lásky pokračovali ve svém úsilí.

STOCKHOLM: Ode dneška do 7. září se koná ve Stockholmu XXVIII shromáždění Světové lékařské unie. Za vatikánský stát se ho zúčastní mons. Josef Géraud a prof. Giacomo Santori.

ŘÍM: Dnes večer skončili v Římě porady diplomatických zástupců Svaté stolice u nadnárodních organizací. Těchto porad se zúčastnili mons. Toniolo, Cardinale, Cheli, Quilici, Conti, Heylen, Arrighi, Mullor-Garcia, Ciprotti, Na setkání, které má tentýž informativní charakter jako loňské ve Frascati, byli přítomni i kardinál státní sekretář Villot, mons. Benelli, mons Casaroli a další zástupci římské kurie. Účastníci budou zítra přijati Svatým Otcem.

TAIZÉ: První shromáždění "Koncilu mladých", který se konalo v minulých dnech v Taizé skončilo ve znamení naděje a společného úsilí o obnovu světa i Církve. V dopise "Božímu lidu", který zaslalo 40.000 účastníků všem křesťanům čteme: "Vzkříšený Kristus připravuje svůj lid, plný žízně po Bohu pro čas rozjímavé modlitby, aby se stal lidem spravedlnosti, který žije boj utlačovaných lidí i celých národů, aby se stal lidem bráské lásky, kde i

3. SET. 1974

nevěřící najde místo pro tvořivou činnost." Dopis dále podtrhuje, že církve se mají obnovit tím, že se osvobodí od všech kompromisů se světskou mocí a venují se v plné svobodě hlásání radostné zvěsti." - První zasedání Koncilu mladých začne v pátek v Taizé; obdobná zasedání se budou konat v různých kontinentech.

KRAKOW: Krakovská metropolitní kurie protestuje proti dvěma bolestným ~~zásahům ke~~ ~~maximem~~, kterým došlo na území arcidiecéze. První se týká zboření malého katechetického centra ve Szlarech, jež bylo provedeno přes velké protesty obyvatelstva. Druhý se týká uzavření koncentračního tábora Oswienčim, k němuž došlo právě v den, kdy se konala pouť k výročí smrti bl. Maximiliána Kolbeho. Komuniké upozorňuje, že pouť byla včas ohlášena a bylo žádáno o volný přístup ke kobce smrti bl. Maximiliána Kolbeho. Kardinál Wojtyla, který komuniké podepsal, ~~připojuje~~, že doufá, že se podobné případy nebudou opakovat.

Aparecida: Na 13. září připadne 70. výročí korunovace milostného obrazu M. P. Marie Aparecidské, patronky Brasilie. Jednotlivé diecéze začínají týdny obnovy anebo novény, které pak vyvrcholí poutí do Aparecidy. Hlavní pouti se zúčastní většina brasilijských biskupů.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

3. SET. 1974

RaVat, CECO,

74

246 / 3

Setkání s nekřesťanskými komunitami v Japonsku

Předseda sekretariátu pro nekřesťany, kard. Sergio Pignedoli se v minulých dnech vrátil do Říma z cesty po Japonsku, kde se setkal s hlavními představiteli různých ~~jiných~~ náboženských komunit. O své návštěvě poskytl vatikánskému rozhlasu následující interview:

A: S kterými náboženskými komunitami jste se setkal během své návštěvy v Japonsku?

B: Strávil jsem v Japonsku 12 dní; setkání bylo mnoho a jejich přesný výčet by byl dlouhý. Moje odpověď bude tedy jen souhrnná. Nejdříve jsem začátkem srpna navštívil festival tzv. "Dne zakladatele", který pořádala velká sekta zvaná "Církev dokonalé svobody" v Tonda-bajaši na předměstí Osaky. Jejím předsedou je pan Miki. Minulý rok byl v Římě, sv. Otec mu udělil audienci a právě v jeho přítomnosti mě pan Miki pozval do Japonska. Ihned po festivalu následovalo několik setkání v Kjótu. Nejdůležitější z nich se konalo v jednom z tamních nejvýznamnějších klášterů. Jeho opat či patriarcha se jmenuje Otani. Je to muž velmi zbožný, vzdělaný a má velkou autoritu. Setkání se zúčastnilo i 40 představených z okolních buddhistických klášterů spolu s jinými náboženskými představiteli. Diskutovali jsme velmi otevřeně o vzájemné spolupráci hlavně v úsilí o mír a především pokud jde o výchovu mládeže. Viděl jsem, že i jim působí obavy postoj mládeže k náboženství. Setkali jsme se i se zástupci dalšího náboženství, s tzv. "Bohem řízenou církví" neboli Sumei. Její hlava, pan Koyama byl také v Římě se skupinou svých věřících. Brzy potom, 4. srpna, v sídle tokyjské nunoiatury, došlo k velmi zajímavému setkání s představenými předních buddhistických a šintoistických sekt. I při něm se diskutovalo hlavně o mládeži, která působí též buddhistům a šintoistům velké starosti, protože vidí, že náboženská otázka mladé lidi málo zajímá, ^{jak} alespoň vyplývá z klesající návštěvy jejich chrámů. Řekl jsem jim, že co se ~~setýče~~ mladých, jsem optimista, poněvadž věřím, že mládež s duchovního hlediska má o náboženství zájem. Při této diskusi jsem zažil jeden z nejkrásnějších dojmů z celé cesty.

A: Narážíte asi na zájem těchto japonských náboženských komunit o Sv. Otce a o katolické Milostivé léto. Při tomto setkání se jistě jejich zájem projevil obzvláště výrazně.

B: Všichni nám dávají stále najevo svou úctu a důvěru k sv. Otcům a ke katolické církvi, zvláště ale k tomu, co sv. Otec dělá pro mír. V Japonsku jeden šintoistický patriarcha - mám na mysli onen nový šintoismus, jak

mu říkají, žádal ode mně více podrobností o Milostivém létě a o obnově, kterouhlásá, ale především o smíření, a prohlásil přitom výslovně: "Rekněte papeži, aby mluvil i nadále o smíření, protože tím prokazuje službu i nám." Později jsem byl v jiném velkém klášteře, kde se konají meditace podle metody Zen a tam mně žádali, zda by se mohli zúčastnit otevření svaté brány. To znamená, chtěli by přijít do Říma a být při štědrovečerní půlnoci mší a při obřadu otevření svaté brány, který vykoná Pavel VI. ve sv. Petru. Nemohl jsem jim to s určitostí slíbit a upozornil jsem je, že v atriu svato-petrského dómu je málo místa. Ale dodal jsem: V každém případě ale uděláme všechno možné, abyste mohli přijet.

A: Můžete nám něco říci o svém setkání s předsedou nové velké sekty Sokagakkai, který Vás také pozval do Japonska?

B: Tato velká sekta byla založena teprve nedávno. Jejím předsedou je pan Ikeda a setkal jsem se s ním poblíže Fudžijamy, kterou šintoisté a některá japonská primitivní náboženství pokládají za posvátnou horu. Sekta Sokagakkai se vždy vyznačovala svou nesnášenlivostí vůči ostatním buddhistům a zejména vůči křesťanům. Fakt, že mě pozvali /a to prostřednictvím svého zvláštního zástupce, kterého pan Ikeda vyslal do Říma/, že mě přijali skutečně velmi srdečně a že mi představili i všechny své vedoucí, je od nich velmi krásným gestem a oceňují jej i ostatní buddhistické a šintoistické komunity v Japonsku, protože v něm vidí možnost budoucích vzájemných styků.

A: Ještě poslední otázka. Jaký je váš celkový dojem z této cesty?

B: Souhrnně mohu prohlásit, že cesta mně velmi uspokojila. Jednak proto, že jsem mohl blíže poznat šintoisty, buddhisty, nové náboženství japonského lidu, jednak proto, že jsem mohl konstatovat velkou sympatiю a úctu těchto náboženských sekt vůči naší církvi. Pan Ikeda mi např. řekl: Vy jste naši velcí otcové, předkové, to znamená v jejich způsobu vyjadřování! Vy jste dále než my; můžeme se od vás poučit, můžeme přebírat vaše duchovní zásady.

ústav pro studium
totalitních režimů

5 '20"

Odsouzení potratu nestrpí pochybnosti.

Na závěr diecésní porady o "Evangelisaci a rozvoji pravých lidských hodnot" pronesl turínský arcibiskup kardinál Pelegrino toto prohlášení: Problém potratu je závažným a velmi palčivým problémem a proto cítím povinnost vyjádřit se bez váhání. Je naprosto jasné, že potrat je vnitřně amorální a křesťan k němu nesmí nikdy sáhnout ani s ním souhlasit. Tato zásada byla mnohokrát potvrzena církevní tradicí, současným učitelským úřadem Církve, II vatikánským koncilem, všemi papeži a episkopáty všech zemí světa. Všichni jednomyslně odsuzují tento těžký mravní zlořád. Pokud se týká potratu není ze strany biskupských konferencí všech kontinentů pochyb ani rozštěpenosti, pokračoval kardinál, a to je pro mne velmi důležitý důvod. Křesťané nemohou diskutovat zda je přípustný tento mravní zlořád, protože se týká přímo života člověka, uráží ho a ničí jej. Církev má právo i povinnost vyjádřit se, i když některý teolog je opačného názoru. Měl jsem mnohokrát příležitost bránit teology a jejich svobodu bádání, ale oni si musí uvědomit, že nemohou v žádném případě nahradit učitelský úřad Církve. V případě potratu musí být souhlas křesťanů s učitelským úřadem Církve jednoznačný a bez pochyb. Je naší povinností bojovat ze všech sil proti příčinám, které vyvolávají tento mravní zlořád, a je to životní nutnost; a mezi tyto příčiny je třeba naprosto objektivně zahrnout skutečnost, že umělé potraty vytvářejí nespravedlivou a nelidskou společnost. Všichni ale víme, že mezi hlavními příčinami, proč lidé sahají k potratu nejsou tíživé sociální podmínky, ani nekulturnost, ale závažné poruchy lidského svědomí a mravů. Ženy, které žádají o umělý potrat v Londýně, v Amsterdamu nebo ve Švýcarsku, jistě to nědělají z býdy. Ve většině případů tyto ženy nejsou chudobné, když si to mohou dovolit. Tyto zákroky jsou spíše diktovány sobeckým smýšlením, které je nutné potírat i napravovat. Musím připomenout, že naším úkolem, jako křesťanů: je evangelisovat svět - to znamená podávat jednoznačné svědectví, vždycky ale v duchu lásky a pochopení. A právě ti, kdo umělým potratem ohrožují lidský život a usilují o jeho zničení, mají na prvném místě zapotřebí, být osvíceni světlem evangelia, aby se mohli stát plně lidmi.

4. SET. 1974

RaVat-Ceco/středa/

VATIKÁN: V linii aggiornamenta Jana XXIII a v duchu obnovy, jak ji požaduje Milostivé léto žádal Svatý Otec ^{v půjčovně jiné audiencie} na křestanech, aby udělali víc pro živé svědectví své víry. Pavel VI. se obrátil ~~to~~to výzvou na věřící, kteří touží vyjít z mlhavého přítmí duchovní nejistoty, kterou vytvořila moderní kultura a neblahý duch bezbřehého kritisování; dále na kněze, služebníky slova pravdy a činné lásky; na řeholníky a řeholnice, kteří svými sliby zlomili pouta, jež by jim mohly bránit v bezvýhradné lásce ke Kristu; a konečně na laiky ponořené do světského života avšak ne bez bolestivé touhy přetvářet ho na krásný a plně křesťanský život. Nato Svatý Otec vybídl k zamyšlení nad některými zápornými zjevy pokoncilního údobí. Uvedl zvláště zmenšenou návštěvnost nedělních bohoslužeb, úbytek řeholních i kněžských povolání uvolněnost mravů a oslabení věrnosti vůči církevním představitelům. Co se to vlastně událo? - ptal se Pavel VI. a pokračoval: "Je nesnadné odpovědět krátce. Díváme-li se na tyto skutečnosti jako na celek, mohli bychom říci, že vhodné, a leckdy nutné novoty vytvořily u mnohých zvířenou a ~~mudr~~ slepou touhu měnit věci za každou cenu. Tato psychosa změny se snadno proměnila v jednosměrnou dychtivost po osvobození; tato dychtivost se nezalekla ani toho že boří a tříší a upadá do nevěrnosti, aby vyústila v bloudění a do prázdniny." Svatý Otec pak zdůraznil, že k překonání tohoto stavu je nutné světlo živé víry a křesťanské síly. Jedná se prostě o povolání ke svatosti, jež musí zůstat pro každého křesťana stálým ideálem. Pavel VI. zakončil svůj projev slovy: "Čím větší je dnes bezbožnost, zevětštění, čím silnější jsou svody současné společnosti, čím větší útlak a pronásledování musí křesťané zakoušet, tím uvědomější, bdější, pevnější musí být naše úsilí a tím více lásky musíme vynaložit, abychom se s těmito těžkostmi vyrovnali a překonali je. Nestačí být křesťanem podle jména, hlásit se ke své víře jen vlažně, chovat se k ní pasivně, aby to mnoho nestálo; je zapotřebí začít s novou silou být opravdovými křesťany, každý jednotlivě i všichni společně a mít stále před očima apoštоловu výzvu: Kdo by nás mohl odloučit od lásky, kterou má k nám Kristus? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo nuzování nebo nebezpečenství nebo zabítí?" Po audienci generální se Svatý Otec setkal s diplomatickými zástupci Svaté stolice u mezinárodních organizací, kteří se sešli v Římě na dvoudenní

4. SET. 1974

ních poradách. Pavel VI jim připomněl závažné úkoly, jaké musí řešit zástupci Svaté stolice u mezinárodních úkolů a v jakém duchu je mají plnit.

BRASÍLIA RIO DE JANEIRO: Včera skončila své zasedání stálá komise brasilské biskupské konference. Zasedání se zúčastnilo 34 biskupů, kteří zastupují 14 církevních oblastí. Ve svém závěrečném prohlášení se vyslovují k demografickému problemu a k životu rodiny a dále k evangelisaci v současném světě. Biskupové podthují spolupráci všech odpovědných činitelů, aby byla chráněna lidská důstojnost a občanské soužití, lepší využití dosud neprozkoumaných národních zdrojů. Při řešení demografického problému je nutno nejprve brát v úvahu mravní hlediska, bez nichž senedoje nikdy k správnému řešení. V druhé části -týkající se evangelisace v současné světě -biskupové doporučují studovat lidovou zbožnost, která zůstává příliš individualistická; je třeba zapojit ji do společenství. Biskupové doporučují vytvářet kněžské rady, farní rady a náboženské instituty, dále malé venagelisační skupinky a laické apoštolské organisace. Biskupové konečně upozorňují, že při účinné evangelisaci je nutno brát v úvahu náboženské aspekty velkých sociálních problémů jako je chudoba, násilí, kriminality, nespravedlnost, porušování základních lidských práv.

VÍDEŇ: Vatikánský sekretariát pro nevěřící, jehož předsedou je vídeňský arcibiskup kardinál Franz König zaujal stanovisko ke sporným výrokům vídeňských teologů Alexandra Dordeta a Rudolfa Weilera. V prohlášení se uvádí, oba jmenovaní teologové vedli v Praze rozhovory bez pověření sekretariátu rpo nevěřící a bez jeho vědomí. Ani k jakýmkoliv dřívějším rozhovorům s marxistickými odborníky neměli jmenovaní profesori žádné pověření vatikánského sekretariátu. Z toho plyne že výpovědi obou vídeňských teologů jež byly souhrnně uvěřejněny v posledním čísle marxistického časopisu "Problémy míru a socialismu" jsou čistě osobní názory.

**ústav pro studium
totalitních režimů**

Váš biskup vám piše: Dopis XIII. 4 SET. 1974

Jednostranná intekualizace kazí člověka

1

Dnešní svět hledá vědění, ale nehledá moudrost. Vědění je moc, vědění jsou peníze, vědění přináší blahožit, vědění umožňuje techniku a výrobu, vědění léčí nemocné, vědění je klíčem k úspěchu a zábavě. Dnes platí jen hmotná stránka. Tú chceme poznat, ovládnou a zdolat. Celý dnešní svět se stará a zajímá jen o to, co je hmatatelné, co můžeme měřit, kontrolovat a dokázat.

Proto nás již od útlého dětství k tomuto vědění trénují, a to jak ve škole a při odborné přípravě k povolání, tak i tiskem, rozhlasem a televizi. Krmí nás informacemi, daty a fakty jako nějaký komputer, abychom lépe fungovali, aby se zlepšil náš výkon a abychom praoovali produktivněji. Stali jsme se užitečným strojem, skoro tak dobrým, jako právě ^{ten} komputer. I tyto moderní počítací stroje mohou totiž zpracovávat údaje, kombinovat /je/, sdělovat výsledky, a často i rychleji a přesněji než sám člověk. Stali se z nás jen rozumově, jednostranně založení lidé, stali se z nás intelektuálové. Ale ztratili jsme přitom srdce, moudrost a schopnost bezpodmínečně milovat.
 (Upadá poznání a oceňování /pravých/ hodnot.)

2

Ve vědění je sice dnešní člověk obrem, ale jeho srdce tím chřadne a jeho schopnost milovat uvadá. Jeho duchovní stránka je tímto jednostranným zaměřením na ~~vědomí~~ poznání a ovládnutí hmoty potlačována. Takový člověk skoro již oslepl pro /duchovní/ hodnoty, ideály a pro vyšší život. Nezná už cestu ke skutečnému životu, který má plný smysl, nezakouší už touhu po nezměrné skutečnosti Boha, který /jediný/ může zcela vyplnit naše nitro. Dnešní člověk už sotva něco ví o velkoleposti vnitřního života, o vině a odpusťení, o svobodě a vnitřním volání. Setkání s nekonečněm je pro něho už neznámé. Z člověka se tak stává něco nelidského, odlidštěuje se. Jestliže vědění znamená vše a ~~nezná~~ ^{zadusi} lásku, pak z tohoto světa zmizí i duch.

(Co dělá člověka člověkem?)

Člověk je člověkem podle toho, jak dovede milovat a jak je přístupný /pravým/ hodnotám a ideálům. Tam, kde člověk ~~bezpodmínečně~~ miluje: pozná i ~~bezpodmínečnou~~ ^{růži}, 100% hodnotu, jakýsi poklad, který je druhým skryt; vidí i duchovní skutečnost, kterou ostatní nevidí; slyší i vnitřní hlas, který druzí nevnímají; roste v něm síla lásky, kterou ostatní nemají;

nalézá cestu ke společenství s lidmi, kterého ostatní nejsou schopni; sílí v něm přesvědčení, které ostatním chybí; cítí hlas svědomí tam, kde ostatní necítí nic; objevuje poklad, který stojí za to, aby mu zasvětil svůj život; nachází ideál, za který pak nasazuje život; zakouší vnitřní radost, kterou ostatní neznají; propracuje se k pravé podstatě života a pronikne do hlubin neviditelného a takuplného světa; poznává duchovní oblast a dokonalou lásku a tím nalézá i Boha.

Jestliže člověk ponenáhl pozná tento duchovní svět hodnot a pochopí jeho spojitosti, stává se "moudrým". A to znamená mnohem víc než pouhé vědění
(Člověk se odlidštuje:)

Jestliže jednostranným zdůrazňováním rozumu člověk ztrácí smysl pro duchovní hodnoty, odlidštuje se, stává se z něho stroj a nakonec i nebezpečný netvor. Svět, ve kterém platí již jen vědění, a v němž pozbývají ceny pravé hodnoty a lásky, udusí ducha. Člověk je pak hluchý ke kategorickému hlasu svědomí, slepý pro plnou pravdu a neschopný bezpodmínečné obětavosti. V takovém světě je cesta k pravdě a vyššímu životu zatarasena.

Kdo může pak ještě poznat onu vyšší skutečnost, do které máme my lidé vrůstat? Kdo /nám/ pak ještě může ukázat hlubší smysl života? Takový svět bez moudrosti a ducha považuje oběť za bláznovství, přesvědčení za omezenost, svědomí za romantičtíckého koníčka a nezlomnou lásku za nudný způsob života. Takový svět plný vědění bez moudrosti již nemůže a ani nechce rozlišovat mezi dobrem a zlem; jde cestou vedoucí do chaosu; neboť opravdový řád mezi lidmi je vždy založen jen na jedné síle: na síle lásky, na vnitřních svazcích a úsudku a na vnitřní znalosti hodnot, jež nutno respektovat. Kde se taková láska rozpadne, rozpadne se i veškerý řád, společenství a harmonický celek. Pak již začíná chaos.

(Samotná věda bez hodnot nestačí:)

Ve světě přeplněném věděním bez moudrosti, nezná již nikdo cestu k životní pravdě, k životu, který má smysl, ani věda, kteroužto zajímá jen to, co je pozitivně dokázatelné, co lze kontrolovat pokusem, pokusně kontrolovatelné a pozitivně poznatelné. Lasku však nemůžeme pojmut do pokusu a statistiky. Pozitivistická věda ve své podstatě odmítá hodnoty a proto také nemůže ukázat cestu k pravým hodnotám, svědomí, zodpovědnosti, víře a lásce.

K základním principům vědy bez hodnot náleží metodické pochybování. To znamená, o každém poznatku se může v zásadě pochybovat, protože zítra může být překonán novým poznatkem. Proto se nemůže pozitivistická věda nikdy stát základnou pro 100% přesvědčení a plnou pravdu. Takové přesvědčení může oprávněně vzniknout jen tam, kde se člověk setká s absolutní, plnou skutečností, tj. se samým Bohem. A absolutní pravdu nalezne člověk jen tam, kde je absolutní Boží skutečnost, kde se setká s Bohem v jeho stvořitelském díle, v lásce k člověku, v duchovních hodnotách či v modlitbě. Z takového setkání vyrůstá plné přesvědčení, tj. víra v tuto nejhlubší skutečnost, kterou člověk poznal a naučil se milovat. Pozitivistická věda sama o sobě nevede k poznání "pravdy", hodnot a absolutní Boží skutečnosti. Jaký je to však život, který zná jen pochyby a žádné pevné přesvědčení?

Který nabízí jen teorie, ale žádnou cestu, jen spekulace, ale žádné pochopení, jen sporné problémy, ale žádnou odpověď, jen otevřené otázky, ale nikoho, kdo by ukázal cestu?

V takovém světě bychom již vůbec neměli právo ukazovat druhým cestu, anebo sami nějakou nastoupit, poněvadž všechny cesty by vedly jen do temnot, slepoty a nesmyslnosti.

(Nemoený svět)

V takovém světě, plném vědění bez moudrosti, člověk duševně onemocní, protože potřebuje jistotu o dokonale poznané pravdě, potřebuje přesvědčení a jasnou cestu před sebou, potřebuje zakoušet smysl věcí, naději, směr cesty a naplnění života. To vše mu ale /náš/ věk pouhého vědění a myslících strojů odpírá.

Jednostranně intelektuálně založený člověk duševně onemocní, protože se nemůže vnitřně rozvinout. Stává se útočným a plným vztekem k tomuto světu. Jiný se stávají nevázaní a neznají míru, poněvadž hledají život a nikde nenašají, čím ho vyplnit. Opět jiní resignují a zoufají nad smyslem svého života. Roste v nich strach, neboť vidí, že jejich život je smrtelně ohrožen. ~~Stává se něco~~ ^{Takový člověk} je rozkolísaný člověk, vydaný na pospas všem vlivům. Ze světa plného vědění bez moudrosti se stává nemocný svět.

Osmé přikázání:

Osmé přikázání mluví o hledání pravdy. Pravda je víc než ono dokazatelství vědění, které lze dokumentovat. Nestačí, máme-li obrovské vědomosti, můžeme-li všude o všem mluvit, jestliže jsme přečetli spoustu knih, a prodělali nejrůznější kurzy a školení. Moudrost a jasný náhled na věci je něčím hlubším. Mozek bez srdce nám přinese jen málo užitku.

5 SET. 1974

RaVat-Ceco/čtvrttek/

Jsou vůbec ještě moderní nějaké oběti?

Afgezien: Sur les claudes du monde

Dostaváte rádi dopisy, že ano? A my, kde vás Dostaváte rády květiny, vidíte, stačí i jedno poupeň nebo malá kytičky za korunu. Je vám hněd líp, když vás někdo pohladí úsměvem? - A myslíte že to nic nestojí? Vždyť sami víte, jak je to někdy těžké vyloudit byť jen jediný úsměv. Bolí to, že? Je snazší uzavřít se do sebe a obviňovat ostatní, jací jsou sobci. A naopak je vám tak divně fajn, když vás někdo sveze, vlídně promluví, zajede si, aby vám ušetřil plahočení po okresce. Svět je hned krásnější, když někdo zastaví a spraví poruchu na vaši motorce, kterou jste bezradně tlačili. Rádi opravíte své černé názory o lidech jako vás, když vás někdo pozve dál do domu, ač vás nezná, a k tomu ještě bez okolků rdy pohostí. Nezdá se vám - (a kéž by se jen zdálo, ale je to krutá denní zkušenosť) že lidé honící se za vysokou životní úrovní, jsou toho čím dál tím méně schopni Čeho? No přece, nezíštně jednat, přinést oběť bez velkých řečí! Pak ale také ztrácí schopnost oprávdu milovat, vžďť láska bez oběti je podvodem! - Proč? - Protože podstatou lásky je snažit přinášet a dávat to nejlepší, co mám. Latinské slovo "offere" vyjadřuje právě toto. Ozvěna je i v našem slově oddanost. Láska i oběť vyjadřuje v jistém smyslu totéž.

Ale moderní člověk vyhlásil boj bolesti; každý chápe, že je to správné, ale každá oběť je nerozlučně spojena s bolestí. Jsou ještě nějaké oběti moderní? Tu by ses musel nejprve ptát, zda můžeš žít, aniž by tě někdo měl rád, ať ká, aniž bys někoho miloval. Bez oddanosti Jendovi či Zdeně, rodičům či přátelům je to chiméra. A oddanost, kromě blahého vědomí a oblažujících chvil, vyžaduje oběti; ty jsou jejím tepem a není třeba zdůrazňovat, že každá oběť bolí. -
I našeho Boha stála Jeho oddanost k člověku mnoha bolestí a zkla-mání. Jeho láska je jedinou nepřetržitou obětí. Miloval nás lidí tolik, že k nám přišel, i když věděl, jak se k němu lidé zachovají, že s Ním budou bez-ohledně zacházet, plivat na něj, bít ho, bičovat a tupit a nakonec ho přibijí na kříž. Apoštol Jan dodává lakonicky: "A vlastní ho něpřijali."

Tí nám, lidem této technicky vyspělé doby, jde oddanost vůči Bohu nějak proti srsti. Milovat Boha na to jaksi nestačí náš akční radius. Je to jistě v tom, že nás to mnoho stojí, když se máme upřímně podřídit Bohu, ovládat své nezřízené vášně, přemáhat vnitřní nechutě k dobrému: krátce, že to sobecké v nás

5. října 1974

musí odumřít. Nejbolestnější oběť, kterou musíme přinášet je neustálý boj v nás mezi samolibým egoistou a ~~tím~~^{tím} lepším Já plnícím Boží vůli. - Na tom, jak jsi schopen takhle bojovat, ovládat sea přemáhat svoje zlé náklonnosti, poznavá Bůh, jak ho miluješ a kam až sahá Tvoje oddanost k Němu. Marně bys tvrdil, že věříš v Boha, kdybys jej nemiloval a nebyl schopen něco pro Něj obětovat. - A tvůj vztah k lidem? Jsi věrný? Jsi oddaný? Máš je opravdu nezítně rád? - pak ale víš, že to nějde bez bolesti. Bez ochoty obětovat se, nedokážeš být věrný, ani oddaný, ani nedokážeš milovat. To všechno vyžaduje, aby ses zřekl svého egoismu, abys ~~cenil~~ člověka výš než svůj čas, námahu, peníze atd. - a pak: přátelství, rodinný život i obyčejná parta - to chce hodně trpělivosti. Krom dobrých vlastností má každý člověk i špatné ~~vlastnosti~~ a ty jdou tolikrát na nervy. kdyby to byly jen vtipy a ironické šlehy ale ti druzí stále něco chtějí a vděčnosti se nedočkáš; bolestně se tě dotknou svými výmluvami, leccos zbaběle zapřou, mnohokrát tě pomluví... to musíš mít hodnou dávku sebeovládání, soucitu a odvahy, abys pak ještě miloval lidi přes všechny jejich špatné vlastnosti. To dokáže jen ten, kdo je ochoten k oběti. Ježíš po nás žádá nekompromisně: Milujte své nepřátele!

A co ty roje utrpení a neúspěchů, všelijaká malá i velká trápení obyčejného dne, kořeněná ještě pomluvami či zlověstnými posudky! Ale to není všechno. Urputnější jsou boje o rovnou páteř uprostřed lidí, kteří jdou s proudem, zápasí s nízkými vášněmi či zakorčeněným egoismem. A nikdo se mě neptal, zda chci nebo nechci. Prostě jsem v tom až po krk a musím se nějak zuby nehty držet nad vodou. - A přece tvůj život začne prohřívat štěstí, dokážeš-li všechno přijímat z Boží ruky - světla i stíny, radosti i kříže. Tvá důvěra to dokáže. Všemohoucí Bůh je tvůj otec, miluje tě nezměrně, a všechno, co ti dává i co na tebe sesílá je k tvému dobru. Tvé svobodné ANO k těm křížům a dík za nesčetné radosti, dělají z těchto darů tvé bohatství; tvá láska k Bohu se stává tepem všedního života; a tvým heslem je: následovat Krista!

Chce-li sá ale nějaký atlet udržet kondici, musí stále trénovat, a což teprve usiluje-li o špičkový výkon či světový rekord. Každý věřící stojí před náročnějším úkolem než kterýkoliv sportovec; vždyť ten trénuje pouze svaly a styl. Křesťan musí trénovat všechno až po myšlenky a touhy srdce. Takový trénink dá zabrat! Kniha knih-totiž Písmo svaté uvádí tři těnínkové metody:

5. SET. 1974

248/3.

Nejprve modlitbu! - Nevoní? - Moc ne! - Ale to je předsudek. Vždyť mluvit s kamarádem o nových autech či o kopané, o nových knihách či o poslední premiéře je přece samozřejmé! Stejně i svěřit příteli, co tě trápí, anebo z čeho máš ukrutnou radost; nebo přijít za tatínkem s nějakou prosbou, když tě bota tlačí, anebo povídат si s milým o všem možném - to je přece samozřejmé, ne! - a to je modlitba, když tím přítelem, otcem či milým je zosobněná láska-Bůh. - Druhá metoda je: půst, ve sportovním slovníku: tvrdý denní režim. Bez něho se nedá ani snít o nějakých výkonech. Že máš slabou vůli, to víš a někdy i otevřeně přiznáš, ale že ji můžeš vycvičit a že ta drobná NE (když se ti chce do kina či se třeseš na televizní přenos, když se ti sbíhají sliny nad bonboniérou, když dmríve vstaneš nebo když si odrekneš nějaký ten tanec atd.).. vytrénují tvou vůli, abys nebyl jako hadr na holi umítaný kdejakou chutí či náladou. Jen tak se staneš vnímavým pro vyšší hodnoty, jen tak zaslechnes, co k tobě hovoří Bůh. Takhle chápaný půst je projevem tvé oddanosti Bohu. Ovšem, že je to oběť a že to bolí, to je jasné. Avšak to víc lásky, které získáváme, stojí za to, jako sportovcům stojí za trénink růst jejich výkonů a úspěchy na dráze. - A třetí forma tréninku: Almužna. - Hned ti naskočí představa šestáku hozeného do klobouku nebo do dlaně, viď! Ale Písmo sv. zahrnuje do tohoto pojmu všechno, co lidé dávají rádi a dobrovolně: čas, peníze, práci, věci, zájem, jídlo, pití atd. ty všechny "dárky" jsou výrazem lásky. Člověk, který miluje chce dávat to nejlepší, co má. Avšak každé dávání je obětí; lpíme na věcech, musíme se od nich odtrhnout, že bolí. Chtěl bys milovat a být milován, viď! Ale bez oběti neexistuje na světě žádná láska. K čím větší oběti jsou ochoten, tím více miluješ a každá upřímná oběť posiluje tvou lásku. Chceš ji měřit? Změř oběti, kterých jsi schopen a tak velká je tvá láska. - A proč Bůh po nás žádá neustálé oběti? - Ne, holenu, chce jediné: lásku za lásku! Chce tvé svobodné ANO, abys byl s Ním jedno srdce a jedna mysl. Chce abys neměl nic společného se sobectvím, s nízkými vášněmi, nevázaností. A poslouchat toho, koho mám rád? Je to výběc těžké? Když vím, že chce ze mne udělat člověka zlatého srdce, krásného charakteru, prostě špičkovou osobnost. Avšak bez oběti to nepůjde, nenajdeš pro Něho čas ani slova, ani sílu milovat. Tedy láska a oběť: nerozlučná dvojice: jedna měří druhou, živí ji, oduševňuje a společně ústí do Boha.

Reka roste z potůčků a řeky vytvářejí veletok, který se vlévá do oceánu. Přesně tak láska roste z malých obětí a na veletok lásky silnější než smrt je potřebí hodně přítoků. Oceánem, kam se konečně vlévá, je bezbřehá nekonečná láska - Bůh... jak je ti při této perspektivě?

5 SET. 1974

RaVat-Ceco/čtvrtok/

Co nového ve Vatikánu a v katolickém světě, ale jen krátce!

Nejprve o dvou krásných audiencích u Svatého Otce. První se konala v konsistorním sále ^{kde} Pavla VI přijal skupinu japonských katolíků, šintoistů a buddhistů. Vedl je tokijský arcibiskup mons Shirayanagi. Všichni se vraceli z belgické Lovaně, kde se zúčastnili Mírové konference světových náboženství. Krátce nato ^{Sv. Otec} v sále Švýcarů účastníky Mistrovství Evropy v lehké atletice, které právě probíhá tu v Ríně. Poděkoval jim za krásný příklad úsilí a sportovního ducha, který dávají zvláště mladým, upozornil je na správnou stupnici hodnot, kterou je třeba sledovat i ve sportu a podtrhl jejich přínos k vzájemnému pochopení a přátelství mezi národy. Koncem tohoto měsíce začne v Rímě biskupský synod. Bude jednat hlavně o evangelisaci národů - jak je ^{duo} nutno hlásat evangelium? Svatý Otec ^{meuror} tři delegované předsedy tohoto synodu: Jsou jimi kardinál König, vídeňský arcibiskup, kardinál Ricketts, arcibiskup z Limy a kardinál Zoungana, arcibiskup z Ouagadougou. // Tažzé skončilo první shromáždění Koncilu mladých ve znamení naděje a společného úsilí o obnovu světa. V dopise Božímu lidu, který zaslalo 40.000 účastníků všem křesťanům člene

"Vzkříšený Kristus připravuje svůj lid v rozjímavé modlitbě, aby žíznil po Bohu, aby byl lidem spravedlnosti, který žije boj utlačovaných lidí i celých národů, aby se stal lidem bratrské lásky, kde i nevěřící najde své místo, kde by se rozvinul." Dopis dále podtrhuje, že se církve mají obnovit tím, že se ~~osvobodí od všech kompromisů~~ se světskou mocí a věnují se v plné svobodě hlásání evangelia. První zaesání koncilu začne zítra v Taizé; obdobná zasedání se budou konat v různých kontinentech.

ústav pro studium
totalitních režimů

~~TRNAVA:~~ MNICHOV: Policie ~~je~~ deportovala sedm sester z Trnavy na Slovensku do tak zvaného ~~Konventu sv. Františka~~ "soustředovacího kláštera". Zprávu přináší tisková kancelář KNA "Katholische Nachrichten Agentur" a píše, že se tak stalo 30. července t.r. Policie vnikla násilím do příbytku sester, donutila je nastoupit do dvou nákladních aut, ~~a~~ vzít s sebou několik málo osobních věcí a zpustošila dům. Podle tiskové kanceláře KNA sestry byly deportovány do "soustředovacího kláštera" v Cerové-Lieskové. - Také minulý rok, jak o tom psaly četné noviny a časopisy, ženské řeholní komunity v Československu byly předmětem podobných zásahů. Na příklad ve Slatinkách a v Novém Smokovci mladší sestry byly donuceny opustit své řeholní komunity a starší převezeny do tak zvaných "soustředovacích klášterů" a jejich domy byly konfiskovány.

KINSHASA. - Nedávno vyšel v Kinshase překlad nového zákona v místní řeči Ngalanga, kterou mluví asi půl milionu lidí v jednom kraji republiky Zaire. Nový zákon vytiskla Misijní společnost sv. Pavla; celkem 10 tisíc svazků o 433 stranách. O překlad, který si vyžádal deset let práce, se zasloužili misionáři kapucíni a z kongregace Scheut a diecésní klerus a tisk umožnili švýcarští katolíci.

NORTHHAMPTON - ~~Biskup northamptonské diecéze v Anglii~~ msgr Grant, dovolil ve zvláštním pastýřském listu farářům ve své diecézi, aby mohli delegovat vhodné laiky k roznášení sv. přijímání nemocným a starým osobám ve farnosti. Má se tak dít po nedělních farních mší svatých, aby se tak zdůraznil význam svátečního dne a upevnila jednotu farní komunity, s těmi, kdo se nemohou zúčastnit mše svaté. Poněvadž v neděli jsou kněží velmi zaměstnáni ve zpovědnici a sloužením mší svatých, je vhodné, aby se tohoto úkolu ujali laici, jak to konečně bývalo zvykem už v první církvi, zvláště v dobách pronásledování. Biskup tím nemínil, jak výslově podotýká v pastýřském listě, dispensovat kněze od častých a pravidelných návštěv ~~nemocných~~ nemocných.

TORONTO - Otcové Basiliáni v Torontě v Kanadě připravují založení mezinárodního střediska pro potírání hladu a nedostatečné výživy ve světě. Středisko dostalo potřebné fondy od katolické kanadské organizace pro rozvoj a mír, od kanadské vlády a různých řeholních společností. Ústav chce studovat a koordinovat všechny různé projekty pro rozvoj třetího světa s ohle-

RaVat:CECO/pátek/

6. SET. 1974/2

dem na lidskou osobu, bez čehož se i ty nejpokročilejší technologické prostředky ukázaly bezvýslednými.

/X KINSHASA - Náboženské hnutí Legio Mariae - Mariina legie oslaví v neděli dvacáté výročí svého působení v Zaire. Při té příležitosti arcibiskup kardinál Malula v kinshasské katedrále bude koncem roku 1958 provádat slavnou mši svatou. Roku 1958 vznikla v Zaire první střediska a roku 1954 místní episkopát schválil Legio Mariae jako hnutí laického apoštolátu. Roku 1960 Legio měla v Zaire už padesát tisíc členů.

X 2 GARISSON - Pro příští týden modliteb za jednotu křesťanů, který se koná od 18. do 25. ledna, bylo zvoleno jako společné téma heslo: Smíření v Kristu, který obnovuje, osvobozuje a sjednocuje. Heslo chce zdůraznit základní myšlenku milostivého roku :obnovu a smíření, a hlavní téma 5. shromáždění Světové Církvi: Ježíš Kristus osvobozuje a sjednocuje, dvě náboženské události připadající na rok 1975.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

6 SET. 1974

RaVat-Václav/pátek/

Slyšeli jsme slovo Boží.

Výklad čtení a evangelia 23.neděle v roce.

Neobjevíte v sobě přesvědčení, že znáte všechno, anebo přesněji, že stačí zapnout televizor, neopasat dotaz do novin, ~~nahlédnout~~ do naučného slovníku a najdete vysvětlení nebo řešení na každý problém; anebo krátce: věda dává na všechno odpověď! Je to snadné takhle smýšlet, vždyť většina, ovlivněna zaměřením sdělovacích prostředků, to považuje za samozřejmé: Jak asi zní takovým lidem slova I. čtení? "Kdo z lidí může poznat Boží úmysly, kdo pochopí, co chce Pán? Bázlivé jsou totiž myšlenky smrtelníků a vratké naše záměry."

Na prvním místě stojí skutečnost, že všemohoucí Bůh myslí na svět, má svůj záměr a jeho nekonečná láska se angažuje, aby se naplnil. Pro věřícího je to samozřejmá pravda, ale ne už pro člověka povrchní víry či pro něvěřícího. Ti nejenom že nechápou, co chce Pán, ale vylučují ho z běžného života, zakazují ~~sobě~~ jiným přihlížet k Božím záměrům v přesvědčení, že člověk sám je schopen všechno udělat lépe, aniž se stará o Boží úmysly. Autor prvního čtení ale sráží každému hřebínek domyšlivosti upřímným vyznáním: "S námahou se domyšlime o pozemských věcech, nesnadno nalézáme to, co je nejvšednější. Kdo může vyzkoumat, to, co je v nebi." - Kniha moudrosti - z níž je vzato první čtení, mluví o existencialistický skepticismus, nepochybují o bezvýhodně schopnostech člověka, jen realisticky poukazuje na skutečnost, že se každý dopracovává k poznání s velkou námahou a i v těch nejprostších věcech se vyzná jen velmi nesnadno; takže jeho bohorovná domyšlivost musí působit směšně. Podobá se vědců, který svými schopnostmi nestačí na probádání nějakého úkazu a proto prohlásí, že neexistuje: "Kdo může vyzkoumat to, co je v nebi?" Toto, Boží slovo vás nutí užít stejného kriteria vůči sobě i vůči těm, kteří tvrdí že nebe neexistuje, nebo že se jim zdá nepravděpodobné, protože to nedovedou pochopit. "Kdo poznal tvůj úmysl, když jsi mu nedal moudrost a neposlal svého svatého ducha z výšin." Autor knihy Moudrosti nementoruje. Předkládá upřímně svou zkušenosť. Sám prosil Boha o bdělé srdce, jež dovede rozlišovat mezi dobrým a zlým. Sám zažil, co to znamená mít takovou schopnost a tak prostě říká: moudrost je nutno si vyprosit. Tu nepomůže usilovné studium, ani úporné přemýšlení. Jasnот ducha a zapalující jiskra, tak výrazná u moudrých lidí, se nedá vynutit. Ty si musíme vyprosit a přijmout jako dar, zvláště ve chvílích životních rozhodnutí. A vyprosit si někoho ne něco, totiž Ducha

Svatého, poslaného z výšin. On je světlem, vylučujícím tápání a mocí, schopnou změnit člověka, jak říká závěr I. čtení: A tak se upravilo chování těch, co jsou na zemi, lidé se naučili, co je ti milé a moudrostí se zachránili."

Nedělní evangelium míří hned první větou do ohniska života křesťanů. Ježíš je na cestě do Jerusalema, kde bude oslavěn. Ale k této oslavě prochází utrpením a smrtí. Tuší to zástupy, které jdou s ním? Proto se Ježíš snaží oddělit v nich plané nadšení od ryzího ducha následování. Jít za Kristem to znamená život bez kompromisů, stálý boj o trvalé hodnoty: "když někdo přichází ke mně a miluje svého otce a matku, svou ženu a děti, svá bratry a sestry - ano i sám sebe - více než mne, nemůže být mým učedníkem." Tento Ježíšův výrok můžeme brát jako důkaz jeho božství. Vždyť tu Kristus říká jinými slovy: Kdo neplní největší Boží přikázání: milovat Boha nad všechno, celým srdcem, celou myslí a vší silou, nemůže patřit mezi mé věrné. ~~mix~~
 A to může žádat jen Bůh. Snad nejtěžší požadavek tu klade Ježíš, když vyžaduje, aby ten, kdo ho chce následovat, málo cenil sám sebe. Věc samozřejmá pro milujícího; neslyšchaný požadavek pro sobce. Tímto náročným požadavkem nevynucuje Kristus od svých věrných, aby pohrdali svými schopnostmi, aby je neuplatňovali a nerozvíjeli, nýbrž aby byli realisty. Mají vidět objektivně jejich místo, jejich hranice, že jsou darem a nástrojem a ne božstvem, kterému musí sloužit všechno ostatní. V každém sobectví ožívá a tepe to pradávné Nebudu sloužit! - prvních rebelantů proti Bohu. Kristovi učedníci ale musí být právě v tomto bodě svobodní. Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem." Kdo měl být ukřížován, musel sám dovléct příčné břevno kříže na popraviště. Kdo nese kříž, ztratí život, čest, bude opuštěn, a potupen lidmi. Současné poměry opět vyostřují význam těchto slov. To není řečnická nadsázka, vždyť ~~te dotvrzuje~~ všechni život věřících, kteří zůstávají takto věrní Kristu. Z jejich ust není slýchат zdánlivě oprávněné omluvy a obhajoby: Mám ženu a děti! Nechci škodit sourozencům, mají pěkné postavení! Rodiče se obávají, že by jim to mohlo škodit! a pod. - Na první pohled se zdá, že obě Ježíšova podobenství z nedělního evangelia nahrávají minimalistům, lidem volícím cestu nejmenšího odporu. Nejprve si každý, kdo chce následovat Krista, musí spočítat, zda má dost sil a materiálu na postavení věže/obraz věže vypovídá o následování Krista, že je to trvalá hodnota, která slouží stále-tí/nejprve si musí každý uvážit že Kristův učedník vede stálý boj se sil-

ným protivníkem - apoštol Jan jej definuje třemi pojmy: tělo, svět a ďábel. musí zvážit, kolik má sily, odvahy a co všechno může nasadit do tohoto boje. Malodušní a věční troškaři dospějí rychle k závěru: To pro mne není! To je pro vyjímečné osobnosti, pro vyvolené! Takovou logiku vyvrací poslední věta nědělního evangelia: Tak ani žádný z vás, kdo se nezrekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem. - Lpění na majetku, srdce plné shonu a pachtění po věcech a požitcích je kořenem malodušnosti, zbabělých výmluv a odumření chuti bít se za něco - o odvaze ani nemluvě. Cesta následování Krista, cesta vnitřní svobody, vede přes jediné rozhodnutí, zříci se pro Krista všeho, co mám

Z takového následování Krista plynne, že jsme se v Něm stali všichni bratřími, že nějaké rozdělování na svobodné a otroky, bohaté a chudé, spolehlivé a nespolehlivé nemá smyslu. Z téhož pramene vyvěrá povinnost i touha ujmít se slabých, pomáhat bezbranným, hájit napadené. Pavlův příklad z II. čtení ~~je~~ přímo strhující: " Mluví Pavel, starý Pavel, a teď k tomu ještě ve vězení pro Krista Ježíše. Ta prosba je za mého syna, kterému jsem dal život v žaláři, Onesima. Posílám ti ho nazpátek, přijmi ho, jakoby to bylo moje vlastní srdce." Apoštol Pavel prosí. Nehledí na svou důstojnost, nedovolává se svého stáří, ani že je ve vězení pro Krista. Vytváří prostor pro lásku a ta má řešit i vítězit. Ten, který byl svým útěkem neužitečný / jméno „ONESIMOS-kdo je užitečný“ - tu zní ironicky/ se stal po svém obrácení užitečným uvězněném apoštolovi." přijmi ho, jakoby to bylo mé vlastní srdce..." úchvatné ztotožnění s uprchlíkem, jehož minulé činy smazává výraz: můj syn, kterému jsem dal život v žaláři. Přijmi ho protože nechci vynucený dar, nýbrž abys dával dobrovolně. Ve spojitosti s evangeliem vystupuje do popředí Kristovo přání: Nechci aby se člověk zřekl všeho z donucení a pak mne následoval, nýbrž aby dal vše, co má, dobrovolně, a šel za mnou.

ústav pro studium
totalitních režimů

Vat. - Pavel VI. přijal v sobotu v audienční síni v Castel Gandolfo 1500 účastníků 25tého Mezinárodního kongresu farmaceutické federace a 34. mezinárodního sjezdu lékárnických věd. Ve své francouzské promluvě sv. Otec nejdříve poukázal na mimořádnou důležitost obou sjezdů nejen pro jejich vědeckou hodnotu, nýbrž především proto, že přispívají k lepšímu poznání lidského organismu, ke zmírnění bolestí a léčení nemocí. Hlavní pozornost věnoval však ústřednímu tématu sjezdu - kontrole porodnosti. Žádal účastníky kongresu, aby se snažili poznat a prohloubit učení církve o této otázce. Poukázal na dokumenty, jež o ní pojednávají, zvláště na svou encykliku "Humanae vitae". "Jde o důslednou, stálou a jistou nauku církve, která objasňuje globální pohled na člověka v jeho závislosti na Bohu-Stvořiteli v jeho nadpřirozené povolání. Jenom tento pohled může vnést plné světlo do problému. Pravdivost jeho řešení nemůže záviset na reakci veřejného mínění." Řekl svatý Otec a vyzval všechny, aby přes jednostrannou propagandu rozšířili svůj rozhled a propracovali se k zdavému a vyrovnanému úsudku o hodnotách, o které tu jde: to je přivést lidí na cestu odpovědného otcovství. Vzorec by měli soustředit své studie a usilí, aby usnadnili zravou regulaci porodnosti, jak je k tomu vyzval v řečené encyklike a uz předtím i II. vatikánský koncil.

"Tento složitý problém - upozornil dále svatý Otec - nesmí však být studován pouze pod materiastickým zorným úhlem kvantity, nýbrž musí být brán ohled na hledisko lidské, etické a kulturní. Dále poukázal Pavel VI. na jasné stanovisko, jak je vyslovila delegace svaté Stolice na konferenci v Bukurešti. Církev nemůže připustit žádné zákroky proti lidskému životu jako potrat, sterilizaci anebo antikoncepci, která nerespektuje zákon v předávání života, neboť lidský život je nedocenitelným Božím darem a zákony, jež jej řídí, jsou svaté."

V závěru svatý Otec řekl, že lidský život, má-li se žít podle Božích plánů, vyžaduje oběti, hluboké přesvědčení a odvahu. "Ale tyto obtíže vás nesmějí zastavit, neboť vývoj společnosti bude zčásti záviset na sile vašeho mravního přesvědčení", končil svatý Otec svůj projev a pozdravil krátce účastníky ještě anglicky, španělsky a německy.

VATIKÁN: U příležitosti 8. světového dne alfabetizace svatý Otec poslal generálnímu řediteli UNESCO zvláštní list, v němž zdůraznuje

nutnost rozšířit snahy o vyučování a kulturu ve světě na poli národním i mezinárodním a doporučil uskutečnění plánu na založení "mezinárodního fondu pro alfabatizaci" a vyslovil politování, že rozvojové země vidí mnohdy pokrok jen v materiálním hospodářském rozvoji a jiné země plýtvají ~~nejdřívím~~ ^{na} ~~nejdřívím~~ ^{na} mojetkem v zavodění ve zbrojení.

ŘÍM: Generální shromáždění kongregace sv. Vincence z Pauli znovu zvolilo za generálního představeného Lazaristů a sester sv. Vincence P. James Richardsona, pocházejícího z Dallasu ^{wy} ve Spojených státech severoamerických.

* BAGNOREGGIO: V pátek 6. září byl zahájen v Bagnoreggio sjezd v rámci oslav 700tého výročí smrti církevního učitele, filosofa a teologa sv. Bonaventury z Bagnoreggia. Sjezdu se účastní řada význačných profesorů filosofie. Sjezd bude zakončen v neděli koncertem skladeb z doby sv. Bonaventury.

LOYOLA : V Loyole ve Španělsku se sešlo na tři sta jesuitů z celého světa, kteří studují obnovu řádu na základě konstitucí a exercicií sv. Ignáce. Sjezdu se účastní i generál řádu P. Pedro Arrupe, který měl v sobotu dopoledne přednášku o ^{"missi"} ~~povídání~~ jesuity jako poslaném církvi pro záchrannu člověka. P. Arrupe mimo jiné řekl, že ten, kdo je poslán od církve, nemůže nepřijít k církvi, ani se od ní odloučit, tím méně postavit se proti ní; tím samým by jeho poslání přestalo být službou církvi a tím i posláni. Cítit s církví předpokládá opravdovou hlubokou lásku k církvi pravé Kristově snoubence a ta se projevuje především ve věrnosti k římskému pápeži. ~~P. Arrupe~~ ^{P. Arrupe} odejel z Říma ve středu k návštěvě jesuitských komunit ve Španělsku a v Portugalsku.

ústav pro studium
totalitních režimů

Dýchat v Bohu.

1 "Zhluboka dýchat!" - slyším, jakoby na mně někdo volal z veliké dálky. Požvolna se probírám z bezvědomí. Začínám rozeznávat předměty a osoby v místnosti. Okno je dokořán otevřeno, chladný zimní vzduch mi přináší kyslík nutný k dýchání. Celé mé tělo je pokryto ledovým potem. Dnes ráno jsem měl poslední a nejtěžší záchvat. Teď již pominul. Ztratil jsem mnoho krve a otevřeli mi žílu pro transfuzi. Později se dovídam, že mě znova - a tentokrát již definitivně - přivedli k vědomí a že při poslední mlobě byla nad
~~smrt~~ skloněna nemocniční sestra a vlastními ústy prováděla umělé dýchání.

Žije tedy proto, že jiný člověk mi ~~dal~~ svůj dech a vlastně i svůj život.

Dostal jsem mnoho konzerv s krví pro transfuze. Děkuji tedy za svůj život jiným lidem, poněvadž mi dali něco z toho, co mají nejcennějšího, totiž vlastní krev.

2 Čím častěji na to myslím, tím jasnéjší se mi jeví první slova Bible: A Bůh Jahve, stvořil člověka z prachu země a vdechl do jeho nozder dech života. Tak se stal člověk živou bytostí.

Tento výraz "dech", "Boží dech" je praslovem /prvním slovem/ lidstva, protože v něm zaznívá jeho pravotní bytí a existence, totiž závislost na někom jiném. Člověk nepovstal sám ze sebe. Žije, poněvadž někdo Vyšší a mocnější mu dal /dává/ dech života. V jedné moderní lékařské knize jsem četl tuto větu: "Člověk se pyšně tyčí jako vládce nad ~~univerzem~~^{přírodou} a nad němým světem rostlin. To proto, že je jediným stvořením, ve kterém dýchá Bůh".

V Písmu sv. stojí: V něm žijeme, pohybujeme se a jsme. A žalm 103 praví: "Odejmeš-li jim dech, umírají a vracejí se zpět do svého prachu; Pošleš-li dech, jsou stvořeni znova; takto obnovuješ tvář země". Kde je tento Boží dech, neboli Duch Páně, tam je i život. A kde je život, tam je opět Duch Boží /sv. Ambrož/.

Já žiji, ty žiješ, my všichni žijeme. Je v nás tedy Boží dech, žijeme v jeho Duchu /jeho Duchem/. Jako ryba nevydrží bez vody, tak ani my bez jeho dechu. Je u nás a v nás a proto existujeme.

1 Ježíš nám zjevuje nejvnitřnější obsah božství, když mluví o sv. Duchu, o dechu Božího života, který si Otec a Syn navzájem vdechují jako svou plnou podstatu.

7 SET. 1974

Tento Duch, či dech Božího života, je vlastní ~~nevnitřní~~ vlastní osoba, vlastní a samostatné Boží "já". Nejvnitřnějším obsahem a výrazem tohoto zosobného Božího života mezi Otcem a Synem je láska, poněvadž to je i nejvyšší a nepředstízitelný životní projekt. ^{Milovat} Znamená ~~že~~ předávat jiné milované osobě veškerou plnost a schopnosti svého vlastního bytí.

Uvedený Boží Duch či dech mezi Otcem a Synem se projevuje ve stvoření, především v nás lidech; je to láska, kterou v sobě cítíme a ze které den ze dne existujeme.

To je ten "Duch Boží", který se vznáší nad vodami, naplňuje celou zem a za burácení hromu sestupuje na člověka.

2 Ježíš nás svým životem a smrtí uschopnil pro přijetí tohoto Ducha, tak že jsme se stali živým chrámem, v němž může přebývat.

Proto tedy Boží dech není v nás a kolem nás již jen na základě prvního stvořitelského aktu, nýbrž především proto, že byl seslán Otcem a Synem.

My v něm dýcháme a žijeme z něho jako z nějakého hlubokého a nevyčerpatelného zdroje síly, neboť on v nás žije a bude žít Božím životem až do konce časů a naplnění věků. Život v milosti je plným spolužitím a spolupobězením člověka na tomto Božím životě, pocházejícího z přítomnosti a přebývání Božího Duchha v našem nitru.

Ježíš i nyní vdechuje do těch, kdo v něho věří, plnost svého velikonočního vítězství /nad smrtí/. Duch sv. z nich zahání hřichy a zkázu, sestupuje do nich a přebývá v nich jako pomocník a utěšitel a chrání je před zármutkem a žalem.

Je jako Duch našeho dětství, jehož působením voláme: Abba, Otče!

Je jako závdavek, záloha konečného a věčného života, pro který jsme se zrodili.

Je jako hlasatel Otcovy lásky, kterou nam sděluje svým nevyslovnným dechem.

1 "Zhluboka dýchat!". Tak na mě volali a já jsem dýchal. A nyní vidím a žiji, a to z cizího dechu. Ale toto vdechování cizího života by mi nic nepomohlo, kdybych nespolupracoval vlastním dýcháním. A stejně by mi nebylo nic platné ani mé vlastní lapání po vzduchu, kdyby mi chybělo toto počáteční cizí vdechování, které uvedlo můj život znova do chodu.

"Zhluboka dýchat!". Teprve teď chápou pravý smysl, protože v sobě nosím i Boží dech. Ale ani tento Boží dech či Duch by mi neposloužil, kdyby ...

kdybych i já nepomáhal svým dýcháním;

kdybych se nevystavil jeho vánku;

kdybych se nenechal vést tam, kam on chce abych dospěl;

2 □ Nesmím tohoto Ducha klamat, protože on je mou poznávací pečetí pro veliký den setkání s Kristem.

Nesmím v sobě zhasit jeho světlo.

Musím jej střežit a opatrovat jako drahocenný statek, který stále potřebuji.

V tomto Duchu musím žít a jednat.

Musím vytrvale a důsledně konat dobro.

Musím být trpělivý a věrný.

Musím žít v lásce a dobrotě.

V míru a radosti.

Ve vlídnosti, dobromyslnosti a zdrženlivosti.

A v pravdě.

Teprvé pak budu žít správně a v Božím Duchu.

Pak už pro mě nebudou vnější životní okolnosti žádným problémem. Co to pak bude znamenat, že jsem připoután na lůžko, že chodím o berlích anebo že se musím pohybovat na vozíčku.

Již nyní ve mně dýchá sám Boží život.

Všechny útrapy tohoto pozemského života již ztratily svůj hrot a svůj smrtící jed.

Září ve mně již radost z toho, co teprve přijde a nastal pro mě již den bez večera, ve kterém slunce nežapadá

A jsem si jist:

Ne, nezemřu, budu žít a hlásat dílo Páně.

ústav pro studium
totalitních režimů

RaVat - Ceeo

Homilie 23. neděle v roce:

18. SET. 1974

251/1a

"Kdo chce jít za mnou a nenesе svůj kříž, nemůže být mým učedníkem."

Zda opravdu věříme ve vtěleného Boha, ověřujeme si ~~ze~~ na vztahu, jaký máme ke Kristu. Jedině, ~~když leží ne Kristus~~, stane středem našeho života, budeme mít odvahu ~~se~~ odtrhnout od všeho, co se příčí jeho učení a jeho příkladu, budeme mít odvahu ho následovat.

Co značí dnes pro nás a v našem každodenním životě následovat Krista? (1961)

Bylo to asi před 15. léty. Veřejné mínění až užaslo nad tím, když po tragické smrti Daga Hammarskjölda, generálního tajemníka OSN, byl nalezen jeho denník, ve kterém tento energický funkcionář, elegantní diplomat i podivuhodný organisátor ~~se~~ projeví jako křesťanský mystik, který nosil stále u sebe "Následování Krista" Tomáše Kempenského a žil viditelně duchem této knihy. Poslední záznamy jeho denníku ~~současně~~ ~~dokážou~~ ~~jasně~~ ~~duševinu~~. Čteme v něm: "Nejpodivuhodnější věc, kterou ~~se~~ ~~se~~ tomto životě dosáhnout, je mlčet, nechat působit a mluvit Boha. ... Na ~~ane~~ dlouhé životní cestě jsem rozpoznal krok za krokem, slovo za slovem, že za každou ~~ritual~~ evangelia je osoba s lidským svědomím. A to i za modlitbou agonie v Getsemanech i za každým slovem o kříži."

Kristus byl skutečností v životě Daga Hammarskjölda, ~~se~~ žil ve spojení s ním; vědom si svých povinností a při tomvlidný, odevzdaný, šťastný. Uskutečnil následování Krista jako člověk - politik dnešní doby, na nejvyšší úrovni. Jeho tvrdá kritika sebe sama a reálný pohled na svět pramenily z jeho osobního spojení s Kristem.

A snad právě toto spojení s Kristem, je pro nás moderní lidi největším problémem. ~~Není~~ Jestli ~~se~~ ~~ale~~ nesnažíme budovat náš život na této bázi, naše tak zvané křesťanství zůstane pouze lidské. Být dnes křesťanem, alespoň v Evropě, není zvláštností. Ale kolik je opravdu těch, kteří praktikují křesťanství? Musíme přiznat, že křesťanů z přesvědčení je opravdu málo. Vina může být ve výchově, v prostředí, škole, ale též v samotné netečnosti křesťanů. A tak není divu, že se setkáváme s mnoha jen povrchními křesťany, u kterých pravá náplň života nemá nic společného s křesťanskou vírou. Někteří snad i křesťanství pokládají za střed života, ale jen slovem, bez osobního, uváženého rozhodnutí uvést je v život. Ale právě v dnešní, moderní době, kdy zdánlivě padá tolik opor křesťanské víry, příslušnost k církvi musí být řádně uvedomělá, na podkladě osobního rozhodnutí. Vyžízá nás k tomu také ~~česká protestantská~~ ^{česká protestantská} evangelium dnešní neděle a přímo cítíme, jak ~~ten~~ tento požadavek ~~je~~ aktuální.

~~čekám~~ k čemu se však máme jako křesťané, a jako Kristovi učedníci rozhodovat?

8. SET. 1974

251/2
1a

Slova dnešního evangelia jsou jasná : "Kdo chce jít za mnou a neklade vše ostatní až na druhé místo a nenesе svůj kříž, nemůže být mým učedníkem." Jinými slovy, musíme se rozhodnout pro kříž. Každý člověk se setkává s křížem, ať chce, nebo ne. Ale my, křesťané, se k tomu musíme rozhodnout dobrovolně. Víme co znamená nést kříž. Umrtvení, sebezápor, pohrdnutí sebou samým, oběť, láska ke kříži a podobné věci, to je vlastně jinými slovy vyjádřena výzva "nes svůj kříž". Neznamená to vyhledávat utrpení a bolest. Tak jako Pán Ježíš nevyhledával kříž a bolest, tak také ho nemůžeme vyhledávat my. On se s ním setkal. Stejně tak platí pro toho, kdo chce žít na tomto světě podle zákona lásky. Kříž a bolest nejsou žádány, pouze láska. Pro toho, kdo opravdu miluje, žádný sebezápor, žádná bolest nemůže být silnější a větší než láska sama.

Následovat Krista cestou sebezáporu a kříže, to je cestou křesťanské askese, neznamená tedy jen zřeknutí se něčeho, ale spíše dáti přednost něčemu. Objasňuje nám to velmi pěkně sv. Matouš v ~~prádlo~~ o pokladu zakopaném v poli, nebo o drahocenné perle. Kdo našel tuto perlu, nebo poklad, byl by hlupák, kdyby neriskoval vše pro získání těchto drahocnosti. Takového podnikavce nelitujeme, že prodal vše co měl, ale spíše mu můžeme poblahopřát k tak dobrému obchodu. Tak také každé uvážené zřeknutí se něčeho proto, abychom získali více, je cesta k pravému štěstí.

Dnes ale často slyšíme, že moderní člověk, zvláště mladý, ztratil smysl pro sebezápor a oběť. Napadat podobné zjevy, nemá smysl, protože původ této nemoci má hlubší kořeny ; následování Krista se totiž již nepokládá za drahocennou perlu. Atak i mnozí křesťané trpí svými sebezáporami, jejich oběti je nečinní štastnými. Ale ne všichni. Jsou i takoví, kteří našli a nacházejí stále tuto drahocennou perlu, či poklad a jejich příklad strhává k následování druhé.

Mladý Charles de Foucauld se snažil za každou cenu držet společnost; dobrodružství s ženami, nebylo pro něho nic zvláštního. Takový člověk tedy nebyl žádoucí ve francouzské armádě a i když byl bohatý šlechtic, pro špatné chování je z armády propuštěn. Byl dalek toho, aby žil poklidným měšťáckým životem. Podniká velmi nebezpečnou, výzkumnou cestu do Maroka. Kniha, kterou o této cestě napsal, ho rázem učiní slavným. Ale zde nastává zlom. Foucauld přeruší svoji slibnou kariéru. Obrací se a po jistém údobí rozjímání a modlitby vstupuje do kláštera Trapistů. "Jakmile jsem zjistil, píše Foucauld, že existuje Bůh, ohromilo mně to natolik, že jsem nebyl schopen ničeho jiného, než žít jen pro něho." Po sedmi letech pochopí, že musí žít ještě radikálněji své "následování Krista". Chtěl by žít v ústraní a bídě, jako Ježíš po třicet let v Nazaretě. Uchýlí se do Nazareta a pracuje jako sluha při klášteře Klarisek.

Při tom studuje. Je přesvědčen, že i jako kněz může žít v chudobě a ponížení. Žádá o kněžské svěcení. Dychtivý po hlásání evangelia těm nejchudším, jde jako misionář mezi nomády na Saharu. Zde po zdánlivě nevydařené činnosti, je usmracen jedním šílencem.

Charles de Foucauld šel cestou odříkání, opovržení, kříže, ale nikdy nebyl zatrpklý, znechucený, nebo neštastný, protože věděl, že je to jediná cesta vedoucí ke vzkříšení. Všimněli si však, pomyslíme na "Malé bratry a sestry Ježíšovi", jak se totiž nazývá, dnes již velmi rozšířená řeholní společnost, která vznikla z touhy po následování příkladu Charla de Foucalda, můžeme se přesvědčit, že jeho život nebyl marný.

My, jako křesťané jsme zájisté povoláni k jinému způsobu života. Ale motívy, pro které následujeme Krista musí být tytéž : zanícení pro Krista a snaha stát se jemu podobnými. To jistě nemůže pozůstávat v následování jeho pozemského života. Jeho duch nás musí vést : t.j. žít ve spojení s Bohem, být sluhy všech, stále ochotni odpouštět, bořit hranice a přehradu mezi lidmi, nechat se uhodit bez oplácení rány, prostě jít cestou kříže. Pán Ježíš v dnešním evangeliu to po nás žádá. A není to ~~jen~~
^{jen} výzva pro několik vybraných. Každý křesťan je povolán stejným povoláním i když každý rozličným způsobem. Každý musíme nést svůj kříž a nesmíme závidět druhému považujícemu jeho kříž za snažší. Musíme nést své břemeno vědomě, jinak se nám sklozne, stane ~~se~~ těžším, pak nesnesitelným a nakonec je odhadíme. Ale pamatujme si : "Kdo nenesе svůj kříž, nemůže být mým učedníkem."

Ve všech dobách budou a musí být lidé, kteří se zřeknou svých práv. A to i třeba takových jakým je právo na manželství a zaváží se k tomu i slibem. Těmto lidem musíme být vděčni. Jsou pomocí a povzbuzením pro naši víru. Nesmíme je oplakávat, nebo litovat jako neštastné, nebo jako osoby, které nato doplatily. Nedoplácí na to. Naopak, nevybralý si menší věc, ale větší. To můžeme vidět u všech velkých svatých, to můžeme vidět na Kristu. Můžeme to vidět i na matce, která se zříká tolika věcí pro svou rodinu a právě proto je šťastná. Tak my zde na zemi nemůžeme milovat opravdovou láskou bez sebezáporu a bez kříže. Ale tento kříž je pro nás křesťany jediný způsob života, jediná cesta k pravému štěstí, k věčnému životu, který začíná již zde na zemi.

Jedině láskou ke kříži může být spasen tento svět. Jedině touto láskou se můžeme zařadit k učedníkům Kristovým a stát se tak křesťany v pravém slova smyslu.

Amen!

ústav pro studium
totalitních režimů

18 SET. 1974

251/18

RaVat-eco/neděle/

*článok Čílove genýa světového listku
na nedělní vydání*

SANTIAGO: Ve čtvrtek 29. srpna oznámila čílská úřední tisková kancelář ORBE že stálý výbor episkopátu a zástupci luterských, metodistických a židovských komunit v zemi požádali 24 srpna hlavu státu, generála Pinocheta, aby odvolal vyjímečný stav v zemi, který trvá od září 1973. Podle tiskové kanceláře ORBE přijala hlava státu tento podnět "velmi příznivě". Podepsaní žadatelé, mezi nimiž je také arcibiskup ze Santiaga kardinál Silva, se obrátili na generála Pinocheta s prosbou, aby byly prominuty tresty všem uvedeným, kteří se stali obětmi politického a sociálního zmatku. Prohlašuje, že podobná opatření by usnadnila proces smíření v čílském národě a zvýšila prestiž Čile v očích všech demokratických zemí světa. Dále žádají generála Pinocheta, aby dál revidoval všechny dosavadní procesy v zemi "řádnými soudy." "S bolestí konstatujeme - stojí v prohlášení - že nenávist mezi námi neutuchla a že mnoho nevinných trpí. Jsme přesvědčeni, že velká většina Čilanů touží jen po míru a jsou ochotni se podílet na obětech, jež vyžadují okolnosti... Podáváme tuto žádost v přesvědčení, že je naší povinností jako pastýřů a vlastenců dát slyšet náš upřímný a mírumilovný hlas těm, kdo ^{nám} vládnou, a nesledujeme přitom jiný cíl než mír a blahobyt naší velké čílské rodiny. Le MONDE, který přináší tuto zprávu, dodává: Žádost podaná čílskými náboženskými představiteli presidentu Pinochetovi, je nové upozornění církvi, a především katolické hierarchie vojenskému režimu. Kardinál Silva si poprvé stěžoval věřejně ve své velikonoční homilií, že vládní kruhy nechtějí slyšet jeho výzvy na obranu lidských práv v Čile. Modlil se tenkrát "za pronásledované, za ty, kdo trpí v žalářích, a za ty, kdo byli nuceni opustit zemi. V dubnu biskupové prohlásili, že Milostivé léto v Čile začne ve znamení smíření, avšak této dokument nebyl schválen všemi biskupy.

Podobně se zastává lidských práv i manilský arcibiskup a kritisuje vyjímečný stav zavedený filipínským presidentem Marcosem. - Manilský arcibiskup mons. Jaime A. Sin vydal 29 srpna pastýřský list, v němž kritisuje režim presidenta Marcose; je to po prvé od vyhlášení vyjímečného stavu na Filipínách, kněmuž došlo 21. září 1972." Pravda, spravedlnost a milosrdenství jsou zapomenuty nebo odstraněny, píše mons. Sin a žádá věřící, aby se 1. 9. zúčastnili modliteb "za naše bratry, kteří trpí v žalářích, a abychom mohli

JZ

žít za vlády pravdy, spravedlnosti, míru a svobody." Žádám vás - pokračuje arcikardinál - abyste se modlili za ty, kdo jsou ve vězení, aby bylo s nimi spravedlivě zacházeno a bez průtahů, ... aby se odpovědní činitelé naší vlády upřímně snažili pracovat ve prospěch spravedlnosti v naší zemi. Pastýřský list byl uveřejněn po policejním zákroku, který k němuž došlo 24. srpna v jednom semináři na periferii hlavního města. Při něm byl zatčen jesuita P. José Blanco a dvacet bohoslovčů. P. Blanco byl obžalován, že řídí podvratnou organizaci, avšak 29. srpna propuštěn na svobodu; úřední komuniké zdůrazňuje, že byl dán spolu s jinými zatčenými řeholníky pod dozor katelické hierarchie, než budou jejich případy vyšetřeny. Celkem bylo propuštěno na svobodu 8 osob; 13 ze zatčených však zůstává nadále ve vazbě. Zatčení P. Blanco způsobilo v posledních dnech rostoucí napětí mezi katolickou hierarchií a presidentem Marcosem. Na jednom shromáždění, kde byli též přítomni zástupci katolické hierarchie, president prohlásil, že by si přál, aby se Filipíny nedostaly do podobné situace, jaká je v jižní Koreji nebo některých zemích latinské Ameriky, kde je stát a katolická Církev v otevřeném konfliktu. Biskupská konference dementovala informace rozšířené presidentskou kanceláří, podle nichž policie 24. srpna zasáhla s její naprostou spoluprací." - Generální kurie Tovaryšstva Ježíšova v Římě poznamenává k zatčení P. Josého Blanca, že tento řeholník je sekretářem jedného sdružení, velmi otevřeného ale ne podvratného. Podle mluvčího kurie jde o sdružení které usiluje o sociální spravedlnost, ale není zaměřeno proti vládě, třeba jak to bývá u všech otevřených sdružení pracujících v sociální oblasti může mít své názory, rozdílné od vládních názorů.

ústav pro studium
totalitních režimů

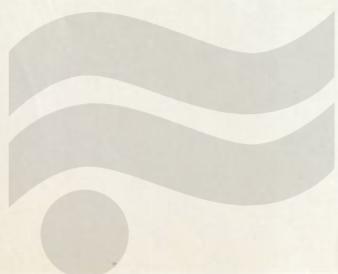
Lidové katolictví

Dopisovatel francouzského deníku "Le Monde", pan Fesquet mluví v jednom svém článku o nedávné velké liturgické pobožnosti a o úspěchu charismatických hnutí. Závěrem si klade tuto otázku: Jsou lidové masy opravdu tak odkřesťanštěné, jak si někteří myslí? Odpovídá na ni záporně a odůvodňuje to tím, že dosud se stále podceňoval fakt, jak hluboce je naše kultura pro-sáklá křesťanstvím.

Stejnou odpověď, pokud jde přímo o Francii, podává abbé Robert Pannet ve své knize "Le Catholicisme Populaire", o níž sám výše uvedený pan Fesquet napsal recenzi. Názor pátera Panneta je možno shrnout takto: Bylo by předčasné říkat, že francouzský lid je pohanský. Jeho kultura je více či méně celá proniknuta křesťanskými tradicemi, city, etikou a nadějí. Katolické náboženství si udržuje v lidu stále své bohatství a působivost.

Jiný odborník, abbé Louis Rétif se zabývá studiem lidové ~~víry~~^{zbožnosti} v Latinské Americe a tvrdí: Katolické náboženství v Latinské Americe nebylo dosud vážně a hlouběji studováno. Jedině Brazilci dosáhli v tomto směru určitého úspěchu. V lidovém náboženství je typická převaha zbožnosti a uctívání nad svátostním životem. Výraz "lidový" jakoby odporoval výrazu "doktrinální". Popisuje jeho znaky a zjišťuje, že na jedné straně existuje velká rozmanitost různých pobožností až pověřeností, rozmáhají se sekty a katechismus je málo znám. Na druhé straně však existuje i spontánní bratrství, srdečnost každodenní život v duchu evangelia a někdy až podobnost s evangelními blaženostmi. Na předměstích a na vesnicích lidé evangelium dříve žijí než poznají jeho přesný obsah;

Abbé Rétif končí svůj popis latinsko-amerického lidového katolického náboženství tímto souhrnným závěrem: Chybějí nám bezesporu hermeneutická měřítka, podle nichž bychom mohli vykládat lidové katolictví. Katolická víra však nemusí být nezbytně plně uvědomělá. Víra jako taková není vázána na určitou kulturní úroveň.

ústav pro studium
totalitních režimů

25/4
8. října 1971

RaVat-Ceco

Rímský deník Il Tempo z 29.8. píše: Jedna australská sestra se stává hvězdou hudby rock. Gramofonová deska s jejím Otčenášem dosáhla těchto rekordů: První místo mezi 40 nejvíce kupovanými v Australii, půl milionu prodaných desek ve Spojených státech za posledních deset dní. 36letá australská řeholnice dokázala malý zázrak v hudebním světě. Svojí deskou "Pater noster" vystoupila na první místo nejúspěšnějších desek nahrávek. Sestra Janet je učitelkou hudby a hereckého projevu v koleji sv Aloise v hlavním městě Jižní Australie Adelaidě. Je to přirozeně skromná vysoká štíhlá černovláska obrněná jakousi plachou zdrženlivostí společnou všem sestrám její kongregace - Sestry křesťanské lásky - a přesto ji nijak neudivuje její náhlá popularita. Říká: "Kdo dokáže dát lidem právě teď, co hledají a čeho mají zapotřebí, automaticky se stane populární. Textař a skladatel, s kterými jsem spolupracovala prostě vytvořili to, co si jiní zoufale přáli; moderní hudby pro několik překrásných slov, jaká kdy vůbec byla napsána.

A jaké je tajemství sestry Janet Mead; říká prostě: Chápu Krista jako osobnost, která chtěla spojit všechny národy v radosti a svou práci podřizuje tomuto Jeho záměru, abych totiž přivedla lidi k Bohu pomocí hudby. Sestra Janet nepovažuje úspěšnou desku "Pater noster" za nějaký vrchol své činnosti, a vůbec ji nětěší, když ji označují za hvězdu hudby rock. Daleko víc ji udivuje, že její píseň byla dva týdny na prvním místě mezi 40 nejvíce prodávanými nahrávkami a po deset týdnů zůstala mezi 40 prvními a dále že za posledních ¹⁰ dní se ve Spojených Státech prodalo přes půl milionu desek s toto písni. Zdá se že takhle zlame všechny rekordy dosud prodávaných desek. Má za to, že úspěchu desky napomohla hodně hluboký význam slov dáné zhudebnění Arnoldem Strálesem, který je středoškolským profesorem v Adelaidě a nemalou zásluhu má i aranžér Theo Van Deo Smaa, který ~~diriguje~~ dva orchestr hudby rock. Sestra Janet rozvíjí bohatou činnost v katedrále sv. Františka Xaverského, která je blízko katolické koleje, kde učí. Každou neděli je v katedrále na Dva tisíce věcích, a někdy i více, aby se zúčastnili mše sv. doprovázené zpěvy typu rock, určenou pro mládež. S rostoucím počtem mladých přibývalo i zástupců starší generace. Šíření těchto mší sv. dal podnět k mnoha programům v rozhlasu, soutěžím a festivalům v rámci koleje.

Nakonec jednu perlou z Austrálie:

8. SET. 1974

251/42^{2.}

Sestra Janet nyní pracuje společně s týmem národní australské televize na přípravě přenosu mše sv. s hudbou typu rock. A pak se vydá do Evropy a do Ameriky studovat různé způsoby hudební výchovy. Snad nejlépe ji charakterisují tahle slova: Chci zdůraznit, že můj t.zv. rekordní úspěch není hlavní věcí: pro mně je důležité, že přispívám k tomu, aby se zažehla v mladých jiskra fantazie, aby se uvolnili v nich tvořivé síly, a dále že jim pomáhám dávat impulsy jejich kamarádům. Prostě jim pomáhám odpovědět na jejich touhu po nové liturgické hudbě a tím vším pak přiblížit lidem k Bohu. Na závěr jen poznámku pro zvědavé: Výnos z prodaných desek jde do společné pokladny kongregace Sester křesťanské lásky, a odtud na jejich apoštolské práce.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

8. SET. 1974

251/54

RaVat:CECO/neděle/

XXX - Připojujeme zprávy z Vatikánu. -Svatý Otec i tuto neděli přijal ve svém letním sídle ^{V Castel Gandolfo} velmi mnoho verících z nejrůznějších zemí z Evropy i ze zámoří; byla mezi nimi také skupina polských techniků a inženýrů, které zvlášt pozdravil, dvě skupiny mladých řeholníků ze společnosti sv. Pavla a ze salesiánského ústavu sv. Tarcisia, závodníci z Belgie a řada jiných. Svůj obvyklý projev před modlitbou Anděl Páně Pavel VI. věnoval svátku narození Panny Marie, který letos musel ustoupit nedělní liturgii, ale to nikterak ~~nezaujme~~^{brání}, abychom věnovali několik okamžiků svátku Madony, která vstupuje do pozemského časného života, ~~aby~~ Matka Kristova a naše - se tu zjevuje jako dítě-děvčátko na začátku velké historie naší spásy," řekl svatý Otec. A pak pokračoval: "Mám k tomu i osobní důvody... Vzpomínám, že v Bresci, v mé rodišti, jen několik kroků od našeho domu byl kostel Panny Marie Matky milosti který jsem za svých clapeckých let denně navštěvoval, zasvěcený Narození Panny Marie. Na tento svátek se tam shromažďovala každý rok celá naše rodina kolem ní. Nemohu též zapomenout ~~a~~ lapidární nápis v průčeli našeho milovaného, velkolepého domu v Miláně: MARIAE NASCENTI. Marii k jejímu narození. A k tomu se váže hned myšlenka na MATIČKU- MADONINU na nejvyšší výzce pohádkové stavby. A potom v Římě - pokračuje ve vzpomínkách Pavel VI. - který Říman ať už rodilý nebo adoptovaný by nebyl navštívil ~~K~~ostel zvaný Chiesa Nuova, la Vallicella s Filippem Neri? Je rovněž zasvěcený narození Panny Marie. Tyto drahé vzpomínky - jako konečně celá církev - vám mohou říci, že vidím ve svátku narození ~~Pany~~ Marie "NADEJÍ A JITŘENKU SPÁSY PRO CELÝ SVĚT", jak čteme v římském misálu. Proto používáme této příležitosti, abychom ve vás oživili srdečnou úctu k Panně Marii. - Jistě víte, že jsme letos 2. února poslali všem biskupům a teď celé církvi zvláštní exhortaci o správném uspořádání a rozvoji mariánské úcty - připomněl Pavel VI. a dodal: "Doporučujeme vám všem, abyste si ji přečetli!" V závěru se stal hlas sv. Otce vřelejší a naléhavější: ~~XXI~~

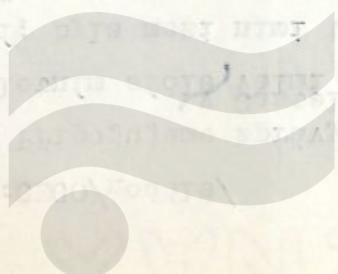
" V naší moderní generaci nesmí zaslábnout, nesmí uhasnout světlo plné mateřského tepla úcty k Matce Boží. Světlo, které dnes v den jejího narození zazářilo na zemi jako zvěst lepších osudů lidstva. Dnes svítí jasněji než kdy jindy, aby rozžehlo v našich srdcích víru a lásku ke Kristu naučilo každého z nás, s jakou něžnou odevzdaností a zároveň i silou statečnosti dovedla tato požehnaná mezi všemi ženami odpovědět na spasitelské úmysly, které měl Bůh se světem; ANO.FIAT.STAŇ SE!-

✓ Po modlitbě Anděl Páně a apoštolském požehnání pozdravil svatý Otec v různých jazycích některé skupiny přítomných a na prvním místě skupinu polských techniků a inženýrů, ~~jak si můžete poslechnout ze zvukového záznamu~~. Po všeobecné audienci ještě přijal skupinu poslanců z výboru pro výživu, zemědělství a lesy, německého federálního parlamentu, kteří jsou na studijní cestě v Itálii.

Konec stran.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

9. října 1974

RaVat-Ceco/pondělí/

NEAPOL: Včera na svátek Narození P. Marie se konaly mnoha poutním místě Madonna dell'Arco u Neapole velké oslavy u příležitosti stého výročí krunovace milostného obrazu P. Marie, jež se uctívá v tomto chrámu. Svatý Otec vyslal na tyto oslavy kardinála Mario Nassali Roccu jako mimořádného legáta, který přečetl přítomným tisícům poutníků poselství Pavla VI., v němž vybízí věřící k hluboké a vroucí úctě k P. Marii.

VATIKÁN: V rámci 700 výročí smrti sv. Tomáše Aquinského, církevního učitele, vykoná Svatý Otec v sobotu odpoledne soukromou návštěvu v městech, kde se světec narodil, žil a zemřel, městečka Aquino, Rocca di Cessano a klášter Fossanova.

LUXEMBURG: Mezinárodní sdružení pro studium problému uprchlíků AWR koná ode dneška do 11. září v Luxemburku své výroční porady a zároveň 24 valné shromáždění. Mons. Emile Dejardin na něm zastupuje Svatou Stolicu.

AJA: Včeraj začalo v holandském městě Aja první mezinárodní ekologický kongres pořádaný pod záštitou mezinárodní unie přírodních věd. Na pracích toho kongresu se podílí za Svatou Stolicu mons Francois Bacqué.

Westminster: Kardinál John Carmel Heenan, westminsterský arcibiskup velmi vážně onemocněl. Ze soboty na neděli dostal srdeční záchvat a byl převezen do blízké nemocnice v Cambridge. Měl poměrně klidnou noc, následně reagoval na lékařské zákroky, ale jeho stav je označován za vážný vzhledem k vysokému věku. Kardinál Heenan měl podobný srdeční záchvat již v prosinci minulého roku.

MOENCHENGLADBACH: Němečtí katolíci prožívají vigilií svého všeobecného sjeudu, který se nazývá: KATHOLIKENTAG. Nynější již 84. se koná poprvé v Mönchen gladbachu. Hlavním tématem tohoto velkolepého setkání je heslo mezinárodního eucharistického kongresu 1960 v Mnichově: Pro život světa, které vyjadřuje přesvědčení, že křesťané a katolíci jsou dnes zvláště povoláni k přispět k utváření "nové země". 32 pracovních skupin bude diskutovat o dílčích témačech jako: kvalita života, rozdílná mravní pojetí, reforma výchovy, problémy cizích dělníků atd. Program pro 7.000 účastníků je vyplněn pobožnostmi, adoracemi, nočními boženstvími, duchovními koncerty, společnými meditacemi a pod. Na závěrečnou slavnost na městském stadiu se očekává na 100.000 kat.

Řím: Salesiánský spolupracovník, podle představ sv. Jana Boska" - pod tímto heslem začíná dnes odpoledne krajský sjezd salesiánských spolupracovníků

který potrvá až do pátku v domě salesiánské generální kurie v Římě. Sjezdu se zúčastní i salesiánští spolupracovníci ze zemí Středního východu.

Lipsko: V rámci lipského veletrhu se konají zvláštní katolické i protestantské bohoslužby, výstavy a duchovní koncerty. V lipském kostele sv. Mikuláše byly ~~české~~ německé i polské mše sv., jakož i evangelické ranní bohoslužby. Na lipském Sachsenplatz byla v rámci veletrhu uspořádána výstava "Nejkrásnější kůnky z celeého světa". Zvláště exponáty socialistických zemí hýřily barevnými vydáními církevních uměleckých děl. Sov. svaz vystavoval sbírku ikon a ruských pravoslavných staveb, Rumunsko dílo o byzantském církevním umění. Maďarsko další knihu o ikonách. Jugoslavie se pochlubila rozsáhlou dokumentací posvátných církevních památek. Jako exponát NDR bylo možno vidět lipské vydání Apokalypy z Kranachovy bible.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

S M Y S L P R O H U M O R

XVII.

9. SET. 1974

Křesťanský smysl pro humor květem a plodem oné moudrosti, kterou nazýváme vírou a která se jeví nevěřícímu člověku jako bláznovství. Tak tomu bylo často včera a je tomu i dnes. Když apoštol Pavel mluvil na svou obranu v Cesareji před králem Agrippou a římským místodržícím Festus, který slyšel vše, co se událo s Pavlem, o jeho obrácení na víru, zvolal: "Pavle, ty blázníš! Tvá velká učenost tě připravuje o rozum". A Pavel odpověděl: "Neblázním vznesený Feste. Co říkám, je pravda a je to uvážené" (Skut. 26, 24-25).

Bernardone
Bohatý a zámožný obchodník z umbrijského města Assisi vyděsil a prohlásil za nepříčetného své syna Františka, když tento začal rozdávat své i otcovo jméni chládkům a žebrákům. Mnohým assiským dobře zabydleným měšťanům se zdálo, že se obchodníkův syn úplně pominul rozumem, když před biskupským soudem se svlékl a hodil k nohám rozlobeného otce svůj oblek. Jihoitalská šlechtická rodina z Aquino měla podobné potíže s nerozumností svého syna Tomáše, když se rozhodl stát se žebravým mnichem v rádu svatého Diminika. Jeho počínání nesledovalo rozumnou logiku a politiku slavného rodu.

Naše zcela rozumná a pozemsky opatrná společnost si tropí žerty z oných křesťanských bláznů, kteří se nebojí mít početnou rodinu. Vysmívá se jako pomatencům mladým mužům, kteří opustí slibnou kariéru a vstopí do přísné řehole. A jsou i dnes společnosti a státy, které se podobných bláznů bojí. Človek, které se odváží ~~nesouhlasit~~ s ustanovenou, režimní logikou, s jedinou přípustnou rozumnou logikou, se stává škodlivým a nebezpečným bláznem. Tato pozemsky a materialisticky rozumná společnost posílá pak takové lidi do psychiatrických klinik.

Vynořuje se tu otázka: co je v našem světě vlastně rozumné, vážné a co

9. října 1974
25/4

- na druhé straně - je směšné ~~komické~~ komické. ~~Máme~~ Narýsovou přesnou dělící čáru mezi směšným a vážným, mezi komickým a tragickým vyžaduje od člověka který se zamýslí nad dnešním světem, nemalou námahu a jemný přístup k soudobé historii, ~~vniž~~ se obojí - komické a tragické - k nerozeznání Spisovatel proplétají. Milan Kundera se jednou zeptal:

"Nebyla (naše nár) historie posledních let ve svých nerozumnostech mimo jiné ~~je~~ směšnou historií - a to přese všechny krvavé tragédie a dramata, jež obsahovala? Připusťme, že bychom na tuto otázku (ostatně tu nejkrutější, jakou lze vůbec myslit) odpověděli kladně; vynoří se okamžitě další otazník: Přestanou v kontextu směšného být tragédie tragédiemi? Všechno nasvědčuje tomu, že ne; naopak: stanou se ještě tragičtějšími. Ionesco má pravdu, když říká, že komické je bezvýchodnější než tragické".

/ Host do domu 1964, č. 3, 37/

V povědomí dnešního evropského člověka se zabydlel názor, že poslední čtyři století znamenají v dějinách člověka výstup a pokrok, osvobození ~~tíživé~~ od ~~tradice~~, a dozrání nového, autonomního, svébytného a zcela samostatného člověka. Tento nový, moderní člověk bral a doposud bere zcela vážně svou svobodu a odpovědnost za dějiny, za svět a za budoucnost. Bere velmi vážně také svět jako přírodu, její zákony a sily. Ale i kultura se vším, co ob-sahuje: umění, věda, technika, právo a stát, morálka a výchova se stala v moderním věku věmi vážnou hodnotou. Říci o někom, že nemá kulturu nebo že nedrží krok s kulturou, znamená málem nadávku. ~~Začíná~~ Odkojení touto kulturou začali ~~z~~jsme se dívat na středověk jako na dobu temna, dobu barbarů anebo při nejméním na dětský věk Evropy. Skládáme se poslušně a pokorně před vědou. Stačí jen říci nebo napsat: věda dokázala... věda doporučuje, abychom se už nepatali dále. Všechno chce být dnes vědecké. I na přírodu se díváme jako na poslední zákon pravdy a dobrá. Je-li pro nás něco "přirozené", znamená to, že je to jisté, správné a dobré.

9. říj. 1974

25/5

Pro křesťanský pohled, ozářený a prosvětlený vírou, ~~je~~ moderní kult autonomního člověka, tohoto nového Prometea a odvěkého Fausta, kult vědy a vzdělanosti, kult osobnosti a přírody, přirozenosti má něco komického a směšného, něco ~~pubertálního~~. Zdá se, že se tu provádí fetišizace věcí o sobě dobrých a nevinných, ale relativních. Svět se tu převrací na ruby. A takové převraty mohou být kruté a krvavé, protože fetiši nemají smysl pro humor. Fanatismus, s jakým se prohlašují příroda, kultura, věda, technika, ~~pokud~~ za otázky života a smrti, a klade se do nich naděje na časnovou i věčnou spásu, nevidí už vůbec, co je vážné a co je opravdu směšné. Nevinný žert se tu může stát rouháním a svatokrádeží. Uražený a zesměšněný moloch se bojí ~~pravdy~~, protože jeho nabubřelost a nadutost je postavená na lži a podvodu. Nejraději by zakázal smích a odsoudil všechny humoristy. Tuto groteskní ale i krutou situaci můžeme vyjádřit jedinou větou - (s omluvou za použití cizích slov), absolutizace relativního je ~~jen~~ možná ~~jen~~ tehdy, když se zrelativizuje absolutno. Smích a humor odhalují a obnažují právě tuto lež.

Jestliže nicotnost a prázdnota ~~jsou~~ mohou být uctívány s takovou vážnou oddaností, pak to pro křesťana znamená ~~výsměch~~ Satanův výsměch. Křesťan se neklání ani sobě, ani světu, ani přírodě, ani vědě ani umění, ani státu, ani zákonům dějin. Protože svou vírou stojí nad světem, nad sebou i nad přírodou, obývá ono zázračné stanovistě, získává si patřičný odstup a může si dovolit nebrat příliš vážně moderní modly a molochy. To však ~~nikterak~~ neznamená, že ~~utíkal~~ ze světa, že by nemiloval kulturu. Právě v tom jeho odstupu a v jeho schopnosti a možnosti nebrat příliš vážně svět a jeho pachtění, shon a křik, jeho modly a zákony, svět kvete a roste. Pouze ve svaté svobodě stvoření, se daří světu i člověku. Pouze ve stvořeném, nebožské

9. SET. 1974

25/6

světě je možný skutečný pokrok. V prostoru zásadního odstupu od světa křesťan ~~křesťan~~ prožívá onu lehkost tanečního kroku, která je nejviditelnějším projevem svobody Božích dítek.² K tajemství této křesťanské "lehkosti" a radostné, tvořivé svobody se přibližuje i francouzský filosof Roger Garaudy. Ve svých posledních ~~spisech~~ přehodnocuje své dřívější marxistické chápání světa a ptá se: "Co by se stalo, kdybychom ~~ne~~ místo omezovat se na namáhavé zajišťování své existence se odhodlali k bláznovství nebo k moudrosti tančit svůj život?" - Paul Claudel ~~například~~ vyjádřil křesťanský pocit svobody a radosti, lehkosti a humoru v ódě, kterou napsal pro 600. výročí smrti básníka Danta:

"Tento svět //tak^{že} jak je sám o sobě// je nesnadné nás přesvědčovat, že je to věc dostačující a ~~ne~~ dokonalá. Je nesnadné nás přemlouвати, že nemáme opravdu co hledat v světě jiném. Ta zed se svým vzorkem na metr stále týmž, její rozčilující ptázky stále tytéž, lepit na ni své příběhy jeden na druhý, je nesnádne jí zabrániti, aby se zespođu zvolna bizarní a průsvitnou nestávala. Je nesnadné si stále zakrývat oči a přemýšlet o něčem jiném. Je to nesnadné, jako bychom nevěděli, co je to vychlobitati se růží a vínem: Ty léčky, jež nám strkají ~~do~~ pod nos kousek za kouskem, nemoc a hřich. Je protivné stále být do nich zapleten, ~~stále být~~, stále být hloupý a zmítán v starých lsteňach. Je protivné podléhat hrubému stroji tělesnému, když víme, že jsme byli učiněni za pány hnuti svých. A je hrozně pitomé vychloubat se tím velikým barákem odvážným, jehož jsme nepohodlní nájemníci. Tím Palácem na břehu moře, kde nic nemírní nudu zrazujíci, než se zas chopit ~~prací~~ Nácených." (srt. 33).

ústav pro studium
totalitních režimů

10. SET. 1974

RaVat-Ceco/úterý/

VATIKÁN: Svatý Otec přijal nového vyslance republiky Kenya u Svaté stolice, pana Henry Nzioka Mulli, který ^{mu} předal své pověřovací listiny. Pavel VI. poukázal ve svém pozdravném projevu, na to, že sociální činnost Církve má své hluboké kořeny v evangelním poselství, jež hlásá všem lidem. Současný člověk si uvědomuje svou povinnost být lepší sám a udělat lepším svět kolem sebe. A právě k tomuto směru je hlásání poselství naděje, které přináší Církev: totíž evangelium, která člověka ujišťuje, že sám Bůh je Přítomen v jeho úsilí zlepšit svět.

RÍM: 27. září začne biskupský synod. Tohoto třetího zasedání se zúčastní 206 synodálních členů. 14 otců bude zastupovat východní církve, z nichž je 6 patriarchů; mezi nimi i ~~kardinál Josyf Slipyj~~. Jednotlivé biskupské konference vysílají na synod 143 zástupců - 33 z Afriky; 36 z Jižní Ameriky, 7 ze Severní, 22 z Asie, 5 z Oceánie, a 40 z Evropy. Tohoto zasedání se zúčastní i 10 generálních představených řádů. Podle statutu nového biskupského synodu se budou podílet na pracech všichni prefekti kongregací římské kurie ~~tj.~~ 17 kardinálů a dále 21 členů, které ~~jmenoval~~ sám Svatý Otec.

Dnes se konala v tiskovém sále Svaté stolice tisková konference, na které generální sekretář synodu mons. Rubin odpovídá na všechny ~~vykazující se nadcházející~~ otázky novinářů. Z nejzajímavějších odpovědí uvádíme: Tyrdívá se, že evangelisace je činnost zaměřená ke vzbuzení víry a k jejímu udržení. Většina odpovědí biskupkonferencí se shoduje, že v této činnosti je nejdůležitější, hlásání a vysvětlování evangelia. Avšak evangelisace se nemůže omezit jen na čistě sociální kulturní činnost. Proto je nutné vyvinout mimořádné úsilí objevit takový způsob řeči, jaký je vhodný vyjádřit celé spásonosné poslání evangelia, aby mu každý rozuměl a byl je schopen přijmout. Evangelizace je především obrácení člověka k Bohu; to znamená, že Kristus se musí stát středem jeho života, ale přitom musí takový člověk zůstat sám sebou a to tak, že jeho srdce je nasměrováno působením Ducha sv. tak aby konal dobro a žil spravedlivě.

LURDY: Včera skončila 18. cikánská pouť do mariánského poutního místa Lurd, které se zúčastnilo přes 4.000 tisíc cikánů z evropských zemí. Mons. COLIN, biskup z Digne, člen francouzské biskupské konference pro vystěhovalce přijal cikánské poutníky v mariánské svatyni. Letošní lurdské pouti se konají

10. SET. 1974

se znamení smíření, jak je hlásá M_ilostivému léto, a tak i tato pouť měla své vrcholy v setkání a společných pobožnostech cigánů s ostatními národními i stavovskými poutěmi.

UTRECHT: " De TIJD " jediný holandský katolický denník ^{celostátního dosahu} přestal vycházet začátkem tohoto měsíce. Nadále bude pokračovat jako týdeník. "De Tijd" začal vycházet před 130 léty a ^{po} poslední náklad byl ve výši 55.000 výtisků. V Holandsku ovšem existuje několik provinčních denníků.

LA Vega: Církev katolická v Dominikánské republice vynakládá velké úsilí v boji proti analfabetisaci. Rozhlasová škola Santa Maria, která má své sídlo v La Vega vydala 4.750 ^{lekce} venkováním školní vysvědčení. Během tří let tato rozhlasová škola naučila číst a psát už 15 tisíc venkovanů. Účastníci dostávají přes své transistory denní lekce, které pak jednou za týden opakují s učitelem. Rozhlasová škola Santa Maria dostala nedávno plné schválení Unesca.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Rabat - ceev

Uvolňte' lebo saha' do svědomí 10. SET. 1974

253/3

Svatý rok, který nás vyzývá ke smíření s Bohem, nás nemůže zprostit úvahy o hříchu. Jedná se o úvahu nesnadnou a choulostivou, protože ~~selma~~ p
~~pro hřich a se dotyka~~ svědomí člověka jako ~~něco nepohodlného z moudrého.~~

Velmi ochotně se dnes vyhýbáme každé úvaze o hříchu, či vině. Snažíme se najít alibi, kde se jen dá. Vymlouváme se na psychologické podmínky, sociální odpovědnost struktur, kolektivní mentalitu ap. Mnohdy jsme sváděni hodnotit ~~provinční /hřich/ pouze na úrovni horizontální~~; snažíme se vidět vinu a hřich jen ~~v~~ ~~jako~~ porušení řádu, sociální spravedlnosti, nezdvořilosti vůči bližnímu, ~~v~~ ~~jako~~ tragické opomíjení chudých a trpících ap.

Ve skutečnosti je však nutno obrátit pozornost k teologické podstatě hříchu, t.j. hřich jako urážka Boha a jako neposlušnost ~~a neobhota~~ ~~v~~ ~~plnět~~ jeho vůle. Je pravda, ~~tento fakt~~ nás ~~z~~ ~~to~~ zneklidňuje, ale ~~ne~~ ~~můžeme~~ opominout toto zpytování ~~naše~~ svědomí.

Především bude vhodné posoudit hřich jako svobodný skutek, jako svobodnou volbu každého jedince, vzhledem k vůli Boží ~~a vůli~~, kterou nám Bůh rejen zjevil svým zákonem, ale též vtiskl do našeho svědomí. Ve svém jednání člověk stále odpovídá ~~na~~ ~~Boží~~ výzvu, kterou nás ~~zavádá~~ ~~do~~ k spravedlnosti. ~~Jestliže~~ ~~je~~ lidská odpověď ~~je~~ záporná, jestliže uváženě odmítneme poznanou vůli Boží, ~~ale~~ můžeme mluvit o vině a neposlušnosti, ~~ale~~ ~~je~~ ~~neprávní~~ ~~Boží svatosti~~ ~~zde~~ můžeme mluvit o hříchu.

Je přirozené, že člověk ~~toto odmítnutí~~ ~~bude~~ nějak ospravedlit. Spravedlnost a dokonalost vůle Boží jsou často jasné a odmítnutí dříve, nebo později ~~se projeví našemu svědomí~~ jako nespravedlnost, jako vzdálení se ~~z~~ od přímočarosti Boží. Mluvit zde o omezování svobody a nahodilé nutnosti je příliš snadné. Nakonec si však povšimneme, že toto alibi, tato snaha po ospravedlnění, se stane falešnou, ~~že je~~ ~~nevhodným~~ pokusem o únik. Navíc ~~v~~ ~~další~~ ~~je~~ Krysta ~~jako model~~, který by měl plně inspirovat náš život. Model jasně vyhraněný, nekompromisní. Kristova tvář, jeho svědectví svatosti, jeho důslednost až k smrti, a to smrti kříže, stojí před námi jako výzva a výtaha současně.

Hříšný člověk nemá cesty úniku před Kristovým příkladem.

Svatý rok nás vzbízí zamýšlet se pod tímto zorným úhlem, nad významem lidské viny. To je viny jako odmítnutí tohoto Božského modelu, jako útěku

10 SET. 1974

253/4

od Boha, neposlušnosti vůči němu a jeho životnímu záměru s námi.

Svatý rok vyzývá křestany k obrácení. Je třeba však přiznat zcela vážně, že jsme hříšníky. Bez tohoto skutku opravdové pokory, není obrácení.

Poutník Svatého roku, by měl mít stále na paměti slova marnotratného syna "Otče, zhřešil jsem proti nebi a proti tobě, nejsem hoden se nazývat tvým synem."

Rozpoznání své vlastní viny a své vlastní nedostatečnosti, nás uvádí na cestu opravdového obrácení. ~~Která vlastnost je vopravidlivá, která~~ ~~je formou se~~ ~~privádět k odmítnutí~~ ~~Boha a~~ ~~začne se vlastní dobrovolnou a dobrovolnou~~ ~~účinkovitou~~ ~~byly dolečnali, jde jí~~ ~~a svatosti. Došlo odpovídajících cest.~~ ~~dolečnaly nařízení nebeského Otce, t.j. Bože mezi~~ ~~členem sbratřil~~ ~~smysle pro hřich; vyjadřuje svůj~~ ~~únik od Boha; a křestan je povolán, právě svými skutky pokory, napravovat, korigovat tuto domýšlivost. Neboť právě z pokorného přiznání ubohosti, křehkosti a zloby se rodí blahovolný a spasitelský postoj Boha, vyjádřený krásně slovy žalmu: "I kdyby tvé hřichy byly rudé jako purpur, učiním je bílé jako sníh."~~

Svatý rok, žádá křestany, aby se obrátili a to opravdovým a pokorným gestem. Křestan, který dokáže říci Bohu Otcu s vážností: "Zhřešil jsem proti tobě.", bude se moci obrátit a přijít zpět uzdraven jako syn, kterému byla vrácena důstojnost, prvorodenství a dědictví vlastní vinou promrhané.

"V nebi bude větší slavnost nad jedním hříšníkem, který se obráti."

**Byt milordem, to známena otevřít dveře
ne druhý zaklepé**

ústav pro studium
totalitních režimů

10. SET. 1974

253/5

RaVat-Ceco

Salzburský kongres o liturgickém zpěvu a chrámové hudbě.
Poznámka.

"Hudba typu rock a jazz nepatří do kostela a jako součást liturgie ničí pravou zbožnost;" tento názor zastával německý filosof prof. dr. Dietrich von Hildebrand na mezinárodním kongresu o liturgickém zpěvu a chrámové hudbě v Salzburgu. Velkým potleskem účastníků kongresu bylo odměněno i další Hildebrandovo tvrzení: "Jazz a hudba typu rock je v přímém rozporu s posvátným; ve svých okrajových, chaotických, primitivních projevech a ve své zvířecí sexualitě je nesnesitelná pro Kristův svět. Taková hudba - pokračoval drasticky filosof - útočí na nízká pudová centra v člověku." Kolínský teoretik církevní hudby Dr. Hermann-Josef Burbach provedl na kongrese zničující kritiku t.zv. sakro-pop; většině t. zv. rytmických písni vytýkal že jsou "nakyslým kýčem", že pro svou inspiraci chodí do hudebního večeřenictví 19 století a leccos si půjčují z nedávných i současných bojových či budovatelských písni. Co se nabízí v oblasti hudby "sakro-pop" to je spíše propaganda a ne přesvědčení a svědectví hluboké víry. Časté monotonní opakování ochuzují myšlení a vědomí a likvidují individualitu člověka. Taková hudba se zvrátí v ideologii a u většiny mladých a nekritických posluchačů uvádí do pohybu proces, na jehož konci sotví naprostý nedostatek ovládání sebe." Podle názoru Dr. Burbacha je většina ostatních skladeb chrámové hudby po druhém vatikánském koncilu "hudebními zákrsky, jež jsou plny plochých míst a banálností. Svou rytmickou a harmonickou monotonii jakož i svým okleštěným racionalismem vnučuje rozsáhlým oblastem chrámové hudby tuhou askesi, místo aby využila velké bohatosti jejich možností. Tyto druhy nemají s moderní hudebou nic společného." - President VI. mezinárodního kongresu pro liturgický zpěv a chrámovou hudbu prelát prof Dr Johannes Overath označil vývody Dietricha von Hildebranda jako základ dalších prací Mezinárodní unie chrámové hudby CIMS, která pořádá tento kongres. V úvodním projevu zdůraznil Dr. Overath vysokou hodnotu latinské řeči v liturgickém zpěvu a nedocenitelnou krásu gregoriánského chorálu zvláště vzhledem k Milostivému létu 1975. Salzburgský kongres se také široce zabýval problémem: "Gregoriánský chorál jako základ chrámové hudby" a hned nato i otázkami nové liturgické hudby.

11 SET. 1974

RaVat-Ceco/středa/

VATIKÁN: Svatý Otec věnoval úvodní část svého středečního proslovu při generální audienci analyse obtíží, jež se projevují v životě Církve; pak se soustředil na ~~zprávu~~^{to}, jak a čím je máme překonávat. Po úvodní diagnostice se Pavel VI ptal, zda se tak nevytvořila mezi moderním myšlením a náboženskou a církevní mentalitou nepřeklenutelná propast. Akdyž pak vypočítal příčiny lhostejnosti vůči náboženství a duchovním hodnotám věřec, klade Svatý Otec zásadní otázku: Jaký je na tento stav lék? A odpovídá: "Na štěstí dnes je už citlivost a svědomí věrné Církve/a to její bdělejší a větší části/ vyburcováno, úsilí o obnovu se mění ve vhodné terapie, a nejen to, nýbrž i v nověba strhující svědectví odvážného života víry naplněného důvěrou. Požehnaní ti, kteří to předvídali a pracovali v tomto směru a celém srdcem. Snad i tentokrát bude mládež předvojem: Kéž jim Bůh žehná!" Než takové tvrzení vyvolává další otázku. Kde je záruka? Pavel VI ihned odpovídá: "Tu je snadná odpověď protože ji neformulovala lidská moudrost, ani nespočívá na našich slabých silách; odpovědí tu je Kristovo přislíbení:" a pekelné mocnosti ji nepřemohou... Já jsem s vámi... Ve světě budete mít soužení. Ale buďte zmužilí. Já jsem zvítěžil nad světem... nebe a země pominou ale moje slova nikdy nepománou. Navzdory všem problematickým výsledkům našich prací, mějte na mysli tato slova, jsou ~~to~~ božská slova. A my je musíme brát vážně. A co to znamená? - Brát je doslova, věřit jim. Říkáme otevřeně, že víra je první podmínkou k překonání současných těžkostí. Potvrzuje to i apoštol Jan, když říká: A toto je vítězství, které přemáhá svět: naše víra." Nestačí ovšem povrchní a slabá víra, jen jakési tradiční náboženské čítání s mnoha výhradami, domněnkami a pochybami. Nestačí ani víra, která přijímá jen to, co je jí líbí a která se vyhýbá všem těžkostem a odmítá dát svůj souhlas k tajemným a nesnadným pravdám. Svatý Otec zakončil pak svůj projev takto: "Musíme mít jistotu, že víra nepokořuje rozum; posiluje ho, dává mu jistotu a umožňuje mu chápat, aspoň částečně, zářivé vyšší pravdy tak životně důležité. Musíme se také naučit vroucně prosit, jak prosí v evangeliu onen otec o zdraví svého neštastného syna: Věřím, Pane, ale ty pomoz mé malé víře! - anebo jak prosili Pána apoštolové: Dej nám více víry!"

PARÍŽ: U příležitosti 300 výročí zjevení Božského srdce sv. Marii Markétě

11. října 1974

254/2.

Alacoquese bude konat v těchto dnech mezinárodní kněžský kongres v Paříži a v Paray-le-Monial. Hlavním námětem kongresu je: „Ucta Božského srdce v kněžském životě a v pastorálních potřebách našeho času.“ Pracím kongresu bude předsedat prefekt kongregace kleru, kardinál Wright. První část kongresu se bude konat ~~v klášteře zjevení v Paray-le-Monial~~ od 13-17.9. a druhá část od 17. do 19. září proběhne v bazilice Božského srdce na Montmartre. Kongresu, který pořádá, kněžská mariánská liga se zúčastní jako zástupci všech kontinentů 11 kardinálů a 6 biskupů.

Houston: Sestra Margaret Mary Mood, ~~prvňák~~ ředitelka národní severoamerické konference pro řeholní povolání, prohlásila na shromáždění řádových představených v Houstonu, že se množí příznaky, které ukazují na nadějnou budoucnost ženských řeholních kongregací. Sestra Moodová ~~uvědla~~ přemítlala, že se není třeba znepokojovat současným poklesem řeholních povolání. Svůj optimismus staví na skutečnosti, že ~~uvázá~~ z nových povolání ještě žádná neodešla z řádu. Nesnážíme se zastavit pokles povolání, prohlásila sestra Moodová, spíše se snážíme upevnit své komunity a vyhranit stupnici hodnot, o které nám jde."

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

11. SET. 1974

RaVat-Ceco Premiéra di "MAGNIFICAT" di Christof Penderecki

První provedení Magnificat od Krištofa Pendereckého v salzburském dómu bylo přijato s nadšením a to jak od posluchačů tak i kritikou. 41 letý polský skladatel je tak, po vynikajícím úspěchu "Pašijí podle sv. Lukáše" a po premiéře "Velikonočního oratoria" jedním z mála populárních současných hudebních skladatelů. Vytvořil si jméno svými průkopnickými pokusy a díly v oblasti duchovní hudby. "MAGNIFICAT" bylo skladateli zadáno rakouským rozhlasem ORF jako slavnostní skladba pro 1200. výročí ~~posvěcení~~ ~~salzburského~~ domu. Tento mariánský chválozpěv byl zhudebněn Monteverdim, Schützem, Bachem, v našem století Perosim a nyní Pendereckim. Poláký skladatel rozdělil hymnus ~~Maximilianum~~, jehož text je vzat z Lukášova evangelia 1,46-55, do 7 hudebních vět, v různém obsažení; dva sbory s 48 hlasů, chlapecký sbor, skupina 7 mužských sólových hlasů a jeden basový sólista ~~zpěváka~~ doprovází poměrně malý orchestr a uspořádá bicí nástroje. Působivé moderní duchovní dílo, jemuž kritika přiznává, že nepřekračuje hraničce a únoscnost, které má ucho normálního hudebně vzdělaného posluchače, rozvine širokou paletu hudebních forem. Má trojnásobnou fugu, v jejímž závěru je 55 hlasů vedeno sólově, mluvené nápěvy, sbory a capella, jednu passacaglii a orchestrální závěr. Celý hudební aparát, který při premiéře dirigoval autor, zazní ve své plnosti až při koncertním vystoupení "GLORIA". - Jako malá sensace bylo všeobecně uvítání provedení Debussyho ~~nové hudební éry~~ ~~oratoria~~ "Umučení sv. Sebastiána", jež ~~býval provozován~~ ~~Pendereckiem uvedl~~ ském domu před ~~premiérou~~ "Magnificat". Je známo, že po pařížské premiéře tohoto zřídkakdy provozovaného Debussyho díla v roce 1911, hrozil tehdejší pařížský kardinál, že exkomunikuje jak skladatele a učíncující, tak i posluchače. - Další světová premiéra je ohlášena na 22. září, kdy vrcholí oslavy 1200 výročí ~~salzburského~~ domu. Při slavné pontifikální mši sv. bude provedena Salzburská jubilejní mše, kterou pro tuto příležitost ~~rakouský skladatel~~ složil Josef Friedrich Doppelbauer.

„Jelikož je oslavám 1200. výročí ~~salzburského~~ domu“
totalitních režimů

Účast manželů na Božím stvořitelském díle

V minulých pořadech jsme mluvili o cílech manželství a rozebrali jsme tuto otázku, abychom tak řekli, s vnějšího hlediska, tj. s hlediska manželství jako společenského zřízení. Je však také potřeba prozkoumat tento problém i s hlediska manželů samotných, čili s tzv. vnitřního manželského hlediska. A s tohoto zorného úhlu se nám život manželů a rodičů jeví jako zvláštní velké /boží/ povolání.

1 Současná teologie chápe celý lidský život jako uskutečňování /Božího, povolání a jako odpověď na Boží výzvu. Bůh povolal člověka k účasti na svém životě a na svém štěstí. Takový je význam onoho "povolání ke spásě". Bůh obnovuje svou výzvu pro každého z nás a současně ukládá každému i zvláštní úkoly ~~na~~ ^{ky} velkém díle spásy lidstva. A mezi nimi zaujímají jedno z prvních míst, které vyplývají z povolání k manželskému a rodinnému životu.

Pro člověka je to velké a velmi důležité povolání, poněvadž je to i výzva k přímé spolupráci s Bohem. Můžeme zde rozdělavit dvě složky. První spočívá v povolání rodičů k účasti na Božím stvořitelském /tvůrčím/ díle, druhá pak v povolání k účasti na díle spásy. Promluvíme si nejprve krátce o prvé složce, tj. o povolání manželů k účasti na Božím stvořitelském díle.

Dílo stvoření světa není vůbec ještě dokončeno, jak jsme si až do nedávna představovali. V minulých staletích lidé pojímalí svět staticky a domnívali se, že Bůh skončil své stvořitelské dílo když začal existovat svět a nyní že ho jen udržuje a řídí. Dnes si ale uvědomujeme, že dílo stvoření má dynamický ráz a že je to dílo, které se vyvíjí. Bůh dal světu sílu vyvíjet se, a tím že ho udržuje při životě, podporuje i jeho další vývoj. Lidem pak dal Bůh za úkol přetvářet a zdokonalovat životní podmínky. Nejkrásnější a nejdůležitější však je na tom fakt, že povolal lidi k přímé účasti na svém stvořitelském díle, tj. aby i oni sami dávali vznikat novým životům, novým existencím, a to nejen hmotným, nýbrž přímo novým lidským bytostem, tj. těm nejdokonalejším, které sám Bůh stvořil ke svému obrazu. Bůh stvoří duši, manželé tělo, přivedou na svět novou bytost a pak ji vychovávají. Jsou tedy, jak se vyjádřil koncil, spolupracovníky a tlumočníky Boží lásky.

2 Uzávěrem sňatku novomanželé vytvářejí rodinu. Prozatím je to vlastně jen její jádro, protože se skládá jen ze dvou osob, ale po narození dětí se stane úplnou. Manželství není samoúčelné, nýbrž musí se přetvořit v rodinu.

Manželé musí vychovávat děti, neboť se stanou jedním z článků v řetězu lidského vývoje. Tento úkol manželství byl vytčen v Boží stvořitelské činnosti a to je i hlavní důvod, proč manželé mají mít děti. Jelikož jim tento úkol svěřil Bůh, můžeme mluvit o Božím povolání. Manželé, kteří by nechtěli mít děti, by toto své povolání popírali.

Pouze ve zvláštních případech, je-li jeden z manželů, anebo jsou-li oba postiženi vážnou dědičnou chorobou, mohl by jim být zakázáno plození dětí. Ani tehdy však, stejně jako ostatní bezdětné manželské dvojice, nejsou zproštěni úkolu spolupracovat na rozvoji lidstva. Tuto svou povinnost mohou splnit tím, že se budou věnovat nějaké zvláštní sociálně prospěšné činnosti anebo že budou vychovávat cizí osiřelé děti. Bylo by skutečně soběcké, kdyby využívali všech výhod a pohodlí, které jim společnost poskytuje, aniž by přitom sami byli ochotni přispět k výchově budoucích generací.

I v naší psychologické mentalitě nalézáme potvrzení toho, jak nutné je uskutečňovat tento sociální úkol manželství. Skutečně pozorujeme, že manželé, kteří neplní toto sociální poslání buď výchovou dětí anebo nějakou jinou obecně užitečnou činností, se pomalu uzavírají do určitého manželského soubectví zvaného "egoismus ve dvou". V takovém případě, místo aby kráčeli vpřed po cestě spásy, couvají dozadu a vystavují se nebezpečí, že vlastně prohrají své životy. Povolání manželů plodit a vychovávat děti není něco relativního jako jiné naše plány, které můžeme a nemusíme uskutečnit. Toto povolání musí být uskutečněno, nelze-li jinak, alespoň náhradní formou. Manželé, kteří se vzpírají svému rodinnému poslání, odmítají vlastně i své lidské povolání přispívat k rozvoji lásky čili ke spásě.

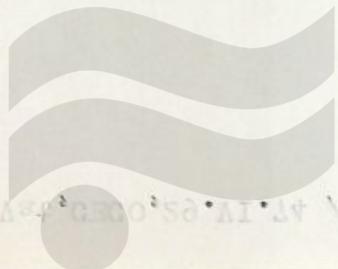
Velkolepé dílo zplození nové lidské bytosti začíná okamžikem jejího početí. V minulých staletích se teologové domnívali, že zárodek v mateřském lúně se stává lidskou osobou až po několika týdnech, že Bůh stvoří duši teprve až se ze zárodku vytvoří malé tělíčko. Tato teorie vyplývala částečně z neznalosti zárodečného vývoje, částečně i z filosofické hypotesy, podle níž duše, aby se mohla spojit s tělem musí nalézt přiměřenou látku k tomuto spojení. Dnes však víme, že tuto látku vhodnou pro duši a tedy pro počátek lidského života, ~~obsahuje~~ sám zárodek, nová lidská buňka ve své nejprimativnější formě. Biologové dnes již nepochybují, že ve chvíli početí zárodek se stává vývojovým stadiem člověka. Člověk prodělává neustálý vývoj po celý svůj život, a to už od prvého okamžiku svého početí. Neexistuje sice důkaz,

že Bůh tvoří duši člověka ve chvíli početí ale nemůžeme dokázat ani opak, že tomu tak není. A to je i důvod, proč církev ~~zákazuje~~ nemůže dovolit umělý potrat. Kromě škod, které takový zákon působí v tělesném organismu a v psychologii matky, nemůžeme hledět na umělý potrat jinak ^{jako} než na zahubení lidské bytosti. Někdy uváděný důvod, že totiž matka má právo rozhodovat o svém těle, je zcela chybný, protože v tomto případě jde zejména o tělo a život jiné osoby, tj. jejího dítěte. Rodinné obtíže a demografické problémy neřešíme zabíjením, nýbrž tím, že budeme přivádět na svět nové lidské bytosti uváženě a se zodpovědností.

C'

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

BEST OF GEDO'S STUDY \ ZOPA.PS

JT\JSC

Páter Goarnisson

Uagadugu, anebo zkráceně Uaga, je klavním městem západoafrického státu Horní Volta a má něco přes 100.000 obyvatel. Nedávno v něm zvlášt slavnostně oslavili 75. narozeniny jednoho z největších dobrodinců této země, otce Jean-Louisse Goarnissona.

Aimé Damiba o něm píše: "Existují opravdoví Schweitzerové, kterým nepostavili žádnou sochu a já znám jednoho z nich. Je to misionář z kongregace Bílých Otců, oční lékař a přes 30 let již pracuje jen pro Afričany v Horní Voltě.

Páteru Goarnissonovi nestačí zachraňovat lidské životy, chce bezpodmínečně zvítězit i nad zlem samotným. Práce, kterou vykonal a koná, ho určitě přežije. Dokazuje to a zaručuje veškerá jeho činnost, účast v taženích proti epidemiím, jeho studia o tropických nemozech a řada ošetřovatelů a ošetřovatelek, které vychoval." Tolik Damiba.

2 Život tohoto lékaře misionáře se dá shrnout do několika stručných údajů. Zachránil před smrtí tisíce Afričanů, vrátil zrak tisícům slepců, Kolika duším hlásal víru a kolik jich pokřtil, jistě ani sám neví.

Je tedy vlastně i lékařem duší a domorodci v Horní Voltě ho nejlépe znají pod přezdívkou "Doktor světlo".

Třebaže již má svá léta a pracuje po dlouhou dobu v horkém tropickém podnebí, udržuje si stále mladickou svěžest a elán. Pouze za jediný rok prošlo jeho rukama 94.752 pacientů, kteří onemocněli spavou nemocí. Dříve, dokud ještě byl v plném rozkvětu svých tělesných sil, prováděl každý den až 12 očních operací.

O lékařství se začal zajímat během Prvé světové války. Jako voják si v zákopech často kladl otázku: „Proč válka kolem mně stále kosí tolik životů ale já zůstávám bez úrazu. Bůh si mě asi šetří pro nějaké jiné poslání.“ Kromě lékařského povolání se v něm pomalu rodilo i další: misionářské. Neměl být tedy jenom lékařem tělesně trpících, nýbrž i knězem a misionářem.

Po dosažení doktorátu na lékařství na universitě v Montpellier, žádal o příjetí do misijní Společnosti Bílých Otců a po šesti letech byl vysvěcen na kněze. Představení ho určili pro misie v tehdejší francouzské Západní Africe, do oblasti Uagadugu, kde spavá nemoc a jiné epidemické choroby vyhlazovaly celé rodiny. — hudba — II/4/1 — Pre-te leadingu

2 Ještě dříve, než se postavil do první linie v této nové bitvě, páter Goarnisson se zastavil v Alžíru, aby se tam zdokonalil v léčení očního zákalu.

12.5.1974

Kromě toho předtím prodělal ^{kurs} na pařížském ústavě pro tropické nemoci. Když přijel 24. května 1931 do Horní Volty, jistě netušil, že je ~~št~~ první i poslední etapa jeho dlouhé misionářské dráhy. Jeho prvním působištěm byla vesnice asi 20 km od Uaga, kde řádila spavá nemoc tak strašně, že v ní zbyly sotva 4 rodiny. Pro pátera Goarnissona to byl přímo šok. Jen v pouhé oblasti Uagadugu bylo 15.000 případů spavé nemoci, dalších 20.000 v kraji Dedugu a dále v Kudugu dokonce 25.000. Z mnoha vesnic zůstalo jen několik polozbořených chatrčí. Když si nový lékař-misionář uvědomil skutečnou situaci, vyrhnul si rukávy a pustil se do práce spolu s vojenským lékařem francouzským plukovníkem Janotem.

1 Koloniální správa ho požádala, aby se ujal řízení bakteriologické laboratoře v Horní Voltě a aby vychovával ošetřovatele specialisty proti spavé nemoci a jejímu předcházení. Za 4 roky jich vyšlo z jeho rukou asi 400. Byli technicky dobře připraveni a naučili se účinně bojovat proti mouše tse-tse v různých západoafrických zemích od Horní Volty až po Senegal. Úspěšný výsledek se dostavil brzy. Jeden vedoucí koloniální úředník vyjádřil "Doktorovi Světlo" svou vděčnost těmito slovy: "Děkuji ti, otče, protože tvou zásluhou se v mé území ze všech nemocných opět stali normální lidé".

2 Když se r. 1951 konal v Montpellieru Francouzský sociální týden, jeden mladý student medicíny z afrického Toga obvinil Francii, že se velmi málo starala o osud tolika afrických chudáků. Když ale položil konkrétní otázku, co se vlastně dříve dělalo proti spavé nemoci, páter Goarnisson, který byl na sjezdu také přítomen, povstal a velmi jednoduše mu ~~připomněl~~, že v jedné obléti, kde bylo původně přes 200.000 případů spavé nemoci, jich nyní, po lékařské kampani, kterou on sám vedl, zbylo sotva několik tisíc.

1 R. 1935 se páter Goarnisson rozhodl, že zanechá veřejní zvláštní školy pro výzkum spavé nemoci a že se soustředí výhradně na misijní nemocnici v Uagadugu. Byl pevně přesvědčen, že dílo jediného člověka nezanechá žádné stopy, kdežto práce celé lékařské skupiny musí přinést trvalé výsledky. ~~za~~ První úkol si vytkl: připravit a vychovat skupinu domorodých ošetřovatelek specialistek v očních nemocích. Nebyla to lehká práce. Celý kurs trval 3 roky a kandidátky znaly jen velmi málo francouzsky. Po skončení kursů však páter Goarnisson přece jen mohl s blahým pocitem odevzdat vládní diplom asi 10 novým domorodým specialistkám. Některé z nich dnes samy spolehlí ^{vědci oční zákal}.

2 Je ale možné vhodně sloučit lékařské povolání s kněžským posláním? Tato pochybnost trápila otce Guarnissona hlavně během prvních let jeho působení v Africe. Vždycky ale na ni dovedl dát jasnou a přesvědčivou odpověď. Uvědomoval si, že pracuje v oblasti rozlehlé asi 1.000 km, kde většina obyvatelstva trpí očními nemocemi a kde on je jediným lékařem, který je umí léčit. Z toho jednoduše vyvodil: není to snad ten nejlepší prostředek jak hlásat evangelium? — *hukba — E symbole Ť/4*

1 Do misijní nemocnice v Uagadugu přicházeli nemocní i z velmi vzdálených krajů. Museli urazit 30, 100 a někdy dokonce až 400 km pěšky. Kdysi operoval jednu ženu na oční zákal. Zákrok se zdařil a žena, ihned jak ji sňali obvazy, si s nevýslovnou radostí prohlížela své dítě. "Tsi spokojenā, tázal se jí otec Goarnisson. "M díkki kam" — odpověděla — "Mé srdce má dnes velmi ūčné jídlo". Neznala jiná slova, jak vyjádřit své nekonale štěstí a radost.

2 Při jedné přednášce v Paříži páter Goarnisson prohlásil: Naše práce je zároveň svědectvím víry a v tom spočívá její hluboká cena, protože je i důkazem naší lásky k trpícímu lidstvu. Kristus přikázal, abychom uzdravovali nemocné a právě proto vyprávěl učedníkům podobenství o dobrém Samaritánovi. Dobré a prosté duše se nenechají podvádět. Z našeho svědectví si snadno vyvodí, že jeho příčinou je Boží láska.

1 Jedna mohamedánská žena přinesla do nemocnice svého synka, který měl ochrnuté obě nohy. Páter Goarnisson a sestry udělali vše, co bylo v lidských silách, ale chlapec přesto po několika týdnech zemřel. Když ale matka vیدela, jak se všemožně snažili jejímu dítěti pomoci, rozhodla se, že zůstane v nemocnici a že i ona sama bude pomáhat jiným nemocným dětem.

2 R. 1947 donutili pátera Guarnissona, aby se vrátil na nějakou dobu do Francie a aby si zde odpočinul. Ten však ani zde nezahálel a napsal příručku a tropických nemocech a jejich léčení "Guide Médical Africain". Tato kniha byla pak vytisklá v několika vydáních a vláda ji určila za oficiální učebnici pro ošetřovatele ve Francouzské západní Africe.

Pro své zásluhy byl páter Goarnisson v r. 1948 jmenován generálním poradcem /radou/ ve Francouzské západní Africe. Vláda republiky Horní Volta pojmenovala na jeho počest jeho jménem jednu z ulic v hlavním městě a Národní školu pro ošetřovatele.

1 Když se ho někdo zeptá, co si myslí o dvojím povolání lékaře a kněze

misionáře, páter Goarnisson zpravidla odpoví. Ideálem kněze je modlit se, zpovídat a navštěvovat všechny vesnice ve své misii. Mohu prohlásit, že tento ideál jsem nikdy neobětoval lékařskému apoštolátu. Po celý život a v těch několika letech, které mi ještě zbývají, nikdy nepřestanu děkovat Bohu za to, že mi dal tak krásné povolání". — *Necka Newela* 1/4/4

— — — — Elé, elé mamiami

Úvodní zpěv černých zpěváčků nás přenáší tisíce kilometrů na jih do Afriky SAHEL — toto slovo se téměř zlověstně vrací v posledních měsících na stránky novin i do vědomí lidí. Vyprahlá území jižní Sahary, kde tři až pět let nepršelo. Dnes si budeme vyprávět o Horní Voltě, spíš o někom strašně hezkém který tam žije:

— — — —
 2 Velkodušnost nevymírá se starší generací. Svědectvím toho jsou 330 katol. skautů, kteří pracují v západoafrické republice Dahomey na jednom projektu. 150 německých, 30 francouzských a 150 afrických skautů a skautek staví na předměstí hlavního města Porto Novo internát pro školní mládež z venkovských oblastí, kteří chodí v hlavním městě do školy. Po večeřech a o nedělích navštěvují domorodé rodiny na vesnicích, aby se nejen seznámili s jejich způsobem života, ale aby též získali potřebný smysl pro potřeby III. světa. Západoněmecká televize ARD vyslala za nimi televizní team, který natáčí dokumentární film-anketu; jejich cílem je prozkoumat, jak takový podnik ovlivní názory a chování mladých lidí.

1 Jak možná víte, tento rok se slaví 700. výročí smrti velkého církevního učitele sv. Tomáše Aquinského. Svatý Otec vykoná v sobotu odpoledne návštěvu v opatství Fossanova, kde světec zemřel, pak ~~poletí vrtulníkem~~ do Aquina městečka i do Roccasecca. Za zmínku stojí, že z Castelgandolfa poletí vrtulníkem.

2 Arcibiskup z Olindy a Recife, mons Helder Camara dostal před několika měsíci cenu míru, kterou mu udělila mládež. Za ty peníze kupil dvě plantáže a dvě družstva, která daroval chudým venkovským své diecése.

ústav pro studium
totalitních režimů

VATIKÁN: Pavel VI. poslal německým katolíkům, shromážděným od středy na 84tém "Katholikentagu" v Mönchengladbachu, zvláštní poselství psané německy. ~~Při zahájení kongresu je přečetl předseda německé biskupské konference, mnichovský arcibiskup kardinál Döpfner.~~

Svatý Otec přeje německým katolíkům, aby jejich valný sjezd, který má jako heslo "PRO MUNDI VITA" - "PRO ŽIVOT SVĚTA", je utvrdil ve službě církvi na poli sociálním i duchovním. Kristus přišel na svět, aby sloužil, a jeho církev neche dnes nic jiného než sloužit lidem, píše Pavel VI., "A tato služba Církve světu je dnes tím důležitější, protože svět prožívá hluboké změny v ohledu sociálním, hospodářském a politickém, a mnozí z našich bratří marně hledají odpověď na základní životní otázky. Zhroucení lidských hodnot v naší technické společnosti neohrožuje pouze základy společenského a státního řádu, nýbrž ohrožuje samu nejvnitřnější důstojnost a mravní a nadpřirozené povolání člověka dané mu jeho stvořitelem".

Svatý Otec dále upozorňuje ve svém poselství německým katolíkům, že množství a spletitost aktuálních problémů nutně vede k různým názorům a řešením. Proto je třeba učinit vše, aby nebyla ohrožena jednota, věrohodnost a účinnost sociální činnosti církve. Je to nutná podmínka pro účinnost moderního apoštolátu křesťanů. A je to především úkol biskupů, aby v jednotě s papežem a biskupy celého světa, učili a autenticky vykládali zásady mravního řádu, na něž je třeba dbát v uspořádání časných záležitostí.

Pavel VI. chválí německé biskupy, že s takovou rozhodností a odvahou zaujali stanovisko k aktuálním otázkám sociální politiky a připomíná laikům, že to je jejich úkol, aby v konkrétním životě dovedli uplatňovat křesťanský ideál člověka a působili, aby státní zákony odpovídaly zákonům mravním a složily obecnému dobru, především když jde o ochranu a nedotknutelnost lidského života, jak to v poslední době dokázali,-

V dalším svatý Otec chválí německé katolíky za jejich obětavou charitativní pomoc třetímu světu, a podporu misijní činnosti církve a upozorňuje, že kongresové heslo PRO ŽIVOT SVĚTA má úzký vztah i k milostivému léту, které je rokem duchovní obnovy a smíření, a žádá staré a nemocné lidi, aby svými modlitbami a utrpením snášeným s trpívím Kristem, přispěli ke spásce světa.

ŘÍM: Tuto neděli prohlásil Kardinál vikář pro římskou diecézi za den modliteb proti násilí a za mír. Příčinu k tomu daly atentáty a nepokoje v různých italských městech a nedávno v samém Římě.

KAPSKÉ MĚSTO.-Parlamentní komise jihoafrické republiky přijala jednohlasně návrh na reformu zákona o potratu, podle nějž lékaři a nesouhlasí-li ve své domí/ z důvodu svědomí nejsou povinni provést zákrok, mení-li vážně ohrožen život matky.

Ústav pro studium totalitních režimů

13. října 1974

RaVat-Ceco/pátek/

Slyšeli jsme slovo Boží.

Výklad čtení a evangelia 24 neděle během roku.

Tato neděle by měla mít napsáno v záhlaví: Hledání životních jistot. Během prvního čtení se v mysli pozorného psoluchače vynořují časté analogie mezi dávnými ději vyvoleného národa při jeho pochodu pouští a mezi osudy jeho národa v ohnisku současnosti: "Hospodin promluvil k Mojžíšovi: Sestup dolů, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, si přivodil zkázu. Ulili si býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: To je tvůj Bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země!" - Tehdejší Israelité už byli unaveni Jahvem, kterého neviděli vlastníma očima, bylo jim zatěžko poslouchat náročné příkazy Boha, který se jim zdál nevyzpytatelný. Zvítězila v nich pohodlnost a jejich srdce přilnulo k hmotným věcem. Vytvořili si modlu podle své chuti a zavládlo všeobecné přesvědčení, že je lepší hledat svou životní jistotu ve věcech, které se dají nahmatat a ve zřízení ušitém na lidskou míru. Býk byl pro ně symbolem síly a plodnosti. Odvrátili se od svého Stvořitele a klanějí se dílu svých rukou; odmítají oběti Bohu, ale obětují své modle. Vyšli sice fysicky z egyptského otroctví, ale duchovně upadají do mocí otrokářské velmoci. Nedabají na přísahy, nedabají na slovo, jež dali Yoně i jejich otcové. Probleskuje všude témař neuvěřitelná podobnost mezi tehdejším smýšlením Israelitů a pokrovkem - jak si namlouvají - smýšlením dnešních lidí "tvůj lid si přivodil zkázu," říká Jahve Mojžíšovi. Platilo to tehdy a v nezmenšené míře to platí dnes. Vždyť udělat si modlu z peněz, majetku, z bohatých výnosů i velkých států, z vysoké životní úrovně i z hmotných výhod - to je stálým pokušením pro všechny, ať jsou to Israelité na poušti či v Zaslíbené zemi anebo křesťané či ateisté naší doby. Podlehne-li tomuto pokušení, přestává být Božím lidem. Všimněme si dobré, že Hospodin říká: TVŮJ lid si přivodil zkázu" Národ jehož srdce utonulo v blahobytu a v ukájení hmotných potřeb se odvrátil od pravého Boha a zvolil za svou životní jistotu modlu; jí obětuje věrnost danému slovu i víru, spravedlnost i svobodu. "Ulili si býčka, klanějí se mu, obětují mu a říkají: To je tvůj Bůh," - shrnuje Boží slovo tragedii takových lidí, takového národa. Zajistí obdobné rozhodnutí šťastnou budoucnost jednotlivci i celému národu? Boží odpověď je příliš jasná, než aby připouštěla výmluvy: "Viděl jsem tento lid, je toxlid

13. SET. 1974

tvrdé šíje. Nebran̄ mi, ať vzplane můj hněv proti nim a ať je vyhubím; z tebe však udělám velký národ," říká Jahve Mojžíšovi. Podle chladné spravedlnosti zasluhuje takový národ trest, ztrácí nárok na Boží ochranu a ponechán sám sobě, řítí se do záhuby. Avšak to krátké: Nebran̄ mi! - je těhotně nadějí. Jediny spravedlivý - tehdy Mojžíš - dnes někdo neznámý - může svou modlitbou usmířit Boží spravedlnost, oddálit hrozící tresty / Jak veliké musí být milosrdenství našeho Boha, když jedinec může vyvážit vinu celého národa. Lze pochopit, je možné zmapovat Boží lásku? - - - Ta se nezastaví ani před zbarikádovanými dveřmi rouhačů, pronásledovatelů Církve a násilníků, jak ukazuje II. čtení na Pavlově příkladu: " Děkuji tomu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, našemu Pánu, že mě uznal za hodného své důvěry, aby mi mohl svěřit tuto službu, ačkoliv jsem byl dříve rouhač, pronásledovatelský a násilník." Odpuštění hříchů je prvním krokem Boží milosti // nenávist promění v přátelský vztah, vnitřně člověka přetvoří, že je schopen stát se jako Pavel apoštolem svého okolí i daleko za hranicemi své země. Z dřívější bohorovné soběstanosti a domýšlivého přeceňování sebe // nezbývá ani stopa, protože: " Dostalo se mi však milosrdenství, protože jsem to dělal z něvědomosti ve své nevěře. Milost našeho Pána se však na mně tím hojněji projevila s vírou a láskou, která je založena v Kristu Ježíši." Tu jasně vyniká dynamičnost Božího odpuštění; to není jen pouhé zapomenutí na spáchané skutky, ani nějaká amnestie na papíře; Boh svým odpuštěním snímá z člověka všechno, co jej tíží, osvobozuje ho od všeho temného z jeho minulosti a s obnovenou silou jej posílá do plného života. Právě Pavlův příklad dokazuje, že víra v dobrého a milosrného Boha není nějaký uklidňující prostředek pro svědomí, nýbrž zažitek osobního vztahu, který člověku přináší odpuštění, vlává život, dává růst a osvobozuje: " Ale právě proto jsem došel milosrdenství, aby tím Ježíš Kristus prvně na mně ukázal celou svou shovívavost; já měl být příkladem pro ty, kdo v něj v budoucnu uvěří a tak dosáhnou věčného života."

Svatý Lukáš se snaží v 15 kapitole, odkud je vzato nedělní evangelium, vyličit hlavní rys Božího milosrdenství. Rarizeové a znalci zákona mu pomáhají formulovat ve zkratce falešné lidské představy o Bohu a o Jeho milosrdenství: " Do Ježíšové blízkosti přicházeli celníci a hříšníci, aby ho sly-

13. SET. 1974

256/4.

šeli.Farizeové a učitelé zákona mezi sebou reptali:On přijímá hříšníky a jí s nimi." - Ježíš přišel pro všechny bez vyjimky; nikdo není vyloučen předem.Vrijímá všechny,kdo k němu přicházejí a najdou v něm spásu.Farizejský výraz - jí s nimi - znamenal:je přítelem hříšníků,považuje se za jednoho z nich a sám si dává znamení bezbožníka! - vždyť základní rabínské pravidlo znělo:Nestýkaj se z bezbožnými! - I když se dává nazývat Pánem a mistrem i když vymítá zlá duchy ve jménu Boha a dělá zázraky,to farizeům nestačí. Svým chováním vůči hříšníkům dokazuje podle jejich představ opak.Dělají závěr: Tohoto člověka nemohl poslat Bůh,vždyť Bůh by se musel chovat jinak.Dodnes jsou lidé podobně úzkoprsí a nemohou nebo nechtějí chápat Boží milosrdenství.Evangelista Lukáš zdůrazňuje právě jeho udivující rysy:.... " je jako pastýř; jde za ovcí, která se ztratila, dokud ji nenalezne... je jako žena, jež rozsvítí lampu, vymete dům, pečlivě všechno prohledá, dokud nenajde ztracený peníz..." Bůh miluje hříšníka,i když ještě žije ve hříchu dokonce protože je hříšníkem.Vždyť takový už nemá jinou možnost záchrany, než jeho milosrdenství a lásku.To dvojnásobné Lukášovo: dokud ji nenalezne podtrhuje neúnavnost Božího úsilí o záchrannu a osvobození hříšníka z moci zla.Tisíckrát opakované NE ho neodradí,protože: Jeho milosrdenství je větší než naše zloba." - Závěr třetího,snad vůbec nejkrásnějšího podobenství o marnotratném synu staví do ostrého protikladu měřítka Božího milosrdenství a měřítka lidské spravedlnosti,pro kterou je rozhodující:"...tolik let ti sloužím, nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz, a ty s mi nedal ani kůzle... tento prohýřil s děvkami tvé jméní a dal jsi mu..."Pro Boha,milují cího Otce je závratnou hodnotou člověk,jeho záchrana,jeho život:" Máme se proč veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev a zase žije, ztratil se a je nalezen." I v té radosti nepřehlédněme,že odvrátit se od Boha,jednat svévolně kvalifikuje věčná Právda: byl mrtev... takový ožívá, vrací se k plnému životu,lítostí nad svou vzpourou,uznáním svých vin a Otcovým odpustěním.

ústav pro studium
totalitních režimů

9'30"

Drazí nemocní, nejdříve si poslechněte zprávu o pouti svatého Otce Pavla VI ~~výročí~~, kterou dnes - v sobotu odpoledne - vykonal na místa posvěcená životem a smrtí sv. Tomáše Akvinského. Jak jsme již oznámili Pavel VI., ve 4 hodiny odpoledne se vydal na cestu do bývalého cisterciáckého opatství Fošanova, kde před 700 roky zemřel velký církevní učitel, a to vrtulníkem a od téhož dne pokračoval rovněž vrtulníkem do Aquina, odkud pochází jeho rodný ~~Tomáš~~ a kde byla zbudována nová katedrála k jeho poctě. V obou místech se zdržel asi hodinu a za veliké účasti věřících, církevních a civilních autorit, vykonal pobožnost a promluvil ke shromážděným věřícím. Z Aquina pokračoval autem do Castel Gandolfa přes Rocca Secca, kde se pravděpodobně svatý Tomáš narodil a prožil své dětství. Uvedeme alespoň některé myšlenky z jeho proslovů.

V opatském pohádkovém chrámu ve Fossa Nova, při pohledu na postavu svatého Tomáše Aquinského, jak nám ji oživuje víra v obcování svatých a vyvolává tento posvátný obřad⁴, řekl svatý Otec, se odvažujeme obrátit se na něj s touto odvážnou otázkou: "Mistře Tomáši, jakou lekci nám chceš dnes dát? Nám, v těchto krátkých chvílích, nám vzdáleným od tebe celých sedm století, odchovaným moderní kulturou, hrdým na naše vědecké poznání, roztržitým "mámením frivilnosti", jak o ní mluví kniha moudrosti, a jak ji dnes zakoušíme převahou smyslového poznání nad intelektuálním a duchovním, jež na nás působí takovým kouzlem, nám žijícím pod vlivem anestezie protináboženského laicismu, co nám může říci, třebas jen jedním slovem, svatý Tomáši, který jako filosof a teolog, stojíš na výšinách, co nám řekneš, kteří toužíme po jistotě, jasnosti, hloubce a skutečnosti?"

Svatý Otec shrnul odpověď Akvinatovu do jednoho slova: Důvěru. Mít důvěru, v jeho dílo, které je podivuhnou synthesí učení dob minulých i jeho doby, formované ve strohém aristotelovském intelektualismu ale přitom se neuzavírající jiným formám poznání jako na př. augustinovskému neo-platonismu; ~~a~~ ^{a hýbou} tak se zdá, že se přibližuje naši moderní vědecké mentalitě a neuzavírá se dalšímu poznání.

Mít důvěru, že je možno rozrešit konflikt mezi vědou a vírou a dojít k právé teologii. Důvěru, že víra a věda se navzájem doplňují a osvětlují.

A pak končil: Sv. Tomáš může být pro nás jeden z nejvážnějších a nej-přesvědčivějších svědků prozřetelnostní existence onoho učitelského úřadu svěřeného Kristem Církvi, který neuzavírá cesty k novému poznání, nýbrž

je otevírá, usměrňuje a brání, a který neomezuje světlo oživující pravdy jenom pro některé zasvěcené, nýbrž nabízí je v prosté a zároveň vznešené katechési všem učedníkům církve a zjevuje nejvyšší a spasitelná tajemství víry malým, prostým, chudým, lidu který není schopen těžkých spekulací, ale je ochotem nechat se poučit v nevýslovném dialogu Božího slova v duchu svatém.

Vzýejme tedy sv. Tomáše, který nás ještě dnes zve do své školy a v Duchu svatém nás vede k rozhovoru S Kristem učitelem.

Po šesté hodině svatý Otec doletěl do Akvina a tam pronesl tento projev, jehož hlavní myšlenky vám podáváme.

Toto město je příliš slavné, než býchom je mohli opomenout alespoň svou krátkou návštěvou a setkat se s místním biskupem, kněžími, věřícími a také zástupci veřejné správy. Navštívili jsme s velkou úctou Fossanovu, kde zemřel sv. Tomáš; nyní s nemenší úctou navštěvujeme město, které dalo sv. Tomáši jméno. Jsem velmi rád, že dnes mohu s vámi modlitbou uctít jeho památku a vyprosit přímluvu. A vám, obyvatelé Aquina, co vám mám říci?

Je snad jistě zbytečné, Vám spoluobčanům tak velkého muže, světce a učitele církve připomínat jeho zásluhy o obhacení učení církve. Je to velká sláva a velké štěstí pro vás! Nikdo se snad nemůže vyrovnat takovému učiteli.

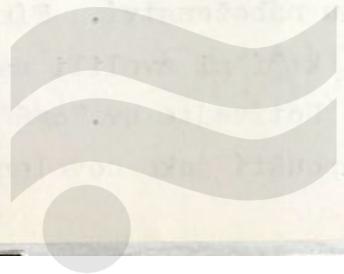
Ale všichni, pokud jsme věrnými dítkami církve, alespoň jistou měrou můžeme a musíme být jeho žáky! A to uskutečníme, jestliže dáme našemu náboženskému vzdělání a formaci důležitost jakou si zasluhuje. Kde jinde, než v Aquinu učení našeho náboženství musí být dána náležitá důležitost. A to je lekcce, kterou ještě dnes dostáváme od našeho světce, učitele Tomáše Aquinského. Usilujme a snažme se studiem prohlubovat křesťanské učení; to učení, které je hlásáno vaším biskupem, vašim farářem, kněžími, katechety a katechetkami ať již v kostele, nebo ve škole. Dovolím si proto znova připomenout: jestli si vědomi své cti být Aquiňany, občany města, které dalo jméno největšímu teologu našich škol /a to nejen středověkých, ale i moderních/ snažte se být pilní, snaživí a vytrvalí v rádném studiu náboženství. Tímto naším doporučením se obracím především ke studentům, kteří si zvolili na základě vnitřního povolání řeholní, či kněžský stav. Uctívejte sv. Tomáše studiem jeho nauky, jeho myšlení! Církev, i když přípouští jako dovolené a nutné,

Václav Havel

znalost nových forem náboženské kultury, nikdy nepřestala obnovovat /a to také učinil poslední koncál/ a upřednostňovat studium děl sv.Tomáše. On je takovým učitelem, že je ho nutné pokládat i dnes za akutálního ; při současném rozšíření tolik klamných a sporných názorů : jaká to Boží prozřetelnost ! Kéž tato naše výzva najde odezvu v našich seminářích, řeholních domech a samých universitách. A tedy náš hlas z Aquina se obrací ke všem učitelům filosofie a teologie, kteří v církvi Kristově plní velké pošlání : přenášet pravou, nefalšovanou nauku církve. Vzhlížíme k nim s vekou důvěrou a velkou nadějí. Prosíme je ve jménu Krista, aby byli věrní učitelskému úřadu, který Kristus svěřil církvi. Aby byli jako sv.Tomáš zamilovaní do věrně vyjádřených pravd. Kéž k nim dospěje, při této příležitosti a z tohoto posvátého místa, naše otcovská výzva, naše odvahupřinášející uznalost a apoštolské požehnání.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Modlit se je lepší

14 SET. 1974

Páter Lombardi kdysi napsal: Pracovat je dobré, modlit se je lepší, ale nejlepší ze všeho je trpět.

Pracovat nemohu již delší dobu a ještě to bude dlohuho trvat, než budu moci opět začít. Musím denně poslouchat tvrdá a neúprosná slova, že na mé práci tolik nezáleží a že to jde i beze mne. Ostatně, jednoho dne musím stejně zemřít a svět i potom půjde dál.

Je to tvrdá lekce, zvláště když je člověk ještě mladý a plný chuti do práce.

Jak se zdá, nezáleží ani tak na tom, že něco děláme pro Boží království, ani na tom, že nějak trpíme, ale nejdůležitější je, že plníme Boží vůli a souhlasíme se vším, co od nás Bůh zde a nyní požaduje, ať je to už práce, utrpení nebo smrt.

Jednoho dne dostanu dopis, který tuto lekci ještě zdůrazní a vytrhne mě z resignace nad promarněným časem a ze snů o budoucnosti. V dopise stojí: Bůh si Vás zvolil, abyste pro nás místo práce trpěl. A jistě ví, proč to dělá, i když my všichni tomu nerozumíme. Já osobně se každý den stále více utvrzuji v přesvědčení, že utrpení, modlitba a oběť musí být základem každé činnosti. Ale dnes tolik lidí na to nevěří". A v jiném dopisu mi пиší: Nezlobte se na mně, ale abych řekl pravdu, jsem dokonce i trochu rád, že jste nemocen. Máme o jednoho přímluvce v modlitbách více a to dnes ze všeho nejvíce potřebujeme".

Tohle skutečně sedí! Takové dopisy se neodkládají jako pohlednice s pozdravy z dovolené.

Nyní je tedy mou povinností, abych ze svého života učinil jedinou trvalou modlitbu. Ne že bych se snad jako kněž pravidelně nemodlil. Ale nebyla snad příliš často práce větanou výmluvou, abych se mohl vyhnout tiče mu rozjímání a rozmlouvání s Bohem beze slov?

Teď ale už žádná vytáčka neplatí.

Věřím, že moje modlitba pro Boží lid bude spočívat především v tom, že se dám Bohu plně k dispozici a teprve na druhém místě v tom, že se budu neustále přimlouvat za druhé.

Jde vlastně o to, abych stál před Bohem a byl ke všemu ochoten, abych měl pro něho stále čas a nabídl mu vše co jsem a co mám. Touto otevřeností a ochotou musím vyjádřit celé své bytí, protože to je předběžná podmínka

15. října 1974

RaVat-Ceco/neděle/ O vigili svátku české kněžny sv. Ludmily.

Snad komentář, snad i víc.

Zamýšlených studentských let bylo tak trochu v módě vášnivě diskutovat o tom zda ženy jsou či nejsou geniální. Kdo měl trochu mužské hrdosti považoval téměř za samozřejmé dívat se shora na dívčí část gymnasia. A pak - útoční debatéři to měli snadné. Omračovali své odpůrce či odpůrkyně velkými jmény. Stačily jim povrchní znalosti a trochu ironie. Posledním trumfem byla otázka: Mají ženy nějakého Michelangela, Beethovena, El Greca, Čapka, Myslbeka nebo Dostojevského? // Časem vykristalizovaly v mé mysli dva argumenty na obhajobu: Říkal jsem: „Ti geniové nespadli s nebe. Měli matky. A pohledne-mel na ně ve světle zákona: nikdo nedá, co sám nemá - musíme od geniů synů dojít ke geniálním matkám.“ - A druhý argument! „Geniové vyjádřili své velké koncepty; pracovali s kamenem, barvou, slovem, tónem a kovem - když s mravou hmotou. Ženy obyčejně pracují na neméně nesmrtném díle někdy i dlouhá léta s velmi nepoddajným materiélem, stále se měnícím a živým - vychovávají své děti.“

V předečer svátku české kněžny Ludmily mi přichází na mysl genialita křesťanského života této ženy. Její postava je spoře jakoby v hrubých obrysech vystupuje z kusých zmínek historických pramenů a ze svatozáře legend, ale dvě věci svědčí naprosto přesvědčivě o její mimořádné lidské velikosti: její mučednická smrt 16. září 921, jíž zaplatila svou neochvějnou věrnost Kristovu evangeliu, a pak - její vnuček kníže Václav, kterého vychovala. Všechny legendy dosvědčují, že strana, jež usilovala o Ludmilino zahubení, chtěla za každou cenu získat mladého vévodu. Proto zakazovali horlivým kněžím, jejichž vlivu se obávali, přístup k Václavovi, vyháněli je dokonce ze země, bránili mladému knížeti, aby nemohl konat zbožná cvičení. Václav byl nucen omezit své náboženské úkony a modlit se ve skrytu. Protože k němu nemohli kněží chodit veřejně, přijímal je tajně v noci. Podle Kristiána, Václav později ostře vytýkal tyto praktiky vladkům a rádcům své matky. V den nastoupení vlády připisuje Václavovi tato slova: " Proč, synové zločinců, símě prohlášené a mužové nešlechetní, proč jste mi bránili, abych se naučil zákonu našeho Pána Ježíše Krista a poslouchal jeho přikázání? Protiví-li se vám sloužit Kristu, proč jiné nencháte? Až dosud jsem byl pod vaší péčí a mocí, od nyňějška ji odmítám a chci sloužit z upřímného srdce všemohoucímu Bohu."

15. SET. 1974

Mistrovské dílo Ludmiliny výchovy, kníže Václav, po staletí ovlivňuje dějiny českého národa, je často posledním útočištěm a zdrojem sily v jeho temných údobích. Sklíčeným, malomyslným, užuž zoufajícím, dává novou odvahu Václavova oskost, jejímiž hlavními rysy jsou: čestnost, energiěnost, silná vůle, neohrozenost tváří v tvář nepříteli, statečnost v obraně práva, smysl pro spravedlnost, ochota pomáhat chudým a slabým, ochota k oběti. Český básník František Halas vyjadřuje tuto jistotu verší: "Kůň bronzový, kůň Václavův // se včera v noci třás // a kníže kopí potežkal. // Myslete nachorál // malověrní, // myslete na chorál!"

1. srpna uváděl pražský rozhlas v rubrice "Fakta k zamýšlení" některá čísla z průzkumu mezi mládeží v jednom závodu Západočeského kraje, kterého se zúčastnilo na 1000 chlapců a děvčat. Z tohoto počtu uvedlo plných 32 % dotazovaných, že berou svůj životní vzor z řad sportovců a pouze necelých 6 % z řad vědců a techniků. Víc jak 60 % padlo do koše. Autora poznámky však právem zarází další fakt vyplývající z ankety, jež chtěla také zkoumat životní cíle vybrané skupiny; poctivě uvádí neradostnou stupnici hodnot, jak ji sestavili ti mladí lidé: Na první místě dost peněz, na druhém klidný rodinný život, na třetím - svět bez válek a pak v pořadí následuje možnost cestování, dostatek volného času, vlastní byt nebo domek; na sedmém místě možnost disponovat sociálními jistotami/t.j. vydělanými pěnězi a nemovitým majetkem/a konečně na osmém místě - hezky se oblékat, podle módy... Myslím na matky těchto mladých lidí, myslím na ty, kteří je vychovávali. Uvedená stupnice hodnot svědčí příliš jasně, že matky a učitelé těchto mladých lidí měli sami strašně málo, když v těchto mladých lidech zbyly jen sobecké zájmy; takovým matkám a učitelům nelze přiznat nějaký stupeň geniality, jakou vynikala česká kněžna sv. Ludmila. V té stupnici životních cílů se točí všechno kolem ubohého, ale vyzývavě náročného, ba až tyranského, "JÁ"; všude problekuje egoismus, tak charakteristický pro atmosféru společnosti, ježimž svrchovaným cílem je pouze vysoká životní úroveň a nic víc. Nikde ani stopa teple lidského altruismu, ani zmínka o duchovních hodnotách, jež dělají člověka plnou osobností, ani slabý záblesk ochoty obětovat se být i jen trochu pro velký cíl; jakoby touha těchto mladých lidí ztěžkla, zolovnata, zhmotněla.

15. SET. 1974 258/3.

Naštěstí žádná anketa nepodává objektivní obraz skutečnosti, která je mnohovrstevná a mnohobarevná. Anketa upozorní na bolavé místo či slibnou skutečnost. Sociologové upozorňují, že při hodnocení jakýchkoliv statistických údajů, je nutno počítat s faktom, že část odpovědí je stylisací, jejíž stupeň závisí na důvěře a svobodě dotazovaných. Kolik je ve zmíněné anketě předstíraného? Kdo zná současné poměry, připustí nejvýše 20%. Do úplného obrazu dnešní skutečnosti patří mladí lidé, kteří těch 40.000 mladých v Tайлánsku v sile víry ve vzkříšeného Krista vytkli za životní cíl boj o spravedlnost a obnovu světa, či jako ty desetitisíce mladých v hnutí MANI TESE pomáhají hladovícím v Bangladéši, Etiopii, uprchlíkům ve Vietnamu či obyvatelům zemí SAHEL postižených strašlivým suchem - anebo jako ty dnes už statisíce focolarinů různých zemí obětujících se ve službě svých potřebných bratří. Na těchto se zaněcuje naděje mnohých a na nich jsou patrné geniální rysy žen-matek, tolik podobných české kněžně Ludmile. Neuchylují se k frázím o vědecko-technické revoluci, žily a žijí prostě svou víru v Boha a dávají svým dětem smysl pro věrnost, čest a spravedlnost, touhu po svobodě a pravdě, vychovávají v nich pevnou vůli, učí je pomáhat slabým a utiskovaným a konat dobro i za cenu obětí. Je takových mladých lidí málo v našem národě? - Jestli ano, pak je málo matek Ludmiliny geniality. Nelze je vydupat ze země výzvami ani nařízeními. Jsou darem. Můžeme sá je ale vyprosit.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

ZVONY. - Zprávy z Vatikánu. - V posledním vysílání jsme vám přinesli stručnou zprávu o pouti svatého Otce na místa, kde se narodil a zemřel svatý Tomáš Akvinský, i s hlavními myšlenkami proslovů v opatství Fossanova a v Akvinu.

Tam bylo sobotní odpoledne velikým svátkem, celé městečko bylo slavnostně vyzdobeno a přivítání svatého Otce bylo mimořádně srdečné. Připravili pro sv. Otce také řadu darů: mezi nimi byl automobil místní filiálky italské Fiatky a ukázky úrody tamních polí, zahrad a vinic na umělecky zpracovaných měděných misách domácí výroby. Na svatého Otce toto setkání s obyvatelstvem tak zvané Čočarie hluboce zapůsobilo, že se o něm rozhovořil i při své nedělní audienci ve své letní residenci v Castel Gandolfo. Jaká tam byla náladu, můžete poznat z tohoto úryvku zvukového záznamu ze začátku audience.

XXX - Poněvadž o pouti samé už referovala italská televize, rozhlas i tisk, nechce ^{Sv. Otec} mluvit přímo o ní, ale spíše o dojmech, které v něm zanechal pohled z výstupníku na změněný kraj pod Monte Casinem: mnoho nových domů a závodů, škol a kostelů, pole jako krásné zahrady. Za včerejšího slunečného letního odpoledne to byla nádherné panorama. A právě tato přeměna krajů Čočarie a Kampanie ho naplnila obdivem. Navštívil tento kraj před poslední světovou válkou a několikrát potom. Jaká přeměna! Kraj pod Monte Casinou nepusobil nikdy dojem takového pořádku, práce ^u blahobyt! Ale k této chvále všech, kdo se přičnoují o hospodářský a občanský blahobyt těchto obyvatel i obyvatel jiných krajů svatý Otec připojil i napomenutí, aby tak ^{positivně} pracovali všichni v naději, že se jim podaří rozřešit dosud nevyřešené problémy tolika lidí, kteří nemají ještě zajištěno slušné a důstojné bydlení a pravidelné zaměstnání, a uskutečnit komunální a křesťanské bratrství."

V další části své promluvy Pavel VI. se zmínil o smutných příhodách násilí v Římě a v jiných italských městech a upozornil na den modliteb, který vyhlásil na tuto neděli jeho kardinál vikář v Římě: proti násilí a za občanský mír a křesťanskou lásku, které se mohou zrodit jen ze spravedlnosti. Sv. Otec ukončil poukazem na sv. Tomáše a Pannu Marii Sedmibolestnou, jejíž svátek připadá nädnešek, aby nám to pomohli vyprosit.

Po modlitbě anděl Páně a apoštolském požehnání, oznámil, že to je poslední nedělní audience v Castel Gandolfo, poněvadž se příští týden vrátí do Říma. Pozdravil krátce větší národnostní skupiny v jejich jazycích a zvláštní pozdrav věnoval skupině polských sester.

16 SET. 1974

RaVat-Ceco/pondělí/

VATIKÁN: Svatý Otec zaslal prostřednictvím státního sekretáře kardinála Vilíma poselství unii světové katolických ženských organizací, která koná své valné shromáždění v Dar-es-Salamu v Tanzanii. Volbou africké země, jako místa konání kongresu, podtrhuje skutečnost, že Afrika se dnes stává symbolem úsilí najít správné místo a úlohu ženy pro vybudování spravedlivějšího světa. Kardinál dále vyzdvihuje, že dnešní žena si právem stále více a jasněji uvědomuje, že může svými vlastnostmi a službou účinně přispět k celkové obnově současné společnosti. A v tomto uvědomění mají vynikat zvláště křesťanské ženy, které k takovému procesu mohou přispět ryzími duchovními a náboženskými hodnotami, jež vyvěřají z evangelia. V závěru kardinál tlumočí povzbuzení Pavla VI účastnicím, aby jejich práce byla odušetřována hlubokou věrností Církvi a vnitřním přesvědčením, že právě žena může přispět k uskutečnění spravedlivějšího rádu pro své dary: pochopit, usmířovat, a velkodušně dávat.

FROSINONE: V historickém opatství Casamari, v provincii Frosinone začíná býtra generální kapitula cisterciáků. Její práce potrvají až do konce měsíce a zúčastní se jí opati a delegáti všech cisterciáckých klášterů světa. V průběhu kapituly bude vzpomenuto 800. výročí svatořečení zakladatele cisterciáku sv. Bernarda z Clairvaux.

QUEBEC: Kanadská biskupská konference se sešla dnes v Quebecu. Na pořadu příci je mimo jiné i téma blízkého biskupského synodu v Římě: Evangelisace současného světa. Biskupové se v průběhu konference zúčastní oslav 300. výročí založení quebecké arcidiecéze.

GUADALAJARA: Výzva angažovat se stále více pro spravedlivou věc, byla hlavním tématem řeči mexického kardinála Lopeze na shromáždění 200 kněží guadalajarské arcidiecéze. Tváří v tvář současným sociálním problémům změny, kněz nemůže zůstat nečinný a vyčkávat; musí se jimi vážně zabývat a angažovat se pak o jejich řešení. Zároveň však si musí být vědom, že i v rámci angažovanosti na sociálním poli zůstává služebníkem Církve a tedy ~~neumí~~ ztrácat zmyslu spásu lidí.

SANTIAGO DE CHILE: Chilský vládní tisk rozpoutal útočnou kampaně proti kardinálu Silvovi a ostatním katolickým biskupům, kteří se obrátili na prezidenta Pinocheta s žádostí o zrušení vyjímečného stavu a o amnestii pro

16. SET. 1974

259/2

politické vězně. Vládní tisk označuje tento požadavek za "neslýchanou drzost. Generál Pinochet reagoval mírněji; vyzval jen Církev, aby se nevměšovala do státních záležitostí. Kardinál Raul Silva Henríquez odmítl ~~tento~~ požadavek v homilií při mši sv., kterou sloužil na závěr 4 denního zasedání čílské biskupské konference. Při této příležitosti prohlásil: "Církev a biskupové musí plnit své úkoly i v rámci světského rádu. ~~Na~~ plnění této povinnosti s ~~ob~~ Církev nedá bránit. Biskupové jsou připraveni - zdůraznil kardinál Silva - i na to, jít jako Kristus na kříž, bude-li to nutno a obětovat se, aby v naší vlasti vládl mír láska, a opravdová svoboda."

BILBAO: Biskup z Bilbaa Antonio ~~Anoveros~~ Ataun žádá amnestii pro politické vězně ve Španělsku. Takové gesto vlády by podle slov mons. Anoverose, by přispělo velkou měrou ke smíření, jak je hlásá Milostivé léto. Letos z jara došlo k velkému napětí mezi Církví a státem ve Španělsku kvůli kázání mons. Anoverose, který se zastával práv Basků.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

XVIII.

Mluvíme-li o světě humoru, nemůžeme se vyhnout populární komické postavě dobrého vojáka Švejka. I když literárni kritika si často nevěděla ~~kdysi dalo díky jeho životu výjimečnou~~ a doposud neví rady s touto svéráznou a dnes už zcela typickou postavou, nelze pochybovat o tom, že se tu autorovi, Jaroslavu Haškovi podařilo něco zcela mimořádného. Jeho Dobrý voják Švejk totiž přerostl učesané a spořádané šablony literárního světa; vymanil se z umělé škořábky literatury, vstoupil do našeho povědomí a do našeho denního života jako postava z masa a krve. Mladý český autor Josef Jedlička napsal:

"Sotva ~~kdy~~ vzniklo dílo, které by tak důsledně potlačilo svou znakovost a tím iluzivnost. A představujeme-li si Cervantesa v podobě Don Quijota, Haška si se Švejkem rovnou pletejme. Jakoby autor a hrdina byli totožní. A nejen to. Jakoby tato figura vůbec nebyla literární fikce, ale historická osobnost. --- Přiznáváme Švejkovi přinejméně takový stupeň reality jako kamarádovi z hospody, jako téměř ~~lidem~~ postavám lidových historek, které jsme sice nikdy osobně nepoznali, ale o jejichž existenci nemá smyslu pochybovat".

Švejk v nás vyvolává rozporné pozitity a hodnocení. Jeho obraz není napposto jednoznačný a máme dnes už celou řadu výkladů Švejkovy životní filosofie. Na jedné straně nás láká, dráždí a přitahuje, jako nás může přitahovat, lákat a vrušovat nás vlastní život, nebo příběh, do něhož jsme sami zapojeni. Inženýr Richard Hašek, syn autora dobrého vojáka Švejka, vypravoval o svém otci tuto historku:

"Hašek prý jednoho dne vstoupil do jakési hospody se slovy: tak jsem četl toho Švejka, to je přece taková blbost, urážka českého národa, nic jiného než švejkovina... Byli tam nějací popeláři na pivě a jeden z nich se

16 SET. 1974

459/4

po těch slovech tak rozčílil, že dal Haškovi přes hubu - prý mu nikdo nebude sahat na spisovatele, který tak rozumí lidem. Hašek pak říkal, že to byla nejlepší kritika, kterou v té době dostal".

Haškův Švějk má všechny vlastnosti nejen lidového vypravování

ale jakéhosi záznamu a protokolu. Protokol ~~nikam~~ může být více méně úplný nebo neúplný; nemůže být sám o sobě dobrý ~~nebo~~ špatný. Tyto morální a povahové lidské vlastnosti zdobí nebo hyzdí životní příběhy a postavy, o nichž mluví záznam. Jaroslav Hašek jako autor nikde a nikdy netvrdil, že by český člověk nebyl ničím jiným než Švějkem. Proto ~~na~~ na druhé straně ~~a nikoliv Haškův záznam~~, Švějk ~~sám~~ sám a jeho metoda, jeho filosofie v nás vyvolávají odpor, odsuzující kritiku a hněv. Nikdo z nás by ~~neh~~těl být Švějkem. Protestujeme docela po právu, když nás někdo nazve národem Švějků. Pokládáme to za hrubou a zlou urážku. A hned připomínáme ~~vel~~oké a světlé postavy národních dějin. Švejk dovede rozdělit národ na dvě části: na ty, kteří ho obdivují a praktikují s oblibou jeho metodu boje, - kteří vidí v jeho filosofii cestu k záchráně holého života před přesilou mocného nepřítele, ať už vnějšího nebo ~~vnitřního~~. Druhá část národa v něm vidí své ponížení a ~~své~~ pokřivení páteře. Pociťuje skrytou nebo zjevnou ~~hubu~~ tak jak ji můžeme pocitovat jen k vlastním slabostem a své ~~z~~babělosti. Toto dvojí ohodnocení a rozdělení národa však nemůže zakrýt, že Švějk je přítomen a že žije v nás a s námi a mezi námi. Vyslovuje se v něm ~~č~~eco zcela zásadního ~~nás~~, o ~~n~~sem způsobu života a zápasu, o našem světě a naší filosofii a teologii. Jde jen ~~%~~ to, abychom viděli, zda je to dobrá nebo špatná filosofie a abychom se lépe podívali na možnosti a nebezpečí Švějkovství jako metody a jako výkladu života a světa. Švějk nám otevírá přístup k těžko základním otázkám. Právě svým zakřiveným zrcadlem dovede ukázat i na to, co se nám pečlivě zahaluje a co sami nemáme rádi.

16 SET. 1974

259/5

Hermeneutického významu Haškova epochálního díla si všiml Jaroslav Durych. S jemnou a pronikavou ironií napsal, že Haškovo dílo, není "jen zrcadlem českého ~~člověku~~ člověka v jeho vývojovém tvaru před válkou a za války, ale nejznamenitějším pomníkem českého lidu a všech jeho snah. Ukázalo se, že je to dílo, které zaskalo za hranicemi slávu nejen samo sobě, ale dobylo sympatií i českému národu. Teprve z tohoto díla může a musí cizina zvědět, co to český národ je, jaká je jeho podstata, celá bytost, jeho hodnotní pořadí a po případě i prvenství mezi národy".

Švějk je postava nebezpečná a rušivá, vyzývavá a někdy i krutá. Může se pochybovat o vhodnosti a výchovném smyslu zařazovat jeho texty do školních čítanek. Ukázalo se, že má dost odolnosti a také síly, aby si vynutil pozornost nejen literární vědy ale i samé filosofie. Máme dnes ~~hned~~ několik výkladů: od hodnocení socialistického realismu, které vidí ve Švějkovi bojovníka za práva proletariátu až po filosofickou a téměř ontologickou interpretaci Karla Kosíka, který spatřuje ve Švějkově humoru radikální kritiku lživého a zmanipulovaného světa a staví ho do jedné roviny seří záměry Franze Kafky. Ukázalo se také, že Švějk ~~je~~ má i své ^{Takovým příbuzným je} ~~je~~ Don Quijot, ^a příbuzné, sice vzdálené ale přece jen příbuzné. ~~Text~~ ~~je~~ Don Quijot, ani Sancho Panza s Don Quijotem, ale Sancho Panza sám, bez Dona Quijota.

S méněm úspěchem se pokoušela literární kritika vidět příbuzenské vztahy mezi Švějkem a Solženycinovým Ivanem Denisovičem. V tomto posledním případě příbuznost tkví spíše ve vnější situaci, v nesmyslném a tupém aparátu, který ohrožuje člověka a méně už v překonávání, v obraně a vítězství nad přesilou dusící absurdity světa. Jeden čas se zdálo, že Haškův Švějk vstoupí do světové literatury. Říkalo se, že by mu miliony lidí automaticky rozuměly, protože cítí v fých formách jako on. "Cítí

16. října 1974

259/6

Švejkovy jsou universálně komické". Tohle bylo řečeno příliš optimisticky. Německý spisovatel Bertold Brecht se pokusil přesadit a přeinterpretovat Švejka do druhé světové války. Tyto a podobné okolnosti mohou být velmi zajímavé a poutavé. Mohou pomáhat upřesnit význam a smysl dobrého vojáka Švejka. Nemohou však odhalit jeho svět. Zde se musíme ptát přímo a rovnou na dvě věci: jak vidí Švejk život, svět, lidi a společnost? A za druhé: čeho si Švejk vlastně váží? co je v jeho očích opravdu vážné? Jaké stanovisko obývá tento člověk, tento pražský zloděj psů, který je ochoten chodit obléčen do psí kůže, protože na lidské kůži mu něco zásadně vadí? Ptáme se tedy na podobu a povahu onoho zázračného stanoviska, které Švejkovi umožňuje onen zásadní uvolňující odstup od světa a jeho řádů, aby mohl zhlédnout komickou, směšnou nesouměrnost jeho tvarů? Švejkova komika odhaluje svět jako lež. Až jaká je to pravda, která je schopna usvědčit svět ze lži?

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

17. října 1974

RaVat-Ceco/úterý/

VATIKÁN: Velikou bolest způsobil Svatému Otci atentát na dopravní letadlo ve Vietnamu, při němž zahynulo všech 71 cestujících, stojí v telegramu, který zaslal státní sekretář kardinál Villot apoštolskému delegátovi mons Le-maitre. Ujišťuje ho, že Svatý Otec se modlí za všechny oběti leteckého neštěstí a prosí mons. Lemaitre, aby tlumočil těžce zkoušeným příbuzným upřímnou soustrast Pavla VI.

NEW YORK: Valné shromáždění Spojených národů zahájilo své XXIX zasedání. Delegaci pozorovatelů Svaté stolice vede mons Giovanni Cheli; jejími členy jsou prof. Philip Des Marais; paní Carmen Giroux, P. Theodor Hesburgh, P. Bernard Hrico, Paní Barbara Jackson, P. John Lucas, P. James Niškarz, P. Josef Ohieku Prof Petr Remec Prof Miriam Teresa Rooney, Prof André Ruszkowski a P. Vela

Vídeň: "Svatá stolice se zajímá o problémy atomové energie v rámci zájmu celého lidstva, které žije v době, jež je definována jako atomový věk."

Těmito slovy zahájil svůj projev Dr Herrmann Abs, vedoucí delegace Svaté stolice na XVIII řádném zasedání Mezinárodní agentury atomové energie, jež bylo včera zahájeno ve Vídni. Dr Abs pak soustředil na tři body týkající se mírového využití atomové energie, dále na nebezpečí jejího zneužití a jaké podmínky je nutno splnit aby se tomu zabránilo. Svatá stolice se plně staví za plány a akce AIEA, jež směřují k mírovému využití atomové energie, především v rozvojových zemích a výchově specialistů pro nuklearní centrály. Pokud se týká druhé bodu - nebezpečí zneužití atomové energie - delegace Svaté stolice s politováním připomíná, že přes další podepis na smlouvě o zastavení výroby atomových zbraní se situace v posledních měsících znatelně zhoršila jak dokazují závratné sumy vynakládané na programy, jež nevylučují atomovou výzbroj. Zároveň je celý systém o zakazu výroby atomových zbraní pochybný a neúčinný - poznamenal Dr Abs - pokud velmoci vlastníci atomové zbraně zůstávají mimo. V třetím bodě Dr Abs poukázal, že všechno úsilí vyloučit válku a násilí pomocí zbraní zůstává marné, jestliže být jen jediná země se vyloučí z mezinárodní spoluzodpovědnosti. Kolektivní bezpečnost se nikdy neuskuteční, jestliže se všechny státy neshodnou na ústřední celosvětové autoritě, schopné ochránit kterýkoliv stát proti agresi druhých. Lidstvo stojí dnes na křižovatce, řekl vedoucí delegace Svaté stolice - může jít

17 SET. 1974

260/2.

směrem k mezinárodní nevraživosti a válce nebo směřovat k míru a spolupráci. Mírové využití atomové energie může přispět k vybudování nového světa, hospodářské spravedlnosti, mravních hodnot, vzájemné respektu a mezinárodní spolupráce, světa založeného na lidském bratrství protože naším společným Otcem je Bůh."

PAŘÍŽ: Novým šéfredaktorem francouzského katolického denníku LA CROIX se stal 43 letý assencionista P. Jean Potin, který byl až dosud profesorem na pařížském katolickém institutu a zároveň redaktorem časopisu VIVANTE EGLISE - Živá Církev.

Východní Berlín: Ve východoberlínské čtvrti Prenzlauer Berg bylo pojmenováno 18 ulic po obětech nacistického režimu. Jedna z nich nese jméno berlinského domského probošta mons. Bernarda Lichtenberga, který se za nacistické éry modlil veřejně za židy v katedrále sv Hedviky. Zemřel pak během transportu do koncentračního tábora Dachau. Jeho sarkofág ~~stojí~~ v kryptě katedrály. Proče s o jeho blahořečení dospěl asi do poloviny obvyklého průběhu.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

RaVat-Cebo/Úterý/ CMIS - Conference mondiale des institut učední

Bez nadsázky lze tvrdit, že to byl zásah Boží prozřetelnosti, když Pius XII v roce 1947 schválil konstitucí "Provida Mater" sekulární instituty. Do letošního roku Svatá Stolice, nebo i diecézní biskupové v mnohých částech světa, jich uznali více než sto. Před dvěma roky, při 25.výročí schválení těchto institutů se jejich představení dohodli na založení "Světového sdružení sekulárních institutů". A právě letos, 23.května Kongregace pro řeholníky a sekulární instituty potvrdila toto světové sdružení.

Víte však co to jsou sekulární instituty ? Někdo z vás možná slyší tento výraz poprvé.

V církvi sv. rozlišujeme tři druhy stavů : řeholní, kněžský a laický Teologové jim dávají i hlubší smysl a odvozují jejich význam ve vztahu ke Kristu. Kristu jako Božímu Synu, Prostředníku a vtělenému Slovu.

A tak v tomto vztahu řeholní stav v církvi má dosvědčovat transcendenci Kristova božství a poukazovat tak na eschatologické zaměření církve. Kněžský stav, svým způsobem, zosobňuje Krista Prostředníka - Kněze. Je určen označovat a uskutečňovat spasitelský úřad, či poslání církve. A konečně laický stav, který vyjadřuje vtělení Krista do světa. V poslání církve je určen pronikat do těch oblastí života, kam kněžský a řeholní stav proniknout nemůže /hlavně do rodiny, zvláštních zaměstnání ap./. ~~A tak vytvářet z církve opravdový kras, který proměňuje celou zemi.~~

Kam však zaradit podle tohoto rozdělení členy sekulárních institutů? Klasická forma klášterního života přináší s sebou skutečné oddělení řeholníků od světa. Modernější kongregace /starající se o nemocné, mládež, sirotky, staré lidi ap./, stále více umenšují odstup mezi stavem řeholním a stavem laickým. A tento odstup jakoby téměř zmizel, když začínají vznikat sekulární instituty, pro něž je podstatným charakteristickým rysem samotná sekularita - světskost. Navenek členové sekulárních institutů jsou jako laici. Ve skutečnosti však, ve své podstatě, laiky nejsou, protože sliby, kterými se zavazují plně Bohu, mění jejich světskost. Takže prvotní a nejvyšší hodnotou členů sekulárních institutů není vlastně sekularita, ale to, že se zasvětí Bohu. Tedy před světem jsou laiky, před církví a Bohem jsou osoby církvi a Bohu zasvěcené. Žijí ve světě, v kterémkoliv prostředí ; navenek se neliší nicméně od ostatních lidí i když jsou ve své podstatě řeholními instituty.

Ale ponechme tyto problémy teologům a obrátme se ke skutečnosti. Faktem je, že sekulární instituty existují, že počet jejich členů stále vzrůstá a že právě letos Posvátná kongregace pro řeholníky a sekulární instituty, zřídila dekretem z 23.května "Světové sdružení sekulárních institutů". Uveřejňuje to též jejich časopis "Dialog" ve svém posledním

17 SET. 1974

aby se 3
260/4
predstavaly

dvojčísle. Mají tedy i časopis, který mimo jiné dává i možnost představat vše jednotlivé instituty. Pro lepší pochopení co to vlastně sekulární instituty jsou, bude snad vhodné seznámit se s některým z nich.

Zářijové číslo časopisu "Dialog", kromě pojednání o způsobu a náplni apoštolátu sekulárních institutů a zpráv z katolického světa, nám představuje dva ze stovky celkového počtu sekulárních institutů : "Malé apoštolské lásky" a "Misionářky nemocných". Zatímco prvé, zaníceny pro vymýcení egoismu z moderní společnosti, tím že se navrátí k hrdinným skutkům lásky ch prvních křesťanů, jsou rozšířeny pouze v Itálii a pracují aktivně ve vše oborech, nevyjímaje zákonodárství, politiku, výchovu ap., druhé, to jsou "Misionářky nemocných", jak to prozrazuje samo pojmenování, mají napak vymezený obor činnosti a jsou rozšířeny po celém světě. Poslyšte jak se samy představují. Poslouží to snad i k lepšímu pochopení sekulárních institutů vůbec.

2 Nejprve trochu historie. První idea založení Misionárek nemocných vzniká v roce 1936; prozatímního schválení dosáhly v roce 1961. Začínají ve Francii, potom se rozšířily v Belgii, Brazílii, Argentině, Vietnamu a konečně i na Formose.

"není nás mnoho, říkají, napak, je nás málo, tak slabých 400. Vlastní poslání, které nás dělá misionářkami nemocných, vyžaduje zvláštní povolání : vážný postoj k životu, schpnost radovat se, otevřenosť k utrpení druhého a k naději. Jsou tři složky neoddělitelné od našeho povolání : posvěcovat se ve světě, být v něm křesťanský přítomen a přinášet naději tomu, kdo trpí. A pak neodmyslitelná základní charakteristika institutu: sekularita. Jinými slovy, naše povolání je zpřítomňovat u nemocného tělem duchem milosrdného Krista. Nemáme domy, nežijeme společně. Neodlišujeme se v ničem od druhých křesťanů laiků /v prostředí i zaměstnání/. Jsme jako druhé ženy plně zapojené do běžného života, který nám Boží vůle určuje jednotlivými okolnostmi a situacemi. Svobodně jsme zvolily žít ve světě a sdílet /positivní/ napětí dnešní doby, účastnit se práce, námahy, těžkostí, radostí a všeho očekávání lidí ; a společně s nimi v Kristu hledat odpověď na společné problémy. I když žijeme každá samostatně, nejsme isolovány jedna od druhé. Žijeme v bratrském společenství i když zůstáváme většinou ve svých rodinách. Vyměňujeme si zkušenosti, vzájemně si duchovně pomáháme, posilujeme se příkladem a sdílíme tytéž ideály podle společných

17. SET. 1974

260/5
á

pravidel ; to vše nám dovoluje necítit se osamocenými. Poutem je sesterská láska. Ona nám pomáhá dát se stále více k disposici druhým. Žijeme jedním duchem i když ve zdravé odlišnosti životních forem. Zasvěcení se Bohu v Kristu je pro nás manželským poutem. Poutem výlučným, trvalým, nedělitelným, úplným, které v sobě zahrnuje a přináší sebou závazek čistoty v celi bátu, synovské poslušnosti a evangelní chudoby. Našemu zasvěcení předchází dlouhá zkušební doba, doba formace a to znamená : učit se dávat sama sebe. Jinými slovy : opravdová práce, poctivé hledání Božího plánu a vůle odpovědět na jeho volání. Ale zasvěcení vyžaduje též opravdový život modlitby. Každá z nás hledá vlastní rytmus modlitby, vycházející z dané situace, ze skutečného života.

A jaké je naše povolání ? Vlastní poslání institutu nežádá budování domů, nemocnic či podobných děl. Vede nás k tomu kdo trpí /A kde se dnes netrpí?/. Vede nás k tomu, abychom zvláště v našem prostředí pomohly vytušit, odhalit, objevit Krista-Naději. Tedy poslání je otevřeno každému v jakémkoliv prostředí. Uplatňuje se každý prostředek : modlitba či akce, oběť či slovo. Poslání je stále otevřeno všem druhům apoštolátu jak moderně průkopnickému, tak také mlčenlivému. Jedná se o to, být stále pozorné ke každému bratru, který trpí ; být stále k disposici. Mnohé z nás jsou lékařky, nebo ošetřovatelky, ale jinak je naše povolání možné naplnit v každém oboru. V našem zasvěcení se přímo zavazujeme plnit toto povolání jakkoliv, kdekoliv a pokud je to možné, podle daných okolností v plné sekularitě. Některé z nás se daly do služeb církvi v misích mezi nejchudšími ve Vietnamu, na Formose i v Latinské Americe.

Takto se nám tedy představují "Misionářky nemocných", jeden se stevky sekulárních institutů, představujících novou formu řeholního života církve dnešní doby. Svým vyprávěním vám snad také přiblížily a daly větší možnost pochopit, co to jsou sekulární instituty.

A jestliže některá z vás, posluchaček, snad cítí podobné povolání, není to náhodou, vždyť se tu nejedná o lidské povolání, ale o povolání Boží a Bůh je přece jeden, volá stejným hlasem, slyšitelným po celém povrchu zemském.

ustav pro studium
totalitních režimů

18. SET. 1974

RaVat-Ceco/středa/

VATIKÁN: Tuto středu ~~xx~~ v pozdních odpoledních hodinách se vrátil Svatý Otec do Vatikánu přesně po dvouměsíčním pobytu v Castelgandolfu. Ráno se ještě konala v Castelgandolfu generální audience, při níž Pavel VI mluvil o tom, že dnešní Církev nejvíce potřebuje světce. Když vysvětlil, že svatost je syntézou milosti a ctnosti, vnitřního bohatství a pronikavé činnosti, vyzdvihl, že jejím dnešním charakteristickým rysem je síla ducha. Pavel VI se ptal: Jakých pastýřů, jakých věřících a jakých dobrých synů má Církev zapotřebí? Zdá se, že odpověď vyplývá ze současné situace; z nezbytných úkolů alei ~~w~~ z toho, co je vhodné pro současný život Církve - a ta odpověď zní: Církev potřebuje lidí silného charakteru." - Svatý Otec připomněl, že dnes žádný věřící nemůže žít bez úsilí, ^{bez} vytríbené bdělosti v nebezpečných údobích, protože za dnešních poměrů není snadné ani hlásání evangelia, ani prostý život podle víry, jak tomu snad bylo dříve. A i když odhlédneme od současných překážek, přesto nelze tvrdit že by to bylo v duchu evangelia, žít v pohodlí a jako v závětří. Nato upozornil Pavel VI na epidemii malátnosti, lidských ohledů, na duchovní úbytě a zbabělost, jež zachvacují všechny vrstvy, a pokračoval: "Ostatně tento zjev, že se lidé zříkají pevné a přímé vůle, že nemají odvahu a přestávají být svobodnými osobnostmi, to se děje pod zástěrkou svobody (jako kdyby tato svrchovaná moc sebekázně, a osobnosti ovládané rozumem a svědomím,) jakoby svoboda byla synonymem mravní uvolněnosti, jakoby znamenala vzdát se choutkám, módním názorům a ideologickým náhražkám. Avšak víra vyžaduje přesvědčivé svědectví, které je důsledné v myšlenkách i v činnosti. Pavel VI pak připomněl, že evangelium nás učí, aby chom milovali, byli dobrí mírní a ne malátní, zbabělí a ustrašení. Svůj proslov pak zakončil slovy: "Reklo by se, že Kristus chce osvobodit své věrné od přirozené psychosy ~~psych~~ slabosti; co však je v evangeliu naprostě jasné i když neúměrné našim silám je právě náš nadpřirozený cíl, pro který jsme určeni. Ježíš nám sám říká: Beze mne nemůžete dělat nic; ale později ⁽⁶⁾ vloží na rty apoštola ~~Piata~~ rozhodná slova: Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Zde je tajemství ducha oběti, odvahy a vytrvalosti, jehož má dnešní Církev zapotřebí."

STRASBURG: Od 16.-21 září se koná ve Strasburgu X. zasedání evropské konference o "Místních pravomocích". Prací kongresu se zúčastní jako pozorovatel

18 SET. 1974

Svaté Stolice mons. Justin Mallor Garcia, který je zástupcem Svaté stolice v Evropské radě.

(K 25. výročí encyklicky Evánu)

Řím: Svatý Otec zaslal osobní blahopřání titulárnímu biskupovi ze Serigene a světícímu biskupovi pražského apoštolského administrátora, mons. Kajetánu Matouškovi. Pavel VI. v něm projevuje svou hlubokou luctu a dík celé Církve za jeho neúnavné úsilí hlásat radostnou zvěst a za jeho věrnost Petrovu stolci.

Řím: Papežská komise "JUSTITIA ET PAX" zahájila včera své IX. valné shromáždění. Prací komise se zúčastní 23 stálých členů; chybí zemřelý kardinál Kominek a předseda Komise kardinál Roy, který se v těchto dnech podílí na pracích kanadské biskupské konference. Rozsáhlou problematiku prací komise shrnuje hlavní téma: „Jak uskutečňovat za současných poměrů spolupráci mezi lidmi.“

KAHÝRA: Kardinál Sergio Pignedoli, předseda sekretariátu pro nekřestany je na týdenní návštěvě v Egyptě. Kardinála Pignedoliho pozval sekretář Nejvyšší rady pro islamské záležitosti Mohamed Tewfick Oweidah. Kahýrské rozhovory jsou pokračováním dialogu mezi Svatou stolicí a Nejvyšší radou pro islamské záležitosti. Tento dialog začal v roce 1970. Je to další krok na posílení spolupráce mezi křestany a mohamedány. V průběhu svého pobytu byl kardinál Pignedoli přijat presidentem Sadatem, jemuž předal Poselství Pavla VI.

ústav pro studium
totalitních režimů

Váš biskup vám píše. Dopis XIVUvědomělý život

18 SET. 1974

1 Lidé žijí jeh velmi málo uvědoměle:

Většinu toho, co děláme, si ve skutečnosti plně neuvědomujeme. Děláme to bez opravdového rozmyslu a to by nemělo být. Život běží příliš rychle. K tomu, co činíme se vždy nerozhodujeme s plným vědomím. V našem podvědomém ~~nitru~~ však žijí přání, obavy, hybné síly, vnitřní postoje a stanoviska, útočné choutky, vědomí viny atd. To všechno vychází v našich činech samovolně na povrch. Odborníci tvrdí, že člověk žije většinou z těchto podvědomých a nevědomých pohnutek a jen z nepatrné části jedná uvědoměle.

Nemůžeme se proto divit, jestliže se v našem životě děje tolik polovičatého, ~~nevyslyšeného~~ a rušivého a že se vše neprojevuje tak rozumně, jak bychom si přáli. Naše jednání není dokonalým výrazem našeho pevného přesvědčení. Mnoho věcí prostě jen proběhne, stane se, děje se. Přejde jeden den za druhým, ale ne tak, jak bychom ^{je} chtěli prožít.

Tajemné vědomí viny:

2 Kdybychom mohli poznat, co se odehrává v našem nitru, pravděpodobně bychom se zděsili. A kdybychom to i poznali, jistě bychom to pokládali za nemožné. Vše, co se na světě děje surového a nelidského, je částečně skryto i v nás. Všechna falešnost světa, která nás leká, tají se i někde v našem nitru. Existují divoké, nespoutané síly, ~~které~~^{jež} sotva dokáže zkrotit ta trocha dobré vůle, kterou má každý z nás.

Člověk přichází na svět s primitivními pudovými silami. Teprve během dlouhého života mohou tyto hybné síly dospět ke svému duchovnímu cíli. Až do té doby zůstavají více méně sobecké. Lidské snahy jsou proto zatím ještě neuspořádané, bez řádu a plné egoismu. Jsou i bezohledné a nebezpečné pro druhé. Zřetelně to můžeme pozorovat u malých dětí. Projevují neuvědoměle svou ~~naučivou~~^{dravou} žádostivost, nedovedou se ještě ovládat, neumí si nic odříci, chtějí všechno jen pro sebe. Kus tohoto primitivního dětského světa v nás zůstává až do smrti, protože jen stěží někdo z nás vyzraje k plné dokonalosti

1 My však tomu nechceeme věřit. Každý z nás chce být uznávaným člověkem. Mrzí nás, jsme-li nuceni uznat, že je v nás stále ještě něco divokého, nesmyslného, bezcenného, primitivního, dětského a surového. Neodvažujeme se pohlédnout sami na sebe s takového zorného úhlu, jakými skutečně jsme. Každý z nás má jistě zapotřebí alespoň minimální míru pro ^{své} vlastní hodnocení.

Nesmíme však podlehnout sebeklamu. Vždyť, jak často se snažíme zakrýt vlastní nedostatky? Nemůžeme vlastně ani jinak, poněvadž bychom bez této sebedůvěry prostě nemohli žít; byl by to život s přeraženými křídly. Proto se nechceme mít náležitě na pozoru před svými chybami a nedostatky. Vymlouváme se i před sebou samými, nejenom před ostatními. Mnoho věcí okrašlujeme a překrucujeme jejich smysl. Říkáme pak, že zato nemůžeme my, nýbrž poměry a "ti ostatní". Svádíme vinu na své ~~nadušené~~, na zlé časy, na své okolí a na celý svět, ve kterém žijeme. Hledáme tak obětního beránka, na něhož bychom mohli svalit své viny. Na toho jsme pak zlí, považujeme ho za nepřítele, obviňujeme a odsuzujeme. Naše jednání pak tomu ovšem odpovídá.

Takovým způsobem vzniká ve světě neklid, falešné obviňování, zkreslený pohled na skutečnost, bezpráví a boje. Často si to ani vůbec neuvědomujeme, jak nesprávně pohlížíme na skutečnost. Podle toho se stává pobloudilým a nesprávným i náš život. ^{Ticho} ~~Kříž~~ a vnitřní soustředění by nás mělo přivést k tomu, abychom v klidu promyslili, jak se všechny věci opravdu a ve skutečnosti mají

Tajemný strach:

I podvědomý strach je tajemnou pohnutkou našeho jednání. Náš život je neustále tísňen a ohrožován bojem o živobytí. Upadáme bez přestání do úzkostí a bezvýchodných situací. A kde je tíseň, tam vzniká strach. Člověk ale nemůže a nechce žít v neustálém strachu, nevydrží to. Proto si zakrývá oči a nechce vidět žádné hrozby. Odvrací se od skutečnosti, tuší strach a rád by ho překonal nějakým rozptýlením, prací, flirtem. Jak silně se člověk snaží potlačit tento strach, vidíme např. z toho, že většina lidí nechce vůbec myslit na smrt a umírání. Považuje se za přehmat vůbec o tom mluvit. Člověk takové myšlenky ~~zahání~~, poněvadž ho plní úzkostí. A stejně tak je tomu i s jinými druhy strachu.

Moderní člověk zakouší velmi citelně, jak bezcenná a nesmyslná je naše životní ~~konička~~ ~~- shonč~~. Cítí, že jeho vnitřní život je ohrožován nesmyslností a prázdnotou. Neodvažuje se ale tento strach sám sobě přiznat, potlačuje ho. Strach ale zůstává a hlodá v našem nitru, i když si ho nechceme uvědomit. Projevuje se v celém našem jednání, protože všude hledáme jistotu, moc, vlastnictví a uznání, abychom svůj život zajistili a zahnali ten tajemný strach.

Ten ale účinkuje jako když hledíme na své okolí temnými brýlemi. Kdo se bojí, cítí se všude ohrožen, napaden a obklopen zlými lidmi. Všude vidí jen strašidla a to se promítá i na jeho chování. Všechny dělí na přátele a ne-^{přátele},

RaVat-Ceco/čtvtek/ Současní přírodovědci vyznávají Boha.

TPřírodní věda říká, přírodní věda tvrdí, z hlediska přírodní vědy, díváme-li se na to vědecky, je vědecky dokázáno....přírodní věda! do zblba přírodní věda, jakoby to byl patent na všechno! - nakoukne do první učebnice, ještě ani nezahřeje lavici na fakultě a už se vytahuje nad ostatní; říká si intelligent a chová se, jakoby snědl všechnen rozum!... Trozčiloval se přede mnou Radek, novopečený pomocník strojvůce na rychlíkové lokomotivě. V jeho nasupené tváři i v té lavině rozhořčení na bývalého spolužáka stály otázky: "Jak je to vlastně s tou přírodní vědou, kterou se Ivan tak ohání? Může být přírodovědec soudcem, anebo jak by chtěly ty horké hlavy - katem víry v Boha? Což není víra víc než všechny ty jejich mikroskopy, komputery laboratoře a zkumavky? - Radku, nejprve si uvědom, že Ivan papouškuje názory přírodovědců z 19. století, i když je odívá do dnešní vědecké hantýrky a ta tě asi nejvíce rozčiluje, protože tušíš její ohlupující záměr. Přírodní vědy minulého století byly jakýmsi hájemstvím či rájem ateistů. Či přesněji řečeno: příbojem nových objevů opojení badatelé se dávali lehce strhávat k ukvapeným závěrům jdoucím už za hranice přírodní vědy. A tento charakteristický rys nesou všechny ty vychvalované t.zv. vědecké názory. V této souvislosti je nutno přihlížet i k tomu, že současná přírodověda je vlastně mladá proti ostatním oborům, že je - dalo by se říci - v klackovských letech. Mladý kůň se musí vyřádit a vydovádět, mladý člověk přestřeluje a rád! - stejně je na tom i mladá věda. Avšak dnes se už dá bez nadsázkы říci, že současná přírodní věda, ta upřímně hledající, kritická a objektivní - je na cestě k Bohu. Poměr mezi vírou a přírodovědou - velkohubě prohlašovaný za nesmiřitelný - se ve srovnání s minulým stoletím a jeho přežitky na rovnoběžkách a polednících přítomnosti - podstatně změnil. Prof. Max Planck slavný nositel Nobelovy ceny a objevitel kvantové teorie a tím i otec atomové vědy, pronesl na vrcholu své vědecké činnosti ~~e náboženství~~ tato slova: „Kamkoliv či jakkoliv daleko dokážeme dohlédnout, nikde není přírodní věda v rozporu s náboženstvím, naopak v rozhodujících bodech se plně shodují. Náboženství a přírodní věda se nevylučují, jak se některí snaží namlouvat, či jak se jiní obávají, nýbrž se doplňují a vzájemně se podmiňují“ V současné době věří v Boha mimořádně velký počet přírodovědců světového

262/1
19. SET. 1974

jména a otevřeně to vyznávají F Já vím, zase budu slyšet už tolíkrát opakovaná jména: Newton, Pasteur, Marconi! Rád bych znal nějaká jména dnešních přírodovědců, abych mohl toho vejtahu Ivana trochu zpražit. F Začnu tedy těmi, kteří žili ^{ještě} v době mých studií: Sir James Jeans, objevitel t.zv. Jeansova zákona /+1946/ vynálezce Thomas Alva Edison /+1931/ Bernhard Banvick /+1947/ a Jakob von Uexküll /+1944/ průkopníci vědy o životním prostředí, téma dnes nad jiné palčivé. A v roce 1951 zemřelý Heinrich Vogt, heidelbergský astronom světové pověsti. Dále pak Max Hartmann, nestor německé biologie, Crassy Morrison, největší současný americký přírodovědec, Karl Friedrich von Weissäcker, profesor na Institutu Maxe Plancka; jeden z předních současných fysiků Pascual Jordan, prof. Viktor Frankl, který svými objevy překonal psychoanalytický nihilismus; Ernst Sauerbach vyhledávaný chirurg, Arthur Compton, nositel Nobelovy ceny za fysiku a objevitel t.zv. Comptonova efektu Robert Millikan, nositel Nobelovy ceny, který už v roce 1911 stanovil tíži elektronu /a vedle jmenovaných celá armáda současných badatelů/ nejsou mezi nimi pouzí propagandisté ale seriósni vědci/kteří vyznávají víru v Boha. Albert Einstein objevitel teorie o relativitě mluví jménem těch mužů ~~a~~ kteří zavětili svůj život vědě, kdžž říká: "Věřím v osobního Boha; nejhluší a nejušlechtilejší pocit, jehož jsme schopni je mystický zážitek, zkušenost nadpřirozeného. F Ale kdžž vzal najednou ten velký obrat v přírodní vědě? Kdyby se věrilo novinářům a oficiální propagandě, pak se nic takového neudálo, zřejmě se raději chovají jako pštrosi, když strkají hlavu do písku, před výsledky vědy, které se tak horlivě dovolávají. F První impuls k tomuto obratu daly poslední velké objevy v astronomii, které ukazují na jediný závěr: svět a vesmír mají svůj počátek - ^djenou... i když před několika miliardami let, začal existovat... no pak je logické tvrzení, že Někdo, naprostě odlišný od hmoty, musel ten počátek dát - I biologie se naučila v posledních letech ~~uctivému~~ údivu, zpokorněla. Při bádání o životě na zemi narází na tolik plánovitosti ~~a~~ objevuje tolik uchvatné moudrosti, že ji naplňuje pocit úcty vůči té vyšší inteligenci. Jakob von Uexküll, průkopník nauky o životním prostředí proto říká: „Věci a bytosti, jež mají smysl a v nichž je tolik účelnosti nemohou vzniknout z něčeho, co nemá smysl ani účelnost.“ - Ethnologie a prehistorie, která v minulém století považovala

19. SET. 1974

2643.

pračlověka za poloviční zvíře/podtrhuji to "v minulém století", kdo to zastává ještě dnes, je nejméně stolet zpátky - studentsky řečeno: stolet za opicemi./
dnes ~~otavědují obory~~ uznávají dokazuje, že pračlověk byl duševně vyspělý a od prvočátku dává jasné důkazy svého náboženského cítění. Jeden z předních prehistoriků Dr. Herbert Kühn proto tvrdí: A tak dnes máme zjištěno: Tam kde je člověk, není jen oheň a nástroje ale i Bůh". - Také psychoterapie teď znova objevuje duši člověka, její rozhodující roli v životě jednotlivce jako osobnosti a význam náboženských hodnot pro duševní vyrovnanost a zdraví člověka. Psychoterapie přivádí k úzké spolupráci znalosti lékaře s působením a mocí kněze. Potřebuje oba rovnocenné, staví je do první linie v boji o duševní zdraví člověka. Odborníci říkají otevřeně, že pro duševní vyrovnanost a integrální růst osobnosti člověka je nutným předpokladem, aby se jedinec cítil bezpečný v Bohu, jako dítě u otce. "Kde je život naplněn úzkostí, zoufalstvím nebo pocitem viny, tam je nutno člověka vést k Bohu," tvrdí prof. Büchner, známý mnichovský psychoterapeut. Podobně se vyjádřil i prof. von Gagern: "Bezbožec a atmosféra a rostoucí vnitřní odpad od Boha jsou hlavní příčinou lavinovitě se šířících duševních chorob."

Nejtragičtější je ovšem případ moderních přírodovědců, kteří svými objevy a výzkumy přispěli k rozvoji atomové vědy a k sestrojení atomové bomby. Když pak viděli svoji bezmocnost zabránit jejímu zneužití, došli na to, že současný svět se neobejdě bez náboženství, že bez víry v Boha je ohrožen ve své existenci.

A Albert Einstein vyjadřuje toto přesvědčení slovy: "Bez náboženství by lidstvo upadlo do barbarského stavu." - To si pak nepřátelé víry v Boha marně namlouvají, že bojují o lepší svět. Sami vědci, na které se stále odvolávají jim říkají jasně; kam spěje lidstvo bez Boha a bez náboženských hodnot. Albert Einstein neměl nikdy ve zvyku nařizovat a říká: Bez náboženství bez víry v Boha by lidstvo upadlo do barbarského stavu: Mladí přátelé, když se rozhlédnete po současnosti, co vám tak asi říká napovídá epidemický růst sobectví jednotlivců a vlčí formy různých národních a státních egoismů. Líbí se vám výhled, že budete žít v takovém světě?

Alabad, l'ervos de Dioz

ústav pro studium
totalitních režimů

19. října 1974

262/4

RaVat-Ceco/čtvrtok/

- Mladí přátelé, rádi bychom vám tlumočili slova Svatého Otce, která řekl v impovisovaném proslovu před svým odletem z Castelgandolfa. Ano, před odletem, nespletl jsem se, protože Pavel VI. se včera vracel do Vatikánu vrtulníkem. Obyvatelům Castel-Gandolfa řekl: Dejte svým dnům modlitbu! Najděte si čas pro Boha! - Pak nastoupil do vrtulníku italského námořnictva který po několika minutovém letu přistál ve vatikánských zahradách.
- Spisovatel Jean Guitton, člen francouzské akademie uzavřel dnes ráno práce mezinárodního kněžského kongresu, který se konal u příležitosti 300 výročí zjevení Božského srdce sv. Marii Markétě Alacoque. Kongres, jehož hlavním tématem bylo: Úcta Božského srdce v životě kněze a v současných pastoralních potřebách, se začal v Paray-le-Monial a skončil v Paříži. Jean Guitton věnoval svou závěrečnou přednášku P. Marii Matce Církve.
- V Mönchengladbachu konali němečtí katolíci svůj 84. celonárodní sjezd. Při jeho zahájení zaujal zvláště projev profesora Dr Klausse Hemmerle z Freiburgu, který zdůraznil, že současný katolík neobstojí, leč bude-li radikálně následovat Krista. Řekl: Lidi, kteří zakoušeji dnešní masovou společnost jako ghetto společenského osamění, kteří plánování a volání po výkonu jako tlak a násilí a pojmy štěstí a neštěstí jako v zásadě stejně prázdné, tyto lidí pálí otázka po smyslu života. To právě nutí křesťany osvědčit ryzí hodnoty a soustředit se na to, o čem věří, že je správnou odpovědí. To znamená pro křesťany aby se obrátili od hledání sama sebe k hledání bratra, od touhy mít k touze dávat, od pocitu naplnění k ochotě sloužit!
- A co se připravuje ve Vídni. Při vyvrcholení rakouského národního sjezdu katolíků 13. října bude použito filmu, promítání diapositívů, hudby a mluveného slova. Pomocí těchto prostředků bude provedena příprava na eucharistickou oběť. Jak přípravu tak i následující mše sv. bude přenášet v barvách rakouská televize na prvním kanálu a bude ji vysílat i rozhlas Ö 1. Režii slavnosti v městské hale a zároveň televizního filmu o ní, povede český filmový režisér Vojtěch Jasný, který je docentem na salcburské universitě. Třídílná příprava na eucharistickou oběť chce ukázat, co může člověk udělat ze stvoření, co zněho opravdu vytváří a jak je možno dosáhnout smíření v Kristu a skrze Krista a konečně Církev jako místo a znamení smíření.

- 1 ŘÍM. - Ve čtvrtek 19. září byl v Římě zahájen mezinárodní stádijní kongres u příležitosti 700tého výročí smrti církevního učitele sv. Bonaventury. Pořádají jej všechny čtyři větve rádu sv. Františka; Františkáni, Minorité, kapucíni a regulární třetí rád. Hlavní téma kongresu je: Svatá Bonaventura ve františkánské historii a v křesťanském myšlení. Sjezdu se účastní na 500 odborníků. Zahájil jej prefekt posvátné kongregace pro katolickou výchovu - kardinál Garonne.
- 2 VARŠAVA. - Polští biskupové poslali ze své 144. konference, která se konala ve Štětíně ve dnech 7.-8. září, pastýřský list katechetům, katechetkám a rodičům, v němž je vyzývají, aby vynaložili všechny síly, aby všem polským dětem bylo dáno přiměřené náboženské vyučování. Náboženské vyučování a katechisace mládeže a dětí bylo hlavním předmětem jednání. Biskupové si stěžovali, že v prázdninových táborech a koloniích bylo dětem nejrůznějším způsobem bráněno zúčastnit se nedělní mše svaté. Mimoto jednali o milostivém létě, jehož se zúčastní všechny diecéze, a liturgické reformě. Před konferencí vykonali biskupové hromadnou pouť ke hrobu svatého Vojtěcha do Hnězdna a společná třídenní duchovní cvičení.
- 1 GOA. - Rakev s tělesnými ostatky velkého misionáře Indie a Japonska sv. Františka Xaverského bude 23. listopadu přenesena z kostela Dobrého Ježíše v Goe do místní katedrály Božského srdce a tam budou světcovy ostatky vystaveny po 44 dní k uctění věřícím.
- 2 REYKJAVIK. - Na ostrově Islandu, který má 213 tisíc obyvatel, žije 1.309 katolíků, o 500 více než před desíti roky. 93 procent obyvatelstva se hlásí k luteránskému vyznání, 10. 000 k jiným protestantským náboženským skupinám.
- 1 TOLEDO /v Ohio ve Spojených státech/ - (známý) Americký rozhlasový a televizní komentátor biskup Fulton Sheen z let 1950-1960, začne začátkem října každý čtvrttek mluvit v rozhlasu [a to: opět] O dnešních problémech ve Spojených státech.
- 2 SYDNEY. - Nedávno vydali představitelé dvou hlavních křesťanských církví v Austrálii, kardinál James Freeman, a anglikánský arcibiskup Marcus Loane, společné prohlášení, v němž kritisuji návrh zákona týkající se rodiny, podle nějž by se manželství proměnilo v pouhу dočasné smlouvy. Úplně se opomíjí, že manželství je přirozenou a základní buňkou lidské společnosti. Toto je už druhý zákon representantů křesťanských církví v Austrálii. První se týkal zákona o lidských právech a některé ^{Církvi} navrhy byly parlamentem a vládou přijaty.

RaVat:CECO/pátek/

20. října 1974 263/2

MADRID. — V Escorialu u Madridu skončily porady stálé komise konference španělských biskupů, které předsedal madridský arcibiskup kardinál Enrique y Tarancón. Biskupové věnovali především pozornost nynější politicko-sociální situaci ve Španělsku. Zdůraznili, že za nynějších okolností, které vyžadují oběti ode všech, musí na sebe vzít větší břemena členové majetnějších tříd a v závěrečném prohlášení tvrdí, že přišla doba, kdy je třeba poskytnout občanům větší podíl na veřejném životě. Tak bude možno zajistit španělskému lidu rozvoj ve svobodě, spravedlnosti a míru a oddálit srážky a jakékoli násilí.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

RAVAT-CECO/galich/

20 SET. 1974

První čtení příští neděle tvoří text proroka Amose/8,4-7/. Je to jeden z oněch textů, ke kterým se pravě v dnešní době stále častěji vracíme. Oslovuje nás svým realismem a svou ryzí otevřeností. Mluví o otázce, která je stará jako svět a která se dnes rozrostla do světových rozměrů. Mluví o spravedlnosti mezi lidmi a pranýruje ty, kteří zotročují člověka. Mohlo by se na první pohled zdát, že zde horlivá a bouří společenský reformátor nebo revolucionář. Ve skutečnosti zde mluví Boží prorok a mluví ve jménu Boha. Biblické náboženství neutíká před tíhou a před naléhavostí pozemské existence. Nevyhýbá se lidským otázkám a lidské bolesti. Bohu, jemuž uvěřil izraelský člověk a k němuž se modlí i křesťan, není hostejný lidský úděl na zemi. Biblický Bůh, Bůh Abrahámov, Izákův a Jakubův tak jako Bůh Ježíše Krista stojí v dějinách a stojí při člověku. Nebe není vzdálenou snovou vidinou; žije mezi námi a s námi; vdechujeme je každým porem svého bytí. Věčnost začíná už zde na zemi. Začíná v našem srdci a v našem jednání v našich skutcích.

Lidé si často zoufali nad drsností a krutostí nejen životního údělu ale hlavně nad dravostí a tvrdostí svého vlastního srdce. Začali definovat své vztahy po způsobu dravců. Říkali si, a také zakoušeli na vlastní kůži, že člověk je člověku vlkem. Válka a vybijení člověka člověkem kdy jdou lidskými dějinami jako temné stíny smrti. Člověk si zoufal nad svým světem, nad svou potřebou svobody a pokoje. Ale Bůh si nezoufal nad člověkem.

Ústy svých proroků a světců říkal a říká dodnes své věčné „NE“ ke zlu, hříchu, smrti. Říká své „NE“ ze svého věčného „ANO“ k životu. Kdo rozšlapavá chudbu a znásilňuje slabého, kdo drancuje jeho domov a jeho duši, nemůže být přítelom Boha, i kdyby se zapříšahal a zachovával svetil svátky. Prorok Amos strhává masku této odvěké lži. Kdo se klaní bohatství, kdo se upsal svou duší kramaření, kdo kupuje a prodává chudého za cenu sandálů, ten provádí modloslužbu. Nic mu není svaté - ani Bůh ani člověk. Falšuje míry a váhy. V dnešním světě se zněmila podoba ne však podstata modlosluzby. Ale Bůh stojí stále při nás. Jeho míry a jeho váhy jsou poctivé a pravdivé, spravedlivé a věčné.

20. SET. 1974

263/4

Dřmé čtení bereme z prvního listu sv.Pavla k Tiomoteovi/2,1-8/. Apoštol pohanů vyzývá svého spolupracovníka, aby se modlil za všechny lidi, za dobré i za zlé, za slabé i za mocné, za krále, vladaře a za všechny, kteří nesou ve společnosti odpovědnost a vykonávají autoritu nad člověkem - za všechny ty, kteří jsou povoláni starat se o mír mezi lidmi a národy, "abychom - říká Pavel - mohli vést život klidný a pokojný, ~~v~~ samé zbožnosti a počestnosti". Toto je vůle Boží. Pavlova slova nás dnes mohou zneklidnit a vyprovokovat k pochybám a k protestu. Křesťané nemají zrovna dobrou zkušenost s Vladari tohoto světa, I dnes bývají povazováni za občany druhé kategorie, za nižší rasu a za vážnou překážku pevné vlády a státního zákona. Ale křesťané se modlí i za své pronásledovatele, Modlí se k Bohu, protože milují každého člověka, nezoufají si nad nikým, ani nad ~~výzvou~~ helem liské společnosti - a přejí si, aby všichni došly spásy a poznání pravdy.

V tomto křesťanském provokativním postoji tkví velký paradox a jeho zdánlivé bláznoství je ve skutečnosti jedinou světlou moudrostí. Svou modlitbou za vládnoucí autoritu dělají vlastně dvojí. Zaprvé vyznávají, že žádný člověk, žádný vladař, žádné panstvo není Bohem, kterému by se měl člověk klanět a ho vzývat o milost. Každá politická mocnost je jen službou člověku. Jakmile se prohlásí za jedinou, ~~naprosto~~ svrchnovanou, totální, ~~moc~~ činí ze sebe božstvo. Toto pokušení, staré i nové, není pomyslné. I náš svět se dnes hemží těmito božstvy. Žádají na člověku ~~bezodumírnou~~ víru a poslušnost. A křesťan říká své zásadní : "Je jediný Bůh, stejně tak jako je ~~pokud~~ jediný prostředník mezi Bohem a lidmi - Ježíš Kristus". Pozemská božstva, samozvaná a lživá, jsou žárlivá, nesnášejí ani vedle sebe ani nad sebou, ~~Boha~~. Ví, že křesťan se jim neklaní. Nemohou vznout nad jeho duší, protože je svobodná. A tato svoboda vyrůstá z Boha. - Křesťanova modlitba za vládnoucí autoritu znamená ještě druhou věc: je vyznáním naděje v rád svobody a pokoje, naděje v člověka. Křesťan je přesvědčen, že politický rád, autorita, stát a moc mohou být požehnáním pro člověka, službou míru a spravedlnosti. Modlí se, aby i Vladari došly spásy a poznání pravdy; aby překonali pokušení modloslužebné Pýchy a stali se nositeli bratrství a pokoje.

Třetí čtení - mešní evangelium vyzaté z Lákaše/16,1-13/- pokračuje v provokativní řeči. Kristus zde chválí nepoctivého správce, který neztratil hlavu ve svízelné situaci. Myslel na svou budoucnost, dovedl využít všech možností, které mu zbývaly. Jednal ve své řádu prozírávě a moudře. „Děti tohoto světa - říká Kristus - jsou totiž navzájem k sobě prozírávější než ~~světla~~^{děti}“. - Samozřejmě Kristus zde nechválí nepoctivost, ~~lest~~^{ani} chytrého správce, který musel složit účty a odejít ze svého místa. Neschvaluje ani prostředky ani cíle tohoto muže. Ukazuje jen na ~~jeho~~^{an} úsilí, na jeho hledání nové cesty, jak se zachránit, když ~~vše~~^{se} ~~muj~~ zhroutilo. Kristus chválí jeho angažovanost a moudrost. Jedině tato je příměrem a pokynem pro křesťana. Křesťanova moudrost netkví v tom, že dovede brát a shromažďovat pozemské bohatství; netkví v hromadění majetku. Tkví spíše ve štědrosti, v dávání, v množení dobra a lásky, v moudrému a tvořivému jednání, které shromažďuje poklady nestárnoucí. Křesťanova moudrost a prozírávě správcovaní se ~~jmenují~~ láska. Láska dává, rozdává, nešetří. Podle lidských měřítek jedná bláhově; ale v perspektivě Boží je jedinou moudrostí, protože svým gestem dovede proměňovat čas ve věčnost a z ~~věčí~~ země tvorí cestu k Bohu.

V Kristových slovech nacházíme dost světla, ~~abychom~~ se mohli spolehlivě orieškovat v dějinách a v pokušeních. Říká se někdy, že ~~by se~~ křesťané ~~se~~ vlastně měli štítit všeho pozemského, hmotného a časného. Kristus prý odsoudil hmotný majetek jako zlo a hřich. Zde je zásadní nepochopení evangelia. Věci jsou nevinné a čisté. Není v nich hřich. Mohou se stát našimi sestrami. Kristus odsoudil modloslužbu majetku. Odsoudil odvěkou lež, která spatřuje štěstí a spásu člověka v množení moci, pohodlí, mamonu. Tato lež se rodí v lidském srdci, které potemnělo a které ~~se~~ chce sloužit dvěma pánum. Modloslužba mamonu znásilňuje věci samy a zotročuje člověka, ponízuje jeho urozenost a svobodu. Toto pokušení mamonu - pokušení mít stále více, stále více komzumovat, drásá a zraňuje člověka i zem. Úkolem křesťana je i dnes osvobodit sebe z temného prokletí modloslužby, v množení svobody a bytí - které roste a kvete tam, kde sloužíme Bohu a Jeho lásce.

21. října 1974

264/1

RaVat:CECO/sobota/

VATIKÁN. — Svatý Otec přijal v sobotu dopoledne ve zvláštní audienci v Konsistorním sále vatikánského paláce 120 členů generální kapitoly Otců Dominikánů. Ve své latinské promluvě k nim Pavel VI. zdůraznil především význam evangelií chudoby, komunitní život a zanícené studium pravdy v těsném spojení s Apoštolskou Stolicí.

Dominikánský řád má jako hlavní účel podávat druhým prorozjímanou pravdu: contemplata tradere podle známého výroku sv. Tomáše Akvinského, řekl svatý Otec hned na začátku a citoval pak úryvek z Řádových stanov, podle nichž dominikáni mají žít apoštolským způsobem a k tomu patří společný život, zachování evangeliích rad, společná liturgická modlitba a studium.

O chudobě, svobodně zvolené a přesvědčivě žité, řekl Pavel VI. "je nutná, chceťte-li následovat Krista a být Božím lidem, kterému máte kázat evangelium, a to především chudým a pronásledovaným." Komunitní život je úzce spjat s poslušnosti a má se projevovat v účasti na eucharistii, v rozjímání Božího slova a v bratrském soužití.

Když mluvil o studiu, svatý Otec připomněl názor sv. Tomáše Akvinského, podle nějž všechny věci byly stvořeny v Božím Slově a mají jako poslední cíl hlásání pravdy, neboť pravda je posledním účelem celého vesmíru. A pak dodal: "Proto musíte pozorně sledovat hlasy kultury a dynamismu dějin, ale zároveň jako věrní synové Církve a žáci sv. Tomáše musíte pronikavě zhodnocovat a zavrhnut ony exegetické nebo teologické názory, které plynou z odvážných ale nepřesných profánních filosofií, které uvádějí v pochybnost anebo deformují objektivní význam oněch pravd, které církev autoritativně podává".

Na konec vyzval Pavel VI. syny sv. Dominika, aby pokračovali ve své tradiční lásce a poslušnosti apoštolskému Stolci.

VATIKÁN. — Svatý Otec poslal prostřednictvím kardinála státního sekretáře telegram irskému primasovi kardinálovi Convay-ovi. Vyjadřuje v něm hlubokou bolest nad zavražděním soudce Conoghana a úředníka McBirney-e, odsuzuje tragické prolévání krve a projevuje soustrast těžce postiženým rodinám.

VATIKÁN. — Ve dnech 16. až 20. září se v Římě setkala delegace Československá socialistické republiky s delegací Svaté stolice. V rozhovorech byly prodiskutovány některé základní otázky týkající se vztahů mezi Církví

a státem v Československu. Obě delegace projevily oboustrannou vůli dohodnout se o vyřešení projednávaných problémů. Za tím účelem se v době, o níž se ~~ještě~~ vzajemně dohodnou, ~~se~~ opět sejdou.

CHICAGO. — Minulou neděli u příležitosti oslav stého výročí Svatého polských katolíků v Americe byla v Chicágu sloužena mše svatá. Hlavním celebrantem byl filadelfský arcibiskup a předesda americké biskupské konference, kardinál Krol, sám polského původu. Při proslovu kardinál připomenul zásluhu svazu, v němž je dnes organizováno na 200 tisíc členů, a poukázal na to, jak Poláci v Americe dokázali dát konkrétní odpověď na Kristovu výzvu k jednotě, především uskutečňováním jeho přikázání lásky, a to jak přímou pomocí nemocným, vdovám a sirotkům, tak i hmotními podporami církve v Americe i v Polsku.

BUENOS AIRES. — Tíživou politickou a ~~sociální~~ situací v Argentině se zabývala místní katolická hierarchie. Arcibiskup z Mar del Plata ~~Msgr.~~ Eduard Pironio vyzývá znepřátelené strany, aby ustaly od podvratné činnosti a násilných činů, a společně hledaly cestu k míru.

RIO DE JANEIRO. — V arcidiecézi Brasilia z iniciativy brazílské biskupské konference se připravuje biblický týden. Účelem akce je prohloubení znalosti a rozšíření Písma svatého. Na programu týdne jsou různé soutěže a výstavy, ale též i pobožnosti a noční adorace.

PERUGIA. — V Collevalenze u Perugie se konal první misijní sjezd mládeže. Z 280 účastníků bylo 180 mladých nadšenců. 30 misionářů z různých institutů a řada diecésních kněží z misijních středisek. Jednalo se o první pokus sjednotit všechny mladé lidí, kteří se v Itálii účastní aktivně misijní činnosti.

TOLEDO v Ohio ve Spojených státech. — Americký rozhlasový a televizní komentátor biskup Fulton Sheen, známý zvláště z let 1950-1960, ačkoliv má už 79 let, začne od října každý čtvrttek opět mluvit v rozhlasu a to o dnešních problémech ve spojených státech.

ústav pro studium
totalitních režimů

k tomu, abych mohl mluvit s Bohem mezi čtyřma očima a říci mu: Nechci zůstat osamocen, vystačit sám se sebou. Přeji si být a žít především pro tebe. To je též to nejvhodnější uznání a první slovo při každém velebení Boha. I kdyby další slova chyběla, stačí to jako základ vzájemného vztahu a soužití mezi mnou a Bohem.

21 SET. 1974 264/3

Co vlastně znamenají všechny ty výzvy Písma, které nás napomínají, abychom se stále a ustavičně modlili. Mluvíme-li takto k Bohu celou svou bytostí, uznámáme tím svou osamocenosť a nemožnost úniku ven ze sebe. Musíme se dát Bohu plně do služby a musíme u něho vytrvat. Teprve pak dokážeme snést sami sebe a můžeme něco začít sami se sebou.

Dnes je totik možností úniku ven ze sebe samých, do dálky, do ulic mezi miliony kočovníků, kteří to nevydrží "uvnitř", sami se sebou, kteří již nemají domov ve vlastním nitru, protože ztratili svůj domov u Boha. A jestli je můj náhled správný, i tento únik před Bohem je určitou rozkladnou nemocí, je to jakási rakovina současného duchovního života. Tento únik ven od středu je též přirozeně různým způsobem maskován, např. horečnou činností, jakýmsi duchovním manažerstvím, anebo - a to je ze všeho nejnebezpečnější - službou lidem z Božího pověření./ve jménu Božím/.

Některí lidé tvrdí, že hodiny ztrávené v tichosti s Bohem a před Bohem, jsou promarněným časem, dokonce útekem před aktivní zodpovědnou činností a vyhýbání se přikázání budovat svět v Kristově duchu. Svět prý můžeme získat pro Krista jen tehdy, jestliže se do něho plně zapojíme a jsme ochotni pracovat na jeho vytváření.

Před lety ~~že~~ dokonce "novolána" /kompetentní/ místa tvrdila, že v dnešní církvi existují "heretické struktury". Jednou z těchto herezí, z těchto zkreslených a proto bezesporu jen částečných pravd, je tzv. hereze "aktivní činnosti" na úkor nezbytného rozjímání. ~~Vždycky~~ Ve všem a se vším se vždy můžeme - ať již právem nebo neprávem - odvolávat na Krista. Ale i v tomto směru, stejně jako v mnoha jiných, právě Kristus svou osobou a příkladem usvědčuje ze lži člověka, který se stane jakýmsi "manažerem" a vyčerpává celou svou křesťanskou existenci jen v pouhé "aktivní činnosti".

Je ~~to~~ pravda, že křesťanství nás podnášuje k činorodosti. Ale všechna práce a úsilí nic neznamená, jestliže nečerpá sílu z rozjímání. Ježíš i při každodenním styku s lidskou bídou a ubohostí trávil celé noci na modlitbách před svým Otcem. Podle některých dnešních "aktivistů"

museli bychom tedy vytknout i Kristu, že měl v noci vždy raději spát, aby byl příštího dne čilý pro další službu lidstvu.

Kromě toho Ježíš, třebaže neměl času nazbyt ve svá několikaleté veřejné činnosti, uchýlil se před jejím zahájením na 40 dní a nocí do ústraní. Byl to snad útěk anebo maření času?

Anebo, není to snad neodpustitelná lehkomyslnost, že on, Kristus, který přece věděl, že ho čeká tolik práce, věnoval svému veřejnému působení jen tři roky? Proč zůstával tak dlouho v ústraní. Proč nezačal již v 25 či ve 20 letech?

Později Kristus řekl, že "jen jedno je potřebné" a dosvědčí, že Maria, jedna z obou sester v Bethanii, která nečinně a tiše naslouchala Božímu slovu, si vybrala nejlepší podíl.

Když musí někdo proležet v tichu a o samotě celé týdny, měsíce, nebo i léta, pak zmizí hranice mezi tím, co bylo až dosud "bezpodmínečně nutné", co bylo dosažitelné jen v ustavičném shonu, ruchu a činnosti a mezi tím, co je skutečně podstatné a nutné. Postupně, krok za krokem, dospějeme k názoru, že jen jedno je důležité: žít zde před Bohem a pro Boha. Vše ostatní se utváří samo sebou, ano, bude nám to přidáno, jak stojí v evangeliu.

Není vlastně již žádný problém, kdo je více hodn politování: zda nemocný, který je odsouzen k tomuto nečinnému otevření se Bohu, anebo zdravý člověk, který od něho utíká.

Někdo by mohl namítnout, že toto vše nemá s modlitbou nic společného. A měl by pravdu, jestliže považuje modlitbu jen za něco, co zařazujeme v křesťanském denním rozvrhu mezi běžné a všeobecné záležitosti.

Zdalipak i ti, co mi napsali výše uvedené dopisy, měli toto vše na mysli, když zdůrazňovali, že člověk, který se stále /za ostatní/ modlí, je dnes potřebnější než všechno ostatní. Má takové modlení účel a smysl pro komunitu věřících, je pro ostatní, abych tak řekl, produktivní?

Zcela se otevřít a odevzdat Bohu je zároveň je zároveň i důležitou a nejlepší službou komunitě věřících. Kdo se oddá Bohu, nejen že není pro své spolubratry ztracen, ale je jim všem jakoby darován. V každém, kdo se se zcela věnuje Bohu, jakoby se komunita rozevírala směrem vzhůru. Vše, co se odehrává v hloubi duše jednoho člověka, vztahuje se i na ostatní, kteří v jeho osobě stojí před Bohem. Tak stál Ježíš před svým Otcem a my všichni jsme na tom měli účast.

Tímto plným odevzdáním se člověk dostává i blíže k Bohu a v tom spočívá i možnost přimlouvat se za ostatní a naděje na vyslyšení. Takový člověk nechce již nic pro sebe, ale skládá vše do Božích rukou. Avšak i Bůh se mu daruje a oba se stávají přátelé. "Nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám sdělil vše, co mám od svého Otce" - říká Ježíš. Celé lidstvo těhne ke svému nebeskému Otcí a cítí, že v člověku, který se modlí, má svého přímluvce a tlumočníka. Čím hloubější tedy modlící se člověk splyne s Bohem, čím důvěrněji "zdomácní" u Boha, tím více mohou též druzí očekávat od jeho přímluv.

2 Z toho plyne, že nikdy nemohu prodlévat u Boha a s Bohem dostatečně často a dlouho; musím se o to snažit i v zájmu ostatních, kteří čekají na mou modlitbu. Jestliže toto tušili oni lidé, když mi psali své dopisy, pak je jistě muselo těšit vědomí, že jsem nemocen, protože věděli, že mají někoho, kdo se /za ně/ modlí.

Bůh sám ví, jestli ještě někdy budu moci pracovat? Půjde-li to, pak veškerá práce bude jen vnější službou toho, kdo vnitřně žije z Boha. Nebudu-li již moci pracovat, nevadí. Jsem dostatečně vytížen, mám toho na práci dost a dost. Již nyní vidím, že příliv prosebníků, za něž je třeba se přimlouvat, denně vzrůstá, a že 24 hodin těžko stačí.

Kdo se modlí, není nikdy hotov. Má to nejrozsáhlejší pole působnosti.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

22. SET. 1974

RaVat-Čeco/neděle/ Život Církve očima světového tisku.

Dominikán A.M. Henry vyjádřil v pařížském denníku LE FIGARO svůj názor na "Mírovou konferenci světových náboženství", jež se nedávno konala v Lovani. Autor byl členem francouzské delegace. Nejprve si všímá výrazného rysu konference: byla zastoupena všechna náboženství a byla úzce spojena ve svých záměrech. Kdo by tvrdil, že je to přirozené, tomu autor odpovídá, že dějiny náboženských konfliktů svědčí o pravém opaku. Kolik náboženských válek zná jí minulá staletí? Kolikrát použili panovníci nebo vlády náboženství jako zástěrky nebo nástroje svých výbojů či upevnění své moci? Na této konferenci si vytyčila všechna náboženství za hlavní úkol: být svědomím světa.["] Všechna cítí svou zodpovědnost tváří v tvář současnému společenskému ~~paramat~~^{společenským} a vyjádřila přes všechny názorové rozdíly, ~~se vydělat~~^{se přispět} k jejich kladnému řešení. Na přemnozí odměnili potleskem požadavek mladého Japonce, aby všechna náboženství oficiálně odsoudila umělý potrat. V tomto bodě jsou všechna náboženství za jedno s vyjímkou několika protestantských církví. / Belgický primas kardinál Suenens zdůraznil velkou povinnost světových náboženství, usilovat o větší spravedlnost ve světě: "Nikdo nemůže chladně přihlížet, když dva ze tří obyvatel zeměkoule hladoví," - prohlásil kardinál. Civilisace, jež se s tím smířuje, není hodna svého jména. Jako odpověď na tuto kolektívní vinu vyspělých národů, musí věřící odpovědět úsilím o vybudování společnosti podle ducha evangelia. Toto úsilí nesmí zůstat u slov, řekl kardinál, musí vést k uskutečnění spravedlivého sociálního a hospodářského rádu, který plně respektuje základní lidská práva." Někteří mladí delegáti lovaňské konference navrhovali, aby byl stanoven den postu ve prospěch hladovících za stále ohrožovaný mír ve Vietnamu a za všeobecné ozbrojení - americká delegátka navrhovala - týden. Opět jedno svědectví, že mladá generace objevuje význam postu, kvůli trpícím a hladovícím bratřím.

² HENRY FESQUET referuje v pařížském denníku LE MONDE o pastorálním zasedání francouzského episkopátu. Po druhé v posledních čtyřech letech pozvala francouzská biskupská konference laiky, aby se aktivně podíleli na jejich sněmování. V roce 1970 společně probírali téma: "Počátek a růst Církve" a tentokrát zvolili za základní téma: "Osvobození člověka a spásu Ježíše v Kristu". Byly v něm zahrnutы problémy vztahů politiky a náboženství. Toto zasedání

bylo opravdu vrcholným shromážděním francouzské církve. Zúčastnilo se ho 119 biskupů, 7 řeholníků, 9 řeholnic, 38 diecézních kněží, 1 jáhen, 54 laiků, 8 teologů a 4 nekatoličtí pozorovatelé. Třídenní pařížské zasedání se konalo od 13 do 15 září. Při takových shromážděních, kde ja zastoupena celá francouzská církev není nouze o rozmanité, neříkali protichůdné názory. Tak např. jedna z 9 přípravných pracovních komisí nedokázala vypracovat společný text a předložila hned tři. Pierre Debray z „Hnutí mlčících v Církvi“ zdůraznil, že někteří katoličtí levičáci se domnívají, že téma "osvobození a spásy" je s to skoncovat s jakoukoliv autoritou Církve a dokládá to citáty z přednášek ve středisku Lacordaire v Montpellieru. Naopak Hnutí mlčících v Církvi zastává názor, že jakékoli jednostranné sociálně-politické osvobození by člověka jen zkoumolilo. Naopak zástupci Hnutí Nový život - tvrdili: Nejsou dvojí dějiny, jedny světské a druhé posvátné; je jen jedna historie. Tvoří ji dějiny člověka v jeho středu se stal Boh člověkem v Ježíši osvoboditeli." Refraity s navzájem si odporujícími důkazy tvoří svazek o více než 100 stranách. Je ale nutno vyzdvihnout, že většina delegátů se hlásila v různých odstínech ke střední linii. Koordinováním prací a protichůdných názorů byl pověřen mons. André Fauchet, biskup z Troyes, který je předsedou biskupské sociální komise. Vybral 6 hlavních bodů.: Jaké jsou různé druhy osvobození člověka? Různé názory na společnost a jejich vztah k víře a spásě. Lidské formy osvobození: víra a nevěra. Život podle víry a jeho funkce v různých formách osvobození člověka /víra kritisující a víra kritisovaná/. Originalita křesťanské spásy. A konečně: Církev jako znamení osvobození člověka v Ježíši Kristu. Mons Fauchet byl přesvědčen, že srovnání odlišných názorů je dobrá metoda, aby se mohly stanovit body, v nichž se shodujeme a kde se rozcházíme." Třídenní zasedání poskytlo velký prostor pro otevřenou výměnu názorů v pracovních skupinách. Na začátku prací si všichni kladli otázku, zda bude možno zvládnout tak složité téma a dojít k přesným závěrům, jež by pak podnítily konkrétní činnost křesťanů "báse", ~~xxxx~~ česky bychom řekli: prostých věřících živé víry, na kterých se dá stavět, s nimiž se dá počítat. Osvobození, které přinesl Ježíš Kristus, se uskuteční jenom tehdy, jestliže se konkrétně projeví v soukromé i veřejném životě a jestliže duchovní nebude odloučeno od časného. Jacques Maritain by řekl: Umět je rozlišovat, abychom z nich vytvořili jednotu - končí svůj článek Henry Fesquet.

Pařížský deník L'AURORE uvádí, že homilie, kterou pronesl štrasburský biskup mons Elchinger v tamní katedrále 14 července, se stala předmětem mnoha komentářů. ^{štrasburský biskup v říjnu} Připomněl všichni tyto zásady: Poselství evangelia Ježíše Krista je nesporně na graně chudých. Proto Církev musí bránit všechny kategorie chudých a usilovat o nové lidské vztahy, založené na úctě ke všem a na spravedlnosti a lásce. Věřící musí přispívat k přeměně světa tím, že se přičiní o změnu nespravedlivých struktur a že se nebudou podílet na různých formách utlačování a otroctví, jinak oslabí křesťanské učení o tom, že všichni jsou bratří a že Boh všechny miluje stejnou láskou. Evangelium se nedá sloučit ani s pravým ani s levým materialismem; nevede nás ani ke kapitalistické ani k socialistické ekonomii. Evangelium vyžaduje, aby se všichni podíleli na dobrech jako bratří, aniž by se člověk stal jejich otrokem. Základní postoj, který Kristus doporučuje všem, je nezávislost na hmotných statcích. Tento duch chudoby není brzdou pokroku, nýbrž je výrazem vnitřní svobody a otevřenosti. Jaký politický režim nejlépe odpovídá tomuto ideálu, o tom evangelium nehovoří. Největším omylem je pokládat třídní boj za mytický ideál pro křesťany. Boj může být důkazem vitality a ideálem, jestliže plně respektuje pravdu a osobní důstojnost, nemůže se však stát principem ^{společenského} ~~organizace~~ ^{řádu} společnosti; a tím pro mnohé třídní boj je; dělají si z něho náhražku náboženství. Křesťané se musí mít na pozoru, aby se v boji za spravedlnost nedoupouštěli nespravedlnosti. Rozhodně není podle evangelia už předem odsuzovat lidí podle jejich sociálního původu. Třídní boj vytváří uzavřený svět, který nemá nic společného s otevřeným světem evangelia a apoštolských skutků. Nechápu jak mohou někteří křesťané považovat třídní boj za poslední slovo vědy a pokroku; ^{štrasburský biskup} přes veškeru svoji obdivuhodnou píli slepují pouze několik útržků z marxistické anglysy a praxe s několika větami evangelia. Je třeba být intelektuálně poctivými. V závěru své homilie mons Elchinger řekl: I když Boží království už začalo v tomto světě, podstatným úkolem Církve je vydávat svědectví před lidmi, a to svědectví o skutečnostech a způsobu života, které přesahují tento svět. - V posledním čísle štrasburského diecénského časopisu mons. Elchinger upřesňuje, že křesťané dobré vůle a živé víry nepřipouštějí, aby se náboženská hnutí stávala odnožemi levicových, protože třídní boj je cizí jejich smýšlení. Je to bolestné - píše štrasburský biskup, že při některých příležitostech se katoličtí kněží při

22 SET. 1974

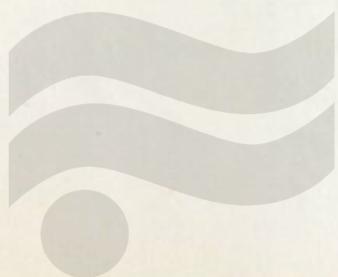
265/4

dali k programům levicových stran a spravedlňovali svůj krok větší věrností evangeliu. - - - To byl náš přehled: Život Církve očima světového tisku.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Zprávy z Vatikánu. — V neděli dopoledne svatý Otec koncelebroval se 70 americkými biskupy mši svatou v Sixtinské kapli. Biskupové se zúčastnili, za pomocí odborníků biblických věd z nejlepších učilišť evropských a amerických doplnovacího teologického kursu v severoamerické koleji v Římě. Liturgie sloužená latinsky byla doprovázena gregoriánským chorálem. Po evangeliu měl sv. Otec srdečnou homiliu: nejdříve pozdravil biskupy, kteří tu prožili dny katolicity prodchnuté křesťanskou láskou, aby tak oživili své energie ve víře, naději a lásce. — Nato připomenul, že církev je společností viditelnou, skládající se ze živých osob žijících v dnešním světě a s hierarchickou strukturou, což neuznávají mnozí křesťanští bratří od nás odloučení. — Hlavní pozornost však věnoval Pavel VI. významu autority, kterou Kristus dal svým apoštolům. Tato autorita, třeba vyžaduje církevní poslušnost, není projevem panovačnosti, nýbrž službou svěřenému stádci. Proto ji nejlépe vyjadřuje evangelní postava dobrého pastýře. — Na konec svatý Otec poslal pozdrav všem místním církvím v Americe, kleru i věřícím; poděkoval jim za jejich spolupráci s biskupy a za všechnu podopru, kterou skýtají místním církvím na celém světě. —

V poledne se v Římě vyjasnilo a tu mohli opět po dvou měsících mnozí turisté a poutníci ~~na náměstí sv. Petra~~ pozdravit sv. Otce v okně jeho pracovny v nejvyšším poschodí apoštolského paláce. Tentokrát žádal sv. Otec modlitby za zdar biskupské synody, která začne už tento týden. Poslechněte si však jeho hlas ze zvukového záznamu: XXX

"Draží synové a dcery, zveme vás dnes, abyste spojili své modlitby s nášimi za šťastný výsledek biskupské synody, která začne 27. září, už tento týden, a potrvá po celý měsíc říjen. Tu v Římě, ve vatikánském městě, blízko hrobu prvního apoštola svatého Petra se budeme modlit, projednávat důležité téma Evangelizaci v současném světě."

Nato svatý Otec vysvětluje, co je biskupská synoda. "Je to církevní zřízení, které jsme ustanovili po II. vatikánském koncilu, abychom usnadnili jednotu a spolupráci biskupů z celého světa s touto apoštolskou Stolicí, společným zkoumáním podmínek, ve kterých žije Církev, a hledali souhlasné řešení otázek týkajících se jejího poslání. Synoda není koncil — připomíná svatý Otec — ani nějaký kongres ani parlament. Synoda má svůj zvláštní ráz. Je složena ze zástupců volených různými biskupskými konferencemi, z vedoucí-

RaVat:CECO /neděle/

22. října 1974

265/2

nevyšších úřadů římské kurie, z některých představených řeholních řádů a z několika málo členů jmenovaných papežem. Dohromady má na dvě stě členů. Mimoto jsou přibráni i někteří odborníci. ~~Toto~~ shromáždění počtem, složením, kompetencí i pracovní metodou má velkou důležitost pro Boží církev a to tím více, že se bude jednat o problémy životní důležitosti jak ~~pro~~ po stránce doktrinální tak i po praktické.

V další části promluvy upozornil svatý Otec, že hlavní téma se týká aktuální přítomnosti církve v dnešním světě: šířit víru ve světě, vést lidí na cestu křesťanské spásy je hlavní cíl církve na zemi.

Proto je třeba, končil svatý Otec, aby všichni věrní synové Církve s ní žili v hlubokém duchovním spojení, zvláště v této opravdu historické chvíli pro život církve.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

23. SET. 1974

RaVat-Ceco/pondělí/

VATIKÁN: Zítra odpoledne navštíví Svatý Otec teologickou fakultu sv. Bonaventury. Setká se tam s účastníky mezinárodního teologického kongresu, který pořádají všechny větve františkánského rádu u příležitosti 700. výročí smrti sv. Bonaventury.

ŘÍM: Od 2 dneška do 4. října se koná v Římě v sídle FAO třetí zasedání přípravné komise pro světovou konferenci Spojených národů o výživě. Delegáci Svaté stolice na tomto zasedání tvoří: mons Toniolo a Biffi Dr Chullikal a Ponti, jesuita ^{P.} Henry de Farcy.

PAŘÍŽ: Zítra začne v Paříži v sídle UNESCO k m mezinárodní konference o plánování národních dokumentačních, knihovních a archivních středisek. Konference se zúčastní jako pozorovatelé Svaté stolice mons Conti a prof Ruwet.

VATIKÁN: 22. října bude zahájen prodej mincí 12. roku pontifikátu Pavla VI. ^{+ hodnoty} Sérii tvoří mince: 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, a 500 lira. Tyto příležitostné mince jsou určeny pro sběratele numismatiky a celá série bude stát 4.500 lire. Vatikánský numismatický úřad bude vyřizovat i objednávky poštou, když zájemce zaplatí předem obnos, plus poštovné 330 lir mezinárodní složenkou nebo šekem na: GOVERNATORATO DELLA CITTA DEL VATICANO-UFFICIO NUMISMATICO.

ŘÍM: Dnes zemřel po dlouhé nemoci ve věku 83 let ukrajinský arcibiskup mons. Jan Bučko, bývalý apoštolský visitátor ukrajinských věřících byzantského ritu, kteří žijí v západní Evropě. Pro svou apoštolskou horlivost byl samými Ukrajinci nazýván: Pastýř uprchlíků.

BIALYSTOK: Na 190 katechetů a katechetek se zúčastnilo diecésní konference v Bialystoku v Polsku. Mons. Dabrowski, generální sekretář polské biskupské konference je nejprve seznámil s celkovou situací Církve v Polsku a pak jednali o svých úkolech jako katechetů vychovávat jim svěřené děti k ryzí křesťanské lásce. V rámci konference byl položen i základní kámen nového kláštera Misionářek Svaté rodiny.

HILDESHEIM: Biskup Heinrich Maria Janssens z Hildesheimu, který se z povězení německé biskupské konference stará o uprchlíky a přesídlence z Východu, poukázal v rozhovoru s katolickou tiskovou kanceláří KNA, že 11.000 německých vysídlenců z Ruska, kteří za poslední tři léta přišli do země, se stále nečítí jako doma. Mons Janssens zdůraznil, že své poznatky má z ústních svě-

dectví. Jsou to obdivudně věřící a často pronikavě zbožní lidé, dotvruje ~~hindesheimský~~ biskup. Většina z nich však na Sibiři nikdy neviděla kněze někteří jen velmi zřídka. Mše sv. se mohli zúčastnit jen za mimořádně šťastných okolností, protože jim byla povolena jediná kaple s jedním knězem. Náboženskou literaturu tvořili ručně opsané výtahy z katechismů a zpěvníků. Děti těchto vysílenců slyšeli ve školách mluvit o Církvi jen s posměchem a byly nuceny se učit jen ateistickým poučkám. Náboženství je na Sibiři úplně zakázáno. Podle slov biskupa, přijetí do Církve tvořil houzový křest. Světba v kostele nebo církevní pohřeb tam neexistuje. Pobožnosti vedou laici většinou ženy, které také připravují věřící na zpověď a na sv. přijímaní. Sekularisovaný západní svět je těmto přesídlencům úplně cizí. Nechápou lhůtu stejnost křesťanů na západě a že nedovedou využít náboženské svobody.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

23 SET. 1974

266/3

S M Y S L P R O H U M O R

XIX.

Prudká a přímo ~~bi~~ologická dráždivost Haškova humoru v Dobrém vojáku Švějkovi klade značné nároky - jak říká Jaroslav Durych - na bránici čtenářů. V tom je jeho přednost, ale také jeho nebezpečí. Většina čtenářů totiž uvízne na této mělčině a spokojí se s příjemným vzrušením okrajových oblastí své fantazie. Nesnaží se pak o pochopení hlubšího, toho hlavního a prvního smyslu Švějka. Haškův humor se totiž ~~rodí~~ ^{ne}nikoli z přechodného a náhodného rozmařu jedné chvíle, ale trýská a ~~prý~~stí z jeho pohledu na svět, člověka a společnost. Můžeme si troufat říci, že Haškův Švějk má své filosofické a teologické zázemí. Hašek ve Švejkovi vykládá celou skutečnost života a smrti, času a věčnosti. Vykládá v něm to, co si ^{my} český člověk myslí o svém pobytu na zemi. Popisuje také metodu, jakou český člověk přistupuje ke své existenci a k jejím otázkám. Chceme se dnes zeptat, v čem tkví Švějkovo filosofické a teologické zázemí - jak se jmenuje jeho pravda. Nemůžeme ovšem opominout ani otázku, zda jeho metoda univerzální komičnosti je dost spolehlivá aby se stala cestou a východiskem ze lži.

Haškův Švějk se stal modelovou postavou, typem a výrazem českého člověka. Malý český člověk, zahnán do nejzašších a nejnižších poloh života, svádí zde urputnou šarvátku o svou holou, nahou a ~~přímo~~ biologickou existenci. Bojuje ústupem před přesilou organizovaného a ustanoveného světa. Přijímá její masivní ~~istotu~~, uznává její logiku a ^{ideologii} ~~moudrost~~, její nároky na pravdu a právo. Ale Švejk přijímá toto všeze svého stanoviska. Dává se úředně prohlásit za blba. A tím vlastně dokazuje, že jedině člověk zcela a dokonale omezený a hloupý se může klanět zákonům a úřadům této společnosti. Švějk je do té míry hloupý, že svou hloupostí se stává chytrým. Dovede ze své omeze-

nosti a úředně oveřené blížnosti udeřit zrcadlo svých pánů. Dosahuje tím dvojího vítězství. Zachraňuje své právo na vlastní, pohodlný, zajištěný a nerušený život, na své pivo a své lenošení. Zároveň také odhaluje směšnost, hloupost a prázdnоту svých pánů, jejich nafouklé a zoufalé naparování. Vyzrává nad nimi svým genialním trikem, že se dává úředně prohlásit na bla. Přinucuje tím všechny pozemské byrokracie ke kapitulaci před svou chytrostí. Zajišťuje si tím svou svobodu, své přežití a svůj smích. V tomto boji je zcela důsledný, houževnatý a neústupný.

Pražský spisovatel Willy Haas nazýval Švějka "Sancho Panza bez don Quijota". O Haškově knize napsal:^K

"Snad ještě nikdy nebylo s takovou děsivou ostrostí vyjádřeno tajemství pojmu lid... To mohl namalovat jen Slovan... Musil jsem při této knize stále myslet na postavu z Tolstého, na generála Kutuzova: těžkopádný, líný, opilý, tvrdokutý a hněd zas žvatlavý, nahluchlý, s pomalým, stále váhavým poznáním, s duševními pochopdy, které se pro nás zrak vůbec ani s místa nehýbají, ale s veškerou nepřehlednou silou "lidu" v tom svém obrovském, tlustém těle; a proto nakonec přirozený vítěz nad intelektuálně geniálním individuem Napoleonem, který je zatížen kletbou za to, že chtěl začít nový svět silou svého individua. Švejk je jakýsi humoristický protějšek Kutuzovův".
(J. Durych, Ejnle čipře
GO)

Tolik Willy Haas. Jaroslav Durych viděl ~~zakouzlení~~ ve Švejkově metodě zesměšnění evangelickou, starožitnou pokoru, která se stala rozechvělem spíše opatrnosti hadí než závojem holubičí prostoty. ~~Prvdočinně~~ hrde a trvale platné, i když ne zcela upřímné, ~~dozvědění~~, že jsme malým, ponižovaným, šlapaným národem ale že ~~máme~~ právě proto máme velké právo a nepřemožitelnou sílu malých, chudých a pokorných. Máme právo a sílu ukazovat na zvůli ~~a~~ bezpráví silných mocných; odhalovat jejich lež a bojovat proti všem nerovnostem a služebnostem. Durych ~~víděl~~ spatřoval dokonce ve Švejkovství jakýsi tajný titul českého národa jako nositele míru, pokoje a demokracie.

23 SET. 1974

266/5

Haas i Durých zahčtili jistě zajímavé rozměry Švějkovy postavy.

My se však chceme ptát radikálněji: má mě Švějk pravdu? Můžeme opravedlnit jeho universální humoristickou skepsi? Je lidský svět opravdu tak hluboce komický, že v něm nezůstane ani jediná hodnota, která by obsáhla před Švejkovým vše rozleptávajícím humorem?

Nechceme si nijak zjednodušit spletitý a neprůhledný problém Haškova švejkovského humoru. Řekněme si hned paradoxně toto: Švějk vyslovuje velkou pravdu svým velkým omylem. Švějkova pravda a právo krotkotkví v houzevnaté a urputné vůli k životu a k přežití. Ve Švějkovi si český člověk uvědomuje svou biologickou ohroženost, svou slabost a křehkost před nesmírnou přesilou mocných sousedů a páňů. Švejk má pravdu také v tom, že nejen tuší ale vidí za lživý, pozlátkový povrch společenské uniformy. Svět velkých a slavných institucí jako vojska, úřednického aparátu, zákonů a paragrafů, vlasteneckých ideálů, církevních představitelů, svět válečnické liturgie se jeho zdravému realistickému zraku zjevuje jako bohupustá lež a převářka, jako absolutní myštifikace nicoty. Ze svého stanoviska holého a nahého života, ze své pozice ochránce prostého přežití vyjevuje svým chováním absurdní šaškáři, napadajících se politiků, hořlivých byrokratů a mnohomluvných řečníků. Švejk strhává bezohledně, tvrdě a důsledně masku prohnilých, prázdných institucí; rozdupává společenskou mytologii a svrhává do bláta a prachu všechny modly. V jeho komize svět ukazuje svůj rub: svou ubohost, ustrašenost a zbabělost svou hloupost a lež. Svět se vsemi svými institucemi, ideály a hesly, zákony a slavnostmi nemá nic božského, vážného a slavného. Je to svět skrz nazkrz prokaný, svět absolutní lži. A navíc je to svět nekofilní plnému, svobodnému životu nepřátelský.

23 SET. 1974

266/6

2 Švějkův pohled na rub světa je pronikající a oslnějící. To je právě to, co nás na něm přitahuje a svádí, co ho činí oblíbeným a sympathetickým. Vidíme v něm svého spojence. Je to však spojenec rozkladný a nebezpečný. Jeho oslnějící pohled dovede rozpoznat lež tak radikálně, že nakonec ~~oslepne~~ pro pravdu a pro hodnoty. Je zahleděn tak silně do nízkosti, bahnitosti a prohnilosti světa panských a mocných institucí, že mu unikají vyšší a ušlechtilejší obzory života. všechno
Negativní stránka a ~~nebezpečí~~ ~~všem~~ švejkovství - říká Josef Jedlička - je v tom, že

"bezpozdílu, hlava nehlava, strhává vše do bláta, všemu se vysmívá, všechno snižuje, vším vlastně pohrdá a všechno lidské snažení ppkládá za "nadstavbu" nad jediným skutečným a pravým životním smyslem, jímž je holá existence sama o sobě a sama pro sebe".

Haškův Švejk je podobenstvím a obrazem dvoustranného a nazvájem se podmiňujícího "uváznutí v krizi". Jeho svět se radikálně dvojí, skutečnost se tu rozpadává na svět Švejkovy "pravdy" a na svět "lži". Švejkova "pravda" je však přízemní, plochá a planá. Haškův člověk věří jen v holý, biologický život, jehož ideálem je posedět u piva a pochutnat si na vepřevé se zelím. Vše ostatní je "lež". Mimo přežití u piva, jediném posvátném švejkovském úkonu, není už opravdu nic, co by stálo za námahu, za úctu a riziko. Svým strhávajícím humorem si Švejk ~~vyrobil~~ svobodu, ale je to svoboda obrácená k nízkým, nejnižší polohám lidství. Svět "lži" není nijak ohrožen Švejkovým pivem a humorem. Může dál slavit svou byrokratickou idoliatrii a, což je na celé věci ^{nej} smutné, může počítat se spoluprací všech Švejků. Tito jsou totiž vždy ochotni spolupracovat a kolaborovat. Jim stačí už jen to pivo a jediná svoboda, neškodná a ~~řík~~ hospodská svoboda: vysmívat se "lži" druhého světa, ale ~~ne~~ neohrožovat.

9'30"

24. SET. 1974

RaVat-Ceco/uterý/

Vatikán: V pátek 27.září bude vatikánský rozhlas vysílat přímým přenosem ze Sixtinské kaple koncelebrovanou mši sv., kterou Svatý Otec zahájí biskupský synod. Pontifikální mše sv. začne o 9.hodině středoevropského času. V našich krajích ji lze sledovat na krátké vlně: 9645 kHz to je: 31 m.

ŽENEVA: Ode dneška do soboty se koná v Ženevě zasedání koordinaci komise Světové organisace intelektuálního vlastnictví OMPI a mezinárodní unie na ochranu literárních a uměleckých děl. Zasedání se zúčastní ~~jako~~ ^{zástupci} Svaté stolice P. Raymond Roch a advokát Adile Roullet.

ŘÍM: Do Říma se vrátili členové papežské misse na pomoc Kypru. Během svého pobytu na Kypru navštívila misse 18 tábörů uprchlíků, které byly vytvořeny na obou stranách t.zv. "zelené linie" a projednala z kompetentními vládními činiteli i funkcionáři Červeného kříže a Červeného půlměsíce urgentní potřeby jednotlivých taborů. ^{Jmérem Svatého} Otce odevzdala misse kyperskému presidentovi Cleridesovi a tureckému pověřenci pro sociální záležitosti panu Kotakovi peněžní obnos na pomoc postiženým. Po návratu misse bylo svoláno mimořádné zasedání papežské rady COR UNUM pro zvýšení a zlepšení pomoci postiženému obyvatelstvu. Rakouský člen Caritas Internationalis P. Gyömörey byl vyslán na Kypr jako odpovědný koordinátor pomoci katolických organizací.

VATIKÁN: Za předsednictví kardinála Garrona začalo dnes ráno všechny shromáždění kongregace pro katolickou výchovu. Zúčastnilo se ho 19 kardinálů, 6 biskupů, kteří pocházejí ze 16 zemí různých kontinentů. Hlavním námětem zasedání, jež má skončit zítra večer, je studium teologie v kněžských seminářích. Kromě toho budou projednávány problémy malých seminářů, kolejí a katolických universit. V průběhu jednání budou také prověřovány návrhy kongregace týkající se liturgické formace budoucích kněží, studia sociologie v seminářích a případné strukturální změny v kněžských seminářích.

ŘÍM: Z Kahýry se vrátila do Říma delegace sekretariátu pro nekřesťany, která oplatila návštěvu Nejvyšší radě pro islamské záležitosti, jež byla hostem vatikánského sekretariátu v prosinci 1970. V pěti setkáních se obě delegace náboženskou situací mládeže v katolickém i mohamedánském světě a vlivem náboženské víry na sociální život a mír ve světě. Závěrečné komunikační zdů-

sabývaly

24. SET. 1974

zdůrazňuje, že oba organismy budou pokračovat v navázaném kontaktu a rozšířovat spolupráci na základě společné víry ve všemohoucího a milosrdného Boha a budou se radit o společných náboženských problémech. Delegace sekretariátu byla přijata egyptským ministrem zahraničí, předsedou sněmovny, předsedou vlády/a president Sadat ji přijal ve svém rodném domě v Nilské Deltě. Delegace vykonala také návštěvu u koptského patriarchy Shenoudy III.

BĚLEHRAD: Jugoslávská tajná policie vykonala prohlídku v redakci ~~KMM~~ slovinského katolického týdeníku „Družina“ a údajně zabavila velké množství podvratného materiálu. Jak uvádí státní tisková kancelář TANJUG jedná se o tiskoviny ze zahraničí, které prý byly tajně propašovány do Jugoslavie. TANJUG dále oznámil, že předseda slovinské vládní komise pro kult Rudi ČAČINOVIC varoval ostře slovinské biskupy, že musí dohlížet na to, aby Církev nepřekročovala hranice, které jí vytyčuje ústava. Zda tento policejní zákrok bude mít nějaké důsledky na další vydávání časopisu „Družina“, není dosud známo. Zákrok tajné policie proti katolickému týdeníku „Družina“ vyvolal v katolických kruzích Jugoslavie nepříznivý ohlas. Je uváděn v souvislosti s zastrašovacími akcemi proti jednotlivým osobám slovinských a chorvatských katolických vrstev a s jinými úředními sankcemi a útočnými kampaněmi stranického tisku proti katolickým časopisům. Státní úřady na př. zabavili již několik čísel chorvatského katolického časopisu GLAS KONCILA, v nichž byly kritické články o církevních poměrech v jiných východoevropských státech. Redakce byla obviněna, že prý narušuje přátelské vztahy k některým socialistickým zemím. Podobně bylo zabaveno jednacíslu časopisu zahrébského ústavu pokoncilních studií SVEĐOCENJE pro údajné útoky na socialistické zřízení. V dotyčném čísle psal slovinský teolog Križnik otevřeně o šikanování, jemuž byl vystaven během vojenské služby.

ústav pro studium
totalitních režimů

24 SET. 1974

267/3

V Japonsku i nekřesťané se chtějí sezdávat v kostele.

1 Salesiánský misionář Don Luigi Del Col, odpovědný za jednu farnost v Tokyu, známý jako překladatel Bible do moderní japonštiny, popisuje svým přátelům některé své pastorační problémy.

2 "Práce, která mne nejvíce zaměstnává jsou svatby. Téměř všechny, které se konají v našem kostele, jsou svatby nekřesťanů. Loňského roku jich zde bylo uzavřeno 190, letos jich bude více jak 200. Neměl jsem nikdy možnost mluvit o Kristu k tolika lidem, kteří ho neznají a dělám to velmi rád. To co vyžaduje čas pochopitelně není vlastní obřad, ale hodiny katechismu před uzavřením manželství. Přináší to však velkou možnost vštípit mladým dvojicím zásady křesťanského manželství. Během svatebního obřadu máme možnost mluvit ke všem zúčastněným, kteří ve většině případů poprvé zavítají do katolického chrámu. Jednoduchost a při tom slavnostní ráz obřadu zanechává v nich téměř vždy hluboké dojmy. A nejedná se vždy jen o prosté lidí. Loňského roku jsme tu na příklad měli dvě svatby vysoce postavených lidí. Jako svědkové byli dva páni ministři, v druhém případě dokonce starosta města Tokya. Kostel byl téměř plný státních funkcionářů a některé záběry přejímala i místní televise. A k těmto lidem, jsem já, ubohý venkovský synek mohl mluvit jménem Krista. Při svatební hostině jeden z ministrů /ministr financí/ opakoval slova mé promluvy a vyznal, že nikdy nebyl přítomen tak výstižnému a dojemnému obřadu. V kostele nečiníme rozdílů, obřad je pro všechny stejný. Z dopisů, které jsem od různých manželských dvojic obdržel vysvítá, že jim z obřadu přece jen něco zůstane. Děkuji a ujišťuji, že udělají vše pro to, aby uvedli v život dobré rady, které obdrželi. Knihu, kterou jim věnuji na památku, velmi vděčně přijímají a starostlivě opatrují po celý život.

1 Náboženské statistiky, vydané japonským ministerstvem výchovy, poskytují tyto údaje : 83mil. šintoistů, 81mil. budhistů. Dalších 20mil. japonců se hlásí k tak zv. "novým vyznáním", která pronikla do Japonska po druhé světové válce. Křesťané dosahují počtu asi jednoho milionu, z čehož je 347 tisíc katolíků. Budhismus a šintoismus představuje starou japonskou tradici z těchto údajů jasně vysvítá, jak počet příslušníků různých náboženských vyznání /podle statistiky 185mil./ přerůstá reálný počet japonského obyvatelstva /107mil./. Důvod je jednoduchý. Ne málo japonců náleží současně

k šintoismu a k budhismu, nebo k některým z nových náboženství ; a to vyznávají s nenuceností přímo zárážejiví.

Uzavírání manželství mezi nekřestany je pouze rodinnou záležitostí. Obřad spočívá ve vzájemné výměně poháru "saké" - alkoholického nápoje z rýže. Za přítomnosti všech rodinných příslušníků pijí snoubenci potřikrát z téhož poháru. Od tohoto okamžiku jsou pokládáni za zákonné manžele i když mají možnost se rozejít bez velkých těžkoostí do doby než se jim narodí děti. Potom se manželé odeberou na radnici k registraci manželství.

Pro budhisty neexistuje žádný zvláštní obřad pro uzavírání manželství.

Šintoisté mohou uzavírat manželství před knězem, který se ovšem omezí pouze na vyzývání bohů, aby poskytli snoubencům zdraví, štěstí a děti. Modlitba je pronášena starou řečí, které málokdo rozumí. Některé hotely dnes mají zřízeny velké sály s přilehlým malým šintoistickým chrámem. Poněvadž ne každý si může finančně dovolit uzavírat manželství v těchto lokálech, pro ušetření nákladů se dohodne vždy několik dvojic a uzavírají manželství společně. Mladí ovšem ostře kritizují tuto inscenaci, jednak pro její nevěrohodnost, ale také proto, že obřad nepředkládá žádnou ideu /návrh/ manželského života ; žádají a touží po něčem, co ~~je~~ odpovídá ~~je~~ požadavku ~~jejich~~ ^{duchovnímu} ~~duchu~~. V minulosti se Japonce mohl ucházet bez těžkosti o druhou manželku v soukromém životě a mohl též mít s ní děti. Nová generace nepřijímá tyto zvyklosti odporující vzájemné důvěře. Stává se tak, že mnozí Japonci i když nepokrtěni se chtějí sezdat v katolickém, nebo protestanském kostele před knězem, jsouce příkazem krásou křesťanské morálky, kterou církev věrohodně a pečlivě chrání.

Japonští křesťané /katolíci, protestanté i pravoslavní dohromady/ dosahují počtu něco přes milion. Prakticky, něco více jak jedno procento obyvatelstva je pokřtěno ; něco přes 10% japonského obyvatelstva zná alespoň některé křesťanské zásady a domnívá se, že by jim poselství Kristovo mohlo i něco říci. Při posledním sčítání vyšlo najevo, že dobré 3 miliony Japonců se přihlásili za křestany; to znamená, že vliv církve přerůstá komunitu pokřtěných. Sympatie ke katolické církvi se projevily především ze strany 260.tisíc mladých japonců odchovaných v církevních školách od jeslí, až po university.

Zatím co z počátku biskupové a kněží nechtěli rádi povolovat nekřestanům

sňatek v kostele, dnes naopak jsou přesvědčeni, že stojí za to poskytnout i nekřesťanům tuto možnost. A nejedná se jen o jednoduché obřady s folkloristickým doprovodem. Když některá dvojice žádá o uzavření manželství v našem kostele, kněz jí vysvětlí, že k tomu může dojít jen po náležité přípravě a to alespoň během tří, nebo čtyř setkání, při kterých kněz vysvětlí zásady křesťanského manželství. Je jasné, že tento obřad není svátostí ve smyslu kanonického práva. Neslouží se při něm mše svatá, uzavírá se však při stejně liturgii slova, které se užívá při uzavírání křesťanských manželství. Nekřesťané na rozdíl od křesťanů nepodpisují protokol. Jinak je obřad k nerozeznání od obřadu mezi našimi snoubenci, ať již jde o písně, čtení, promluvy, či modlitby. Uzavření manželství v kostele je povoleno jedině těm, kdo vyznávají, i když jen vírou nedokonalou, jediného Boha Stvořitele, Učitele a Pána veškerenstva. Ve většině případů, mladé nekřesťanské dvojice, které žádají kněze o uzavření manželství v kostele, prověrují velkou úctu ke Kristu a jeho učení /morálce/, které církev chrání. Když se narodí první dítě, novomanželé se vrací ke knězi a žádají, aby je pokřtil, nebo alespoň požehnal.

Je příznačné, že zatímco v křesťanské Evropě počet manželství uzavíraných v kostele klesá /snad ze strachu před závazkem praktikovat evangelní morálku/, v zemi budoucnosti, jakým je Japonsko, nahlíží na učení Kristovo jako na jistou základnu nové lidské společnosti.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

25. října 1974

RaVat-Ceco/středa/

Vatikán: V proslovu při první poprázdninové audienci se Svatý Otec soustředil na téma věrnosti. Pavel VI. zdůraznil, že její potřeba vyvolájí svorně obě hlediska; první, jež hledá lék na těžkosti jimiž je sužována Církev, a druhé: usilí o ty hodnoty, ke kterým Církev směruje podle svého přirozeného práva. Svatý Otec pak pokračoval: "Toto tvrzení vyvěrá z našich předešlých, kdy jsem zdůrazňovali potřebu živé víry a vnitřní síly, která z ní vyplývá. Stále se setkáváme s tím opakujícím se zjevem, že je to nedostatek věrnosti u některých, ba tolika synů Církve, co ji dnes působí bolest a naopak to co ji posiluje a naplňuje radostí, je skutečnost, že jsou jí věrni mnozí, ba velmi mnozí její synové. Toto konstatování má svůj kořen ve vztahu každého křesťana k Církvi, totiž jaká je jeho víra, jaký je jeho vztah ke Kristu, k Bohu jedinému, k Nejs Trojici, na jejíž transcendentní, nevyslovnou a nekonečnou existenci věřícího napojil sv Křest tajemným způsobem, avšak reálně a živě." Je proto nutno se vrátit k tomuto rozhodujícímu vztahu, který nás zapojuje do Církve a činí z nás bratry Krista, kteří ho následují a dále jistým způsobem nás spojuje s Božskou přirozeností. Pavel VI. pak projevil své potěšení nad plody liturgické reformy, která prohoubila pochopení svátostí křtu biřmování a eucharistie. A to právě napomohlo, aby si křesťané uvědomili, jak je nutná věrnost. Nato Svatý Otec upozornil: "Velkou chybou tolika současných křesťanů je nedůslednost a nedostatek věrnosti vůči milosti, kterou dostali při svatém křtu a potom při udílení ostatních svátostí, nedostatek věrnosti k slavným a spásonosným závazkům vůči Bohu, vůči Kristu a Jeho Církvi, které na sebe vzali když slavili tuto úmluvu, jež je základem sdílení nadpřirozeného života. A tato úmluva by neměla být nikdy zanedbána či dokonce zrazena. Jak velikou předností člověka je naopak, dokáže-li se poctivě držet víry a těch závazků, jež dávají křesťanskému životu smysl, ctnost i zásluhy." V závěru svého proslovu vyzdvíhl Svatý Otec, že praktická žítá víra se projevuje ve dvou duchovních a mravních formách, které dodávají pevnost našemu duchovnímu životu. Jsou to důvěra a neohrožená věrnost.

STRASBURG: Ode dneška do 3. října se koná ve Strasburgu druhá část XXVI. - rádného zasedání původního sboru Evropské rady. Na jejíž ^{ho} pracích se se zúčastní zvláštní delegát Svaté stolice mons. Lambertini jako stálý pozorovatel při Evropské radě a jeho zástupce mons. Justo Mullor García.

25. SET. 1974

ISTANBUL: Přes napjatou situaci, kterou vytvořil ~~š~~ v Turecku nedávný kyperský konflikt pokračují přípravy ~~na~~ jednotlivé akce Milostivého léta, a to zvláště v istanbulském apoštolském vikariátu a ve Smyrně, která je sídlem metropolity. Jednotliví biskupové vydali pastýřské listy o Milostivém létě a společně dali vytisknout příručky ~~pro Svatý rok~~ Koncile se zvláštními kajícími rity a eucharistické slavnosti, jež pak vyvrcholí ~~š~~ poutí do svatyně v EFESU.

Bagdad: V Iraku byla vytvořena Komise Milostivého léta, v níž jsou zástupci všech ritů; jejím předsedou je arménský arcibiskup z Bagdadu mons. Kasparian. Ačkoliv většina iráckého obyvatelstva jsou mohamedáni, ~~vyzváním~~ irácká televize uvedla hodinový program o Svatém roku. V jednotlivých komunitách syrského, chaldejského, arménského i latinského obřadu se pravidelně konají kající pobožnosti a bohoslužby slova se zaměřením na Milostivé léto.

Buenos Aires: V této diecézi argentinské se konají v každém děkanátě akce různého charakteru, které ale vždy vrcholí poutí do katedrály. V cordobské arcidiecézi vykonali sbírku Milostivého léta, z jejíhož výnosu bude postaven útulek pro staré a opuštěné lidi. Tak si chtějí cordobští věřící připomínat Svatý rok. Argentinská rozhlasová stanice "Canal 7" vysílala program "Svatý Otec a Milostivé léto" a dále má pravidelnou rubriku "Svatý rok".

WARŠAWA: Nedávno zemřelý přední polský spisovatel Melchior Wankowicz měl církevní pohreb. Jak uvádí waršavský denník "Slowo Powszechnne" requiem za zemřelého Wankowicze sloužil v přeplněné waršavské katedrále světicí biskup hlavního města mons. Zbigniew Kraszewski. Stranický denník Trybuna ludu přešla tento akt mlčením. Ministr kulutry Tejchma a člen státní rady Krasko se podle údají denníku "Slowo Powszechnne" nezúčastnil církevního obřadu v katedrále, ale připojili se pouze k pohřebnímu průvodu od katedrály na waršavský hřbitov Powiazki.

ústav pro studium
totalitních režimů

stále je ve středu; je to jakýsi druh války proti všem. Z toho roste drobná válka v každodenním životě; předhůzky, nenávist, nesváry, nelítostné odsuzování, násilnosti a bezpráví.

Sotva něco víme o tajemných kořenech tohoto strachu, který však přesto modeluje náš život. Jedině uvědomíme-li si svůj nejvnitřnější strach před Bohem, budeme moci jednoho dne uvědoměle žít. Přivede nás k němu klid a soustředění, takže se naučíme správně pohlížet na skutečnost a budeme moci odhadit temné brýle úzkosti, protože právě ta skresluje nás pohled na skutečnost a otravuje náš život.

18.9. Tajemné konflikty v našem nitru:

Naše jednání silně podmiňují i vnitřní konflikty, které si asi sotva uvědomujeme. Z čeho povstávají tyto ~~uvědomě~~nd konflikty, onen boj v našem nitru. Přicházíme na svět s vrozenými nevyzrálými pudy. Jsou ještě v surovém, nezpracovaném stavu. Proto se všichni vychovatelé snaží, aby již malé děti na vykli určitému pořádku, jinak by se mohly takové pudy stát nebezpečnými, až dospějí. Již od prvních měsíců života nás nás chtějí naučit způsobům a pořádku. K vnitřním konfliktům dochází tedy již od dětství. Na jedné straně se chce náš vrozený pud prosazovat a na druhé straně se nás okolí snaží zapojit do řádu ve společnosti.

Tyto vnitřní konflikty jsou dobré a nutné. Jen tak se naučíme ohledům, životu ve společnosti a zařadíme se do vyšší skutečnosti, do pravdy a lásky, do Boží skutečnosti. Vypořádáme se s těmito konflikty tím snáze, čím více vrosteme do okolí, v němž převažuje láska, protože pak se tyto pohnutky stanou výrazem lásky. Láska dodává sílu a odvahu. Musíme se ale namáhat po celý život, abychom se s těmito vnitřními konflikty vyrovnali. To se nám podaří tím lépe, čím zřetelněji si budeme takových konfliktů vědomi.

U některých lidí surové a bezohledné okolí tyto vnitřní popudy potlačí; nadří se a jednoho dne mohou náhle prudce vybuchnout jako nějaká přírodní pohroma, průtrž mračen nebo záplava. Člověk však i v těchto okamžicích zakouší, jak je takový výbuch nesmyslný; na jedné straně se mu ulehčí, na druhé ale ho to ~~niží~~ zniží. Vidí, že jeho vztek, žádostivost, panovačnost atd. v něm zůstaly. Tak roste nový pocit viny, nová úzkost z ještě ~~tvrdzích~~^{ostřejších} konfliktů.

Když se člověk se svými vnitřními konflikty nevypořádá, je nadřazený, předrážděný a toto vnitřní vysoké napětí si hledá nějaký průchod. Přijde-li např. představený do kanceláře "špatně naložen", přivede ho k výbuchu i malic-

Mezi podnětem a výbuchem není žádná rozumná souvislost. Byla to jen záminka.

Tito vnitřní napjatí a nadřazení lidé se pak stávají útočnými. Vnitřní duševní napětí se vybíjí jako blesk. Běda ubožáku, který slouží za hromosvod je to buď manžel, manželka, děti, nebo výběrčí plynu, který se právě nachomýtne, či dokonce židle, jež stojí v cestě. Chápeme proč jsme takoví? Uvědomujeme si, že proti tomu můžeme a musíme něco dělat?

Smysl ticha a klidu:

2 Nenaučíme-li se znát své vlastní nitro, bude i náš vnější život stejně nevázaný, nezkrotný a chaotický. Naše nitro se obyčejně začne ozývat v hodinách ticha. Hlásí se naše starosti, obavy, pocity viny, konflikty, vnitřní nápor, ~~naše~~ beznaděje i tajemné tužby a choutky. To všechno chce vyjít ven, protože to vězí ~~v hlubinách našeho~~ a usiluje o uvolnění. V těchto chvílicích ticha budeme mít jistě o čem přemýšlet.

Nejprve to budou jen povrchní, každodenní věci. Časem ale začne mluvit i to, co leží hlouběji. ~~Uvědomíme-li~~ ^{uvedlme-li} si pře toto ticho každý den trochu času, začnou vnitřní věci stále jasněji stoupat do našeho vědomí. Někdy se nám bude zdát, jakoby nám spadly šupiny s očí. Pochopíme leccos, čemu bychom byli dříve neporozuměli a co by nám nemohl říci žádný člověk, protože bychom mu jistě nevěřili a ani nechápali. Ale nyní je nám to jasné. Takové poznání proniká až do hloubky našeho života. Je plné jasu, na který již nebudeme moći tak lehko zapomenout. Pak již víme: to, co jsem si právě teď uvědomil, je cesta k životu a k naději. Když se tím nebudu řídit, promarním svůj život a bude to moje vina, že kus mého života přichází nazmar.

Taková hodina ticha je cestou k vnitřnímu míru a naději, Kdo věrně dodržuje takovou každodenní chvíli zamyšlení, bude moci žít ~~hlubinami svobodou~~ ^{načež jde o svobodu} ~~uvědomění~~. Hledí pravdě do tváře a "tato pravda vás učiní svobodnými". /Jan 8,33/.

(Třetí přikázání:)

Třetí přikázání poukazuje na ticho a klid vnitřního soustředění a modlitby, čili sabbatu, kdy člověk cítí touhu v hloubi svého srdce a tuší, že tímto způsobem dospěje k Bohu.

ústav pro studium
totalitních režimů

25 SET 1974

74 268 / 5

22. Základ je položen

Narodil jsem se v prostředí neustálého růstu kultury. Boží plán, týkající se tohoto světa, se uskutečňuje krok za krokem v této rodině, v této škole, v této zemi i v této církvi. Dobré dílo začíná vždy s Božím požehnáním a Jeho milostí. Nesmím zapomínat, že i teď potřebuji jeho pomoc, abych v tom díle stále pokračoval a dokončil je.

I Kor 3,6-15

Za všechno, co mám a čím jsem musím děkovat druhým a vlastně nejvíce Tobě, Bože.

Jeden zasadil, druhý zaléval, Tys ale dával vzrůst.

Takže neznamená nic ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, ale Ty, Bože, protože dáváš vzrůst.

Kdo sází a kdo zalévá, jsou si rovní a každý z nich dostane vlastní odměnu podle toho, kolik vynaložil vlastní práce. Vždyť my jsme přece tví spolupracovníci, Bože, tvé pole a tvá stavba.

Podle míry Boží milosti, kterou jsi dal apoštolům, oni, jako zkušení stavitele položili základy.

Já pak mám na tom dál stavět.

Každý však ať se dobře dívá, jak na tom dále staví.

Neboť nikdo nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen a tím základem je Ježíš Kristus, Tvůj božský Syn.

Nyní je naší věcí stavět dál na tomto základě.

Zda používám k další stavbě zlata, stříbra a drahých kamenů, nebo dříví, sena a slámy, to se jednou jasně ukáže;

jaké je dílo každého člověka vyzkouší jednou právě oheň.

Když mé, tak vybudované dílo, přetravá, dostanu svou odměnu.

Shoří-li mé dílo, budu potrestán.

Pane, dej ať mé dílo přetravá.

2'15"

RaVat-Ceco/čtvrték/

Matka Tereza na cestách.

26. SET. 1974

Návštěva Essenu musela být škrtnuta z programu. Nebyl na ni čas. ~~Bangladéš~~ je důležitější. A tak auto odbočuje do Lippstadtu na plánované setkání; že to nebude obyčejný podnik, to zaručovalo jméno - matka Tereza. V posledních letech se její jméno objevuje stále častěji na stránkách novin. Vynoří se vždy v ohniscích, kde lidé nejvíce trpí. Dostala už mnoho vyznamenání. Byla navržena pro Nobelovu cenu míru a indická vláda jí dala volnou jízdenku na železnici i na leteckých linkách. A toto setkání v Lippstadtu pořádá Klub přátel Matky Terezy. "Jedte prosím do kostela sv Josefa. Setkání tam bylo přeloženo." Upozorňuje nás pán v tmavém obleku před školou Edith Stein. Školní sál prostě nestačil. "Tedy: Jedte k Josefovi!" poznamenal pan farář se starozákonním pathosem, když vítal spolupracovníky, přátele a všechny, co se zajímali o dílo Matky Terezy. Snad je kostel nevhodnějším místem pro toto setkání, vždyť blíženská láska a kostel patří k sobě. - Před naplněným chrámem sedí matka Tereza, jak ji známe s fotografií. Vrásčitá a přesto divně krásná tvář a drobná mírně sehnutá postava staré ženy. Pohled domluv lodi je útěšný: Tolik mladých tváří, tolik kněžia sester, dva biskupové, generální vikář a pochopitelně my, novináři. Matka Tereza neříká nic nového. Znám její myšlenky. Vždyť jsem toho o ní už tolik přečetl, její interview, a co o ní řekl princ Filip, manžel anglické královny! Co ten má co dělat s matkou Terezou? V dubnu 1973 předával matce Tereze na londýnské radnici Tempeltonovu cenu, kterou založila jedna americká rodina stejného jména. Každý rok je udílena tomu kdo se nejvíce zaslouží o náboženský pokrok. Princ Filip a členové jury to neměli vůbec lehké rozhodnout mezi 2.000 osobami, jež byly navrženy. Měli jediné měřítko: Kdo tento rok nejvíce přispěl k náboženskému rozkvětu! - Nakonec ale došlo k jednoznačnému rozhodnutí. Princ Filip to vyjádřil ve své řeči na londýnské radnici: "Matka Tereza dokázala svým životem, co mohou vykonat lidé silné víry." A co tak vypráví matka Tereza svým spolupracovníkům? "Především: "Naše sestry konají to, co konal Kristus. Naše práce je pouze výrazem naší lásky ke Kristu." Jen často slýcháme podobná slova v kázáních, pastýřských listech i pastorálních přednáškách, až se v nás cosi proti nim vzpírá. Proč? Matka Tereza na to upozornila slovy Ghandiho, který říkal: "Kdyby křesťané žili svou víru plně, nikdo by se v Indii nehlásil k hinduismu."

Těmto misionářkám lásky jde o to: Milovat Krista v každém převlečení, v každé podobě. Vědí to dobře; matka Tereza jim to neúnavně opakuje: "Chudoba to není jen nedostatek chleba či šatů. Oni hladoví také proto, že je nikdo nemá rád a že se jim dává krutě najevo, jak jsou na obtížích. Proto skládají sestry této kongregace vedle slibů chudoby čistoty a poslušnosti ještě čtvrtý sloužit s láskou těm nejchudším! Jinými slovy: prokazovat lásku těm, které nemá nikdo rád. Pro takové pracuje nyní už přes 800 sester, ze všech končin světa. Kongregace má letos 182 novicek. Matka Tereza ale založila i mužskou větev své kongregace: Misionáře lásky. Těch je už přes 150. - Sestry nepůsobí jen v Indii, kde pracují v 50 městech. Matka Tereza je "doma" i v newyorském Harlemu, ve čtvrti, kam se neodváží žádný běloch sám. Vyjímkou je sestra Andrea, která tam žije. Je lékařkou. Po setkání, jeden z kolegů vyprávěl, co o ní řekl jeden z tamních černochů: "Andrea je jako monstrance, ve které je vidět Krista." Obyčejně člověk po takových slovech polkně na prázdro, ale zde znějí jako čistá voda, jako ryzí kov. To zažil člověk ve čtvrti, kde je na denním pořádku vražda, loupež, nenávist a ještě více v noci. - Mnozí se ptali matky Terezy, zda chce konat jen dobro, anebo též bojovat o změnu systému. Zdá se, že pro takové otázky nemá anténu. "Nejprve zmírněme bídu, pak dávejme těm, kteří jsme pomohli z nejhoršího, atd... " Už v pořadu B.B.C. ukázala, jak hluboké kořeny má tento problém: "Největším utrpením pro naše chudé je, že pro ně lidé nemají čas! Opuštěnost našich starých lidí! Často ani soused nezná jejich jméno a nenapadne ho přinést sklenici vody nebo dát nějakou drobnost." A já myslím - (říká matka Teresa) - že toto je dnes největší nemoc lidstva." A jak tedy pomáhat chudým? Ptá se jeden blondáček. - "Kdo jsou chudí? Zde? U nás! Vedle nás! Známe je? Žijí v naší rodině, v našem bytě, v naší komunitě! Je tu někdo, koho nikdo nemá rád, s kým nikdo nepromluví, o něhož se nikdo nestará?" Chudoba není pro matku Terezu jen hmotný nedostatek: Vždy se ptá po Kristu v různém převlečení. Přichází v zahnívajícím těle našich opuštěných a umírajících, přichází ale i v podobě bohatých, které dusí jejich majetek a mají strašně prázdné srdce. Nikdo je nemá rád. A zde přichází Ježíš ke mně, k tobě! Často, velmi často přejdeme nevšimavě kolem něho" - Je přesvědčena že jen tak lze dojít ke změně nespravedlivých podmínek. Nehází velkými hesly. Přeje si jen, abychom poznali ty, které nikdo nechce a nemá rád, protože pak je dokážeme i milovat a ta láska nás naučí jim pomáhat.

26 SET. 1974

A tu se jeden student hlásí jako ve škole: Kolik peněz potřebujete pro jedno dítě? - Pro jedno ani ne moc, ale je jich tolik... tolik... Víte ono ani nezáleží na množství peněz, aček jako na tom, dáte-li kus svého chleba." Zdá se že matku Terezu netíží starost o peníze jako jiné organizace. V celém světě vyrostly jako houby po dešti, Kluby přátel Matky Teresy. - na př. Dánové-nekatolíci posílají do Indie měsíčně za 50.000 dánských korun sušeného mléka. Dary německých dárců jdou do statisíců DM." Vy musíte ale dělat hodně propagandy! Vystřeluje kdosi ze zadních řad." Zádnou propagandu nepotřebuji! - Opravdu žádnou? Ne! A proč ne? Protože Boží dílo se musí konat jako Boží a ne lidské a také má své cesty, jak vejít ve známost u lidí. Proto si myslím, že Bůh sám dokazuje, že je to jeho dílo." - A z čeho žijete? - Fnaléhá jiný, Copak nemáte žádnou reservu pro případ nouze? Matka Teresa vtipně: " Nemáme nic a vlastníme všechno." Je to tak prosté. Člověk sedí v kostelní lavici, naslouchá a náhle cítí... Co to řekl ten černoch ^{z Harlemu} sestře Andree? Matka Tereza říká táz slova, která jsou podle našich představ už ohmataná a prázdná, a přece v jejích ústech zní přesvědčivě. Novoří o každodenním ^{sv.} přijímání a večerní adoraci, jako o hlavním zdroji síly, a já vím, že by asi nepochopila, že může existovat člověk, který by o tom pochyboval nebo že mu může něco podobného vůbec napadnout. Ríká jako první křesťané: Ježíš pod způsobou chleba a v našich chudých je týž Ježíš!" Mám silný pocit, že teď vím co je to ~~prostý~~ život, prostý život víry, je mi jasno, že to je Kristova Církev, jaká má být. - Setkání v Lippstadtském kostele sv. Josefa skončilo teple lidsky. Mně bylo do úsměvu! Unechci ze sebe dělat měřítko, ale nepřeháním: Opravdu, většinu, když ne všechny něco tak divně hřálo, tak divně dojímalо. Lovci autogramů obkloupili Matku Terezu. Každý chtěl mít aspoň malou upomínku na tento večer. Ostatní se nerozcházeli. že by vychutnávali ještě atmosféru tohoto společenství víry a blíženské lásky? Možná! Poslední autogram a matka Tereza - drobná postavička v bílém sáří s modrým lemováním osaměl před lavicemi. Střed ~~u~~ ^{koltka} k ní přichází mladá žena s Kyticí červených měsíčků. Beze slov, ale s úsměvem jí předá kytici. Ticho se dá hmatat. Matka Tereza stojí v rozpacích. Náhle se otočí k oltáři, poklekne, položí kytici červených měsíčků na stupně - před Nejsvětějšího. Od očí se jí rozbíhají paprsky dobrotivých vrásků a tvář je zalita milým úsměvem; dodá: Ne mně! Ale... Ta ukáže vyhublým prstem na svatostánek.

26 SET. 1974

RaVat-Ceco/čtvrttek/

Mladí přátelé, někteří z vás nezapomněli, že Svatý Otec má 26. září narozeniny. Letos slaví 77 let. Ostatním připomínáme, aby se připojili k díkům a modlitbám celé Církve, aby ho Pán naplnil silou Ducha svatého a milosti. - ^{27. 9.} ~~Zítra~~ bude zahájen biskupský synod, který bude projednávat nájem: Evangelisace v současném světě. Synod bude zahájen mší sv. kterou bude Svatý Otec sloužit v Sixtinské kapli. Můžete ji sledovat v přímém přenosu na krátké vlně 31 m 27. září o 9 hodině dopoledne. - Dnes dopoledne předal nový francouzský vyslanec u Svaté stolice Gerard Amanrich své pověřovací listiny Svatému Otci Pavel VI zdůraznil ve svém proslovu touhu Svaté stolice přispět k vítězstvu spravedlnosti, připět k jednotě a míru v lidských vztazích. Apoštolský stolec se rád setkává a spolupracuje ^{všemi} ~~sémi~~ zeměmi, které usilují o tento cíl tím že zajistí svým občanům důstojné duchovní i hmotné životní podmínky. Nakonec všem, kteří poslouchají naše polední vysílání připomínáme, že od 29. září bude začínat o tři čtvrtě na jednu na krátkých vlnách v pásmu 41 31 a 25 m. - Tedy nezapomeňte už příští týden ve 12,45, Večerní vysílání začíná jako vždy ve 20 hodina na obvyklých vlnách.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

27 SET. 1974

RaVat-Ceco/pátek/

VATIKÁN: Zpěvem 17 žalmu začala dnes ráno koncelebrovaná mše sv., kterou byl zahájen IV. biskupský synod. Zatímco Svatý Otec a koncelebrující kardinálové König, Landazuri Ricketts, a Zoungrana a mons Rubin sekretář synodu se blížili k oltáři, sbor a shromáždění vyznávalo víru v Boha, který je sounalo a útočištěm Církve. Tímto duchem se nese latinská homilie Pavla VI ve formě modlitby: Pane Ježíši, nejsme s to vyjádřit své myšlenky na počátku biskupského synodu jinak než ve formě modlitby. Po připomínce hlavního námětu synodu Svatý Otec podtrhl, že evangelisace má svůj pramen v Kristu. "Ty, Ježíši Kriste jsi historickou příčinou, Ty jsi hlavním a transcenčentním důvodem tohoto zázračného zjevu: apoštola. Vyvěrá z tebe, učitelu, z Tebe, Spasiteli, z Tebe, počátku a vzore, z tebe, veleknězi i oběti spásy celého lidstva. Byl svěřen vybraným učedníkům, které Tys nazval apoštoly a od apoštola dospěl k nám, biskupům s neporušenou posloupností. Tvé slovo se šíří v čase jako oheň a přichází až k nám, s veškerou svojí liblezností ale i mocí rozkazovat, vždy živé, vždy nové a vždy moderní: Jako mně poslal Otec, tak i já posílám vás. Nato Pavel VI poukázal, že příkaz evangelisovat má svůj původ v tajemství Nejsvětější Trojice, v Hlubinách božského života, a je to neúměrný úkol svěřený malým lidem ztraceným v oceánu dějin. Avšak jako P. Maria i my jsme snad byli vyvoleni právě proto, že jsme malí, aby se ukázalo naprosto jasně, že Ty působíš skrze službu našich nepatrných osob. Pak Svatý Otec soustředil svou modlitbu na jistotu a sílu biskupského svěce ní; modlil se: Jaký něžný ale pevný řetěz drží nevyléčitelnou křehkost naší lidské přirozenosti, která se stala ještě zranitelnější kvůli kriticismu který je vlastní modernímu intelektu. Ano to jsou články tohoto logického a spásonosného řetězu: Za prvé: autentičnost našeho kněžství za druhé: jeho moc: ano, je platná a účinná jeho trojí moc, učitelská, služebná a pastýřského vedení; za třetí důvěrnost, které nám kněžství nejenom umožňuje ale přímo ukládá: mít důvěrný vztah k Tobě Kriste, první a nejvěrnější mezi přáteli. Svatý Otec pak zakončil svou homiletickou modlitbu takto: Pane Ježíši, jsme připraveni hlásat tvé evangelium světu, do kterého jsi nás postavil. Pane, pros svého Otce, aby nám poslal Ducha Svatého, Ducha pravdy, síly a útěchy, který by našemu svědectví dal přesvědčivou sílu. bud s Námi Pane, abychom byli schopni přinášet světu mír a Tvou spásu.

27. SET. 1974

270/2.

V odpoledních hodinách se shromáždili synodální otcové v Nové aule, kde mons Rubin, generální sekretář synodu, narýsoval ve své relaci jakési panorama problémů, ~~území~~ současné Církve. *Svatý Otec palce pronesl zahajovací projev*.
Klatovy: V noci z 25. na 26. září zemřel v klatovské nemocnici děkan teologické fakulty papežské lateránské university mons. Dr Vladimír Boublík. Po studích v Římě se věnoval pedagogické činnosti. V roce 1967 vydal v Křesťanské akademii komentář a překlad konstituce II vatikánského koncilu Lumen gentium; kniha má titul „Boží lid.“. V roce ~~19~~ 70 vyšlo v témže vydavatelství jeho kristologické dílo: Setkání s Ježíšem.“

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

27 SET. 1974

RaVat-Ceco/pátek
RaVat-Ceco/pátek

Slyšeli jsme slovo Boží.

Výklad čtení a evangelia na 26.neděli v roce.

Zaposloucháte-li se do nářků či vzdechů většiny přátel, známých či neznámých, vystupuje do popředí jejich a často i vaše přesvědčení, že lidské štěstí je na prvním místě předpokládá, aby byl člověk bohatý a měl dost peněz; nedávno to dokazovala i anketa mezi mládeží v jedné západoceské tovráně. Není to nový světový názor. Tak smýšleli i farizeové, k nimž se Ježíš obrací v nedělním evangeliu: "Ježíš řekl farizeům: Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strojil a den co den skvěle hodoval." Náš Pán nikoho předem nevylučuje, neláme hůl ani nad svými odpůrci, farizey a mluví k nim. Neuchyluje se k výmluvě, že je to marné, nedá se znechutit jejich lhostejnosti, záštím ani výsměchem, a hlásá jim Boží pravdy, jakž jsou schopni chápout - v podobenství. Je nám možno jasněji předvést, jak si máme počinat, my kněží, i my věřící. Bohatý člověk z podobenství není nějaký vykořisťovatel, lichvář nebo podvodník takového člověka by odsoudili i farizeové. Nashromáždil bohatství jen chtivým sháněním majetku bez nejmenší stopy milosrdenství. To je kořenem jeho bláhovosti a zkázy." U vrat jeho domu lehával nějaký chudák, jménem Lazar, plný vředů, a toužil nasytit se aspoň odpadky ze stolu tohot bohéče; dokonče přibíhal psi a olizovali mu vředy. "Jméno Lazar - znamená: Tento chudý je Boží". Tím jménem dostává podobenství další hluboký význam: tvrdost, lhostejnost a krutost k chudému člověku je krutostí vůči Bohu. "Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejnepatrnejších bratří, pro mne jste udělali." říká Kristus o měřítku, které buderozhodovat při Posledním soudu. - Člověka, který si vybudoval dobré bydlo, mě jediné přání, aby mu zůstalo, aby mu je nikdo nevzal, avšak: " Ten chudák umřel a andělé ho přenesli k Abrahámovi. Zemřel i ten boháč a byl pohřben." I formulace, kterou náš Pán používá v podobenství, prozrazuje Jeho smýšlení o konkrétních situacích a lidech. Názory, rozhodnutí a skutky tohoto života mají svůj ničím neomezený dopad za prahem smrti. Chudý člověk neproklínal lidé, ani se nebouřil proti Bohu a je odměněn naplněním své touhy po štěstí bez konce. Boháč viděl svůj cíl v tom co nejvíce mít a co nejvíce užít. Podobenství lakonicky poznámenává: To jedno skončí - A co pak? Marně se takoví konejší zoufalou vyhlídkou: Pak-jen nic! Po smrti nic neexistuje! Vlastní srdce jim nevěří a usvědčuje je ze lži.

27. 5. 1974

Slova podobenství dostihují všechny, kteří prchají před pravdou, že jejich existence nekončí smrtí, že smrt je pouze odmaskováním. — "Když boháč v pekle pozdvihl oči, uviděl v dálce Abraháma a u něho i Lazara. Tu zvolal: Otče Abraháme, smíluj se na de mnou a pošli Lazara, ať omočí špičku prstu a svlaží mé rty, neboť se trápím v tomto plameni!" — Až tragicky vystupuje do popředí že prosí o trochu slitování, soucitu a milosrdenství, pro které neměl nejmenší smysl v zajetí honby za majetkem a za požitky. Abrahámova odpověď zdůrazňuje, pro materialisty a povrchní křestany nepříjemnou pravdu, že současné skutky mají nedozírný dopad za hranicemi viditelného světa a že během tohoto života lze mnoho změnit, ba všechno: ovšem k dobrému i ke zlému: " Nyní on/Lazar/ se tu raduje a ty trpíš. A k tomu ke všemu je mezi námi a vámi veliká propast, takže nikdo nemůže přijít odtud k vám, ani překročit od vás k nám." | A přece tím chtiví majetku a lidé typu: Co užiji to mám! — dělali všechno aby se vyhnuli utrpení a právě svou bláhovou volbou jdou vstříc utrpení bez konce. // Abraham mluví v množném čísle: "mezi vámi a námi" — tedy nejedná se o vyjímkou, o odstrašující případ. Kdo jsou, anebo, kdo budou ti VY z Abrahámových slov, kteří trpí po smrti bez naděje na úlevu? — A konečně úděsné potvrzení neměnnosti doasazeného stavu: "nikdo nemůže, i kdyby chtěl.. překročit od vás k nám." Chtít nebo nechtít změnit se, je v moci člověka, dokud žije. // V závěrečných slovech podobenství prosvítá bezbřehá Ježíšova touha varovat, otevřít oči, zachránit i ty, jejichž srdce je obrněno krunýřem hmotných starostí, kteří zamčeli na sedm západů lhostejnosti a spoléhají jen na vlastní rozum a smysly: " Jestliže neposlouchají Mojžíše a proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých." Duchovní slepota a nevylečitelná hluchota jako důsledek služby penězům a majetku. Ježíš vstal z mrtvých, farizeové neuvěřili. Zmrtvýchvstalý Kristus mluví ^{našim} ~~k~~současníkům a ti volí postoj farizeů. Evangelium říká jasně, jakou si zvolili perspektivu // Prorok Amos, jehož úryvek tvoří první čtení, stíhá bláhovost hmotařsky smýšlejících lidí neúprosnou výstrahou: " Běda těm, kdo si zpupně žijí na Sioně, bezstarostně na samařské hoře." Moc, které se israelští předáci, domohli za Jeroboama II (vlastními silami), je svádí k bezuzdnému životu. Neberou ohled na smlouvu s Jahvem, uchylují se k útlaku a vykořistování; aby se jim pohodlněji vládlo, vytvářejí atmosféru strachu. Pátý verš "prozpěvují za zvuku harfy" má v hebrejském originále výraz: halasné vykřikuji — je to na-

27. 5. 1974

rážka na opilé vzývání boha plodnosti; jinými slovy oslavují cizí bohy a slouží jim a ne pravému Bohu. První čtení je vlastně jediné, BĚDA proroka Amose; je přesným obrazem člověka, který si z vysoké životní úrovně udělal modlu. Tento břežek ~~předí~~ sobectví, pýchu, samolibosti, neochotu pomoci sociálně slabším a to až k bezohlednosti - " netrápí se nad Josefovou zkázou" přenesno do dnešních poměrů; je jim lhostejná zkáza vlastního lidu. Prorok Amos však posouvá vyrovnání úctě do hranic této života." Proto nyní půjdou v čele vyhnanců do zajetí, skončí jásot povalečů."

II čtení stojí v jasném protikladu; vyvažuje pozornost soustředěnou na negativní příklad boháčů, lidí zahleděných a zabořených do hmotařského způsobu života." Boží muži, usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru a lásku, trpělivost a mírnost. Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života, k němuž jsi byl povolán." - To je bohatství, které zloději nekradou a Boží nepřátelé nemohou zničit. Denním bojem o víru se člověk zmocňuje věčného života, naplnuje povolání, které Bůh vložil do jeho touhy být šťasten. V druhé části ~~varuje~~ upozorňuje apoštola Pavel před nebezpečím jakési duchovní soběstačnosti či malomyslné uzavřenosti. Všem, kteří dostali milost víry, všem, kterým byl dán při křtu Boží život, všem, kterým byl svěřen úkol hlásat a šířit evangelium, těm je uloženo: Uchovej nauku bez poskrvny a bez úhony až do té doby, kdy se objeví náš Pán Ježíš Kristus." Pouze Boží ryzí Boží slovo má moc oživit a zachránit ne, lidské přídavky a výmysly i když se oblékají do hávu pokroku. - Současné poměry, nynější stav věcí není konečným řešením. Na konci všecky věcí i dějů stojí Bůh, spravedlivý Soudce. Náš Pán Ježíš Kristus se objeví, říká apoštol Pavel celou vahou své autority. Přijde! MARANATHA!

ústav pro studium
totalitních režimů

28 SET. 1974

RaVat-Ceco/sobota/

VATIKÁN: Svatý Otec připomněl ve svém včerejším zahajovacím projevu v synodální aule teologický základ evangelisace, jež závisí na lásce Boha Otce na poslání Krista a působení Ducha Svatého. V této vznešené perspektivě mají synodální otcové studovat a prohloubit toto velmi široké, ale důležité téma a dále jaké jsou spravedlivé kulturně-společenské poměry, v nichž Církev žije. Vždyť se to palčivě týká všech pastýřů a klade otázku? Kdo jsme? Co děláme? A co máme dělat v lidské společnosti? Jak můžeme my malé stádce účinně naplnit poslání spásy, jež nám bylo svěřeno. Původ našeho poslání, terminus a quo" tvoří Ježíšova slova: "Já vás posílám!" - nyní chceme doplnit tento pojem druhým aspektem: Ke komu jsme posláni? - Nato Pavel VI hovořil o charakteristických rysech evangelisace. Za prvé: její nutnost. Evangelisovat to není ponecháno naší libovoli, je to přísná povinnost. Sv. Pavel ji definuje slovy: To je mi uloženo jako povinnost a běda, kdybych nehlásal evangelium. Za druhé její universalita - přinést evangelium všem lidem bez vyjimky. Sem patří i delikátní problém ekumenismu, kterému se třeba věnovat s obnovou láskou a otevírat se naději; ani nekřesťanská náboženství nemají být považována za rivaly neb za překážky evangelisace, ale za oblasti živého zájmu a budoucího již se rodícího přátelství. Ani vůči obrovským zeměpisným a kulturním oblastem, kde byl náboženství téměř vzat všechn životní prostor nesmí utuchat naše evangelizační úsilí. Což může mít láska evangelia hranice? Jestliže je tam hlásání evangelia něco jako čitné šílenství nebude vítané ani svědectví. Nedejme se však odradit - zdůrazňuje Pavel VI. a ochromit strachem. Připomeňme si Ježíšova slova: Potáhnu všechny lidí k sobě. - Pak se ^{Svatý Otec} ~~Pavel~~ soustředil na úkoly synodálních otců a vytýčil některé zásady: Nutnost jasně vyhranit náboženský charakter evangelisace. To ovšem neznamená že při ní lze opomíjet problémy spravedlnosti, osvobození, hospodářského rozvoje a míru ve světě. Evangelisaci a lidský pokrok nelze oddělovat ani stavět proti sobě. Evangelisace nemůže sahat k metodám, jež odporují duchu evangelia.: Jako násilí, revoluce či jakákoliv forma kolonialismu. Svatý Otec uzavřel svůj zahajovací projev výzvou k optimismu. Mějte důvěru - řekl shromážděným - vždyť pracujete pro Církev. Mějte důvěru především proto, že Kristus je s vámi, žije s vámi, používá vaší spolupráce.

28. SET. 1974

a zkušenosti, aby rozšířil ve světě hranice svého království spravedlnost, láska a míru. V dnešním dopoledním zasedání hovořil mons Sangu, biskup z Mbeya v Tanzanii o evangelisaci v Africe. Argentinský biskup z Mar del Plata mons Pironi seznámil 207 synodálních otců ze zkušenostmi jihoamerické Církve. Arcibiskup ze Cincinnati mons Bernardin hovořil o stavu apoštolátu v Sev Americe, Austrálii a Oceánii, kardinál Cordeiro z Karáčí o evangelizaci v Asii; uzavíral marseilleský arcibiskup mons Etchegaray ^{relax!} evropské situaci.

VATIKÁN: Pavel VI schválil ustavení smíšené komise koptské katolické a koptské ortodoxní církve, která je pověřena usnadňovat užší spojení mezi nimi. Rozhodnutí je vyjádřeno v dopise alexandrijskému patriarchovi katolických Koptů kardinálu Sidaroussovi.

Řím: Čechové a Moravané žijící v Římě oslavili dnes odpoledne svátek národního světce sv. Václav ve svatopeetrské bazilice u světcova oltáře. Mše sv. sloužil rektor papežské koleje Nepomucenum mons. Planner.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Bylo mnohokrát napsáno, že kníže Václav je raným květem rodícího se českého národa a prvním plodem křesťanství v srdci Evropy. Toto tvrzení nevyslovuje však celou pravdu. Můžeme též říci, že český národ je plodem a synem svatého Václava. Na úsvitu dějin české země se nesetkáváme s uceleným národem, pevně semknutým do státního útvaru. V Povltaví a v horním Polabí sídlilo v druhé polovině devátého století ale spolu patnáct slovanských kmenů. Kmen Čehů obýval střed země. Byly tu však ještě Zličané, Charvati, Lučané a jiné kmeny stejně velké nebo i mocnější než byli Čechové. Na sjednocení těchto kmenů v jediný národní celek má zásluhu hlavně český rod Přemyslovců, z něhož pocházel Bořivoj, děd Václavův. Přispěly k tomu jistě i vnější události. Bylo třeba navázat styky s křesťanskou Evropou a zapojit se do jejího společenského a politického řádu, do středověkého imperia. Na druhé straně maďarské vpády a vojenský tlak Mongolů vyzývaly slovanské kmeny sídlící na území dnešních Čech k sjednocení. Bořivojovi synové Spytihměv a Vratislav začali dílo, které plně rozvinul a upevnil Václav. Vytvořil jednotný český prostor a vstoupil do vědomí mladého národa jako "dědic české země".

Pozdější doby opředly jeho světlou postavu legendami. Není třeba se pohoršovat nad tím, že mladý, nepočetný národ promítal do Václavovy osobnosti a díla své úzkosti a naděje – že v něm hledal svého ochránce a svůj duchovní historický základ. Legenda vyslovuje hlubokou potřebu zakotvit neklidný, ohrožený dnešek, v živé a pramenité tradici. Legenda nenahrazuje dějiny; převádí je v život a žije z jejich nezkaleného jádra. Český národ žil po staletí ze svých svatováclavských kořenů; vyslovoval svou národní identitu legendou, básní, hudebou a uměním a vracel se tak ke svému pramenu, ke svému modelu, ke knížeti Václavovi. Tak se stalo, že svatý Václav stál a stojí uprostřed neklidného a často nepřehledného pohybu událostí českých zemí jako orientační bod, jako jasný maják uprostřed záludných vln a nebezpečných úskalí dějin. Z jeho trvalé přítomnosti čerpá unavený a pokořovaný lid naději na své cestě časem a na své pouti k věčnosti.

28. SET. 1974

27/4

"Září těm, kdo jsou v bídě", praví o Václavovi staroslovanská liturgie na jeho svátek.

Kníže Václav je velkou evropskou postavou. Jeho význam přesahuje hranice středoevropského prostoru. O jeho panování bylo vysloveno mnoho názorů. Různost hodnocení jeho díla nemůže však zastřít skutečnost, že Václavův politický koncept netkvěl v slabošském, ustrašeném sklonění před západními evropskými i sousedy, v pasivním přijímání jejich poručníkování. Václav se hlásil tvořivě a odvážně k řádu evropského křesťanského společenství. Rozpoznal, že zapojení mladého národa do společenství křesťanské Evropy umožní spoutat vnitřní i vnější barbarství, že se stane základem duchovní a kulturní svobody a že tak vytvoří živou, bohatou tradici pro samostatný rozvoj národa. Slovo "politika" zní čistě a ryze ve Václavově historii; kotví v mravních hodnotách, v lidskosti, v moudrosti, ve statečné starosti o svobodu a mír lidu a národa.

Kníže Václav je uctíván v křesťanském světě jako mučedník. Jeho násilná, krvavá smrt je zářivým svědectvím víry v Kristovo evangelium. Václav uvěřil evangeliu lásky, míru a spravedlnosti hlouběji a upřímněji než jeho okolí. Křesťanství ho zavazovalo i jako panovníka k ochraně práva a svobody pro všechny, proti libovůli a vášni mocných. Přikazovalo úctu k zéně, k dítěti, k chudému. Nová křesťanská víra a její mravní požadavky často postavily Václava do rozporu s pohanskými, drsnými, krutými tradicemi země. Věrnost a rozhodnutí pro křesťanské hodnoty se musí dříve platit a vykupovat. A Václav necouvl; nevolil pohodlnou, širokou cestu, neutíkal před odporem. Jeho předčasně a násilně zakončený život není porážkou křesťanských mravů a lidských ideálů. Je skutečným vítězstvím ducha. Z Václavovy mučednické krve vyrosila nová naděje a nová síla pro pozdější pokolení. Touto nadějí a silou žijí dodnes ti, kteří se ke knížeti Václavu obracejí slovy: "Nedej zahynouti nám, ani budoucím".

ústav pro studium
totalitních režimů

V životě národního společenství jsou dny, na něž nelze zapomenout.

Jsou jakoby nesmazatelně vepsány do dřeně našeho vědomí, do tváře naší krajiny, do obrysů našich měst a vesnic. Přichází naše něžné české září; prostorná rozlehlosť sklizených polí, modravý dym z bramborové náště a hravý, podzimní chladný vítr vyprávějí sobě i osamělému chodci o knížeti Václavovi. Jeno jméno a jeho osud se rozpustily jako sůl, jako minerál v našich jménech, v našich příbězích. Den 28. září se nedá zapomenout. Vrací se s tajemnou pravidelností každého roku; vrací se k nám a do nás tak jako my se vracíme k němu, k tomuto dni a k našemu světci Václavovi. Tohle není žádná laciná, přežitá romantika. Václavův osud, jeho mučednická krev, jeho meč a přílba, jeho prapory nesoucí jeho jméno, jeho socha ve středu Prahy, jeho nestárnoucí tradice se účastní našeho syrového, tvrdého života, našich dnešků a žítíků.

Není totiž náhodou, že kdykoliv se náš národ cítil ohrožen, vyslovoval svou hlubokou naději modlitbou a písni: "Nedej zahynouti nám, ni budoucím".

Malý, nepočetný národ je vlastně vždy onrožen ve svém trvání. Bývá ohrožován zvenku. Nemyslíme zde jen na četné války dávné i nedávné minulosti.

Myslíme zde na nesngadné, často tvrdé soužití. Myslíme zde na přemíru tlaku těch, kteří jsou početnější, bohatší, silnější a kterým je přetěžko chápát starosti o svobodu a o denní chleba ~~ještě~~ chápát starosti malé země.

Dnes už víme, že naše právo na život a na samostatnost, na svobodu a na budoucnost není založeno na mezi, ani na rozloze země, ani na bohatství státní pokladny. Naše dějiny, a hlavně dějiny svatováclavské myšlenky,

nám říkají, že naše existence má své kořeny v duchovní rovině, v opravdovosti našich duší a v odmaze i věrnosti k pravdě Boží. Pravda Boží,

Kristovo evangelium lásky, živá víra v živou Boží prozřetelnost jsou naším nepremožitelným štítem. I dnes budeme tiše šepkat - tak jako

naši otcové a matky - modlitbu: Nedej zahynouti nám... Budeme tak vyslovovat hlubokou a nehynoucí naději, že ani my nedáme zahynout naší svatováclavské zemi. Budeme se starat o to, aby byla věrna svým ideálům, těm ideálům, které již vložil do jejího srdce kníže Václav.

28. října 1974

274/5

Vložil je do dějin našeho národa svou vlastní krví. Tehdy před více než tisíci lety ve Staré Boleslavě zvítězila hrubá, temná a barbarská moc. Ve skutečnosti však zvítězila Václavova křesťanská odvaha. Stala se životodárným pramenem pro všechny budoucí pokolení. V tajemství tohoto vítězství kotví dnes, v dobu nových rostoucích ohrožení, naše naděje a naše odvaha.

Národní společenství roste nejen, když překonává vnější překážky ale hlavně když vítězí naš vnitřním ohrožení, nad rozkladem, který se zachycuje na jeho vlastních kořenech. Toto vnitřní ohrožení bere na sebe mnoho podob. Nazveme je jeho vlastním jménem: zhlostejnění ke svému osudu, ke své tradici a ke své budoucnosti. Tupá malichernost děsila a děsí nejvíce všechny, kteří milují naš malý národ v srdci Evropy. Děsila naše básníky jako Jana Zahradníčka, který napsal: "Berou jí všechno a nesteskne si, / berou a dávají, dávají a berou/věc jednu, však rukou kolikerou, / a ona jak moucha/ ve světnici prázdné bez pána a čeledi/narůží chabě na oken náledí/ a uniknout vlastně nepřeje si...!"/.

Bkušení zhlostejnosti a trpného přijímání toho, co přichází, doléhá i dnes na nás všechny. Jsme často unaveni; jsme i zklamáni a jako za kočeni; jsme drženi zevnitř bezvýčlenností vlastního oblézení. Jení však čas ^{na} pláče. Nepomůže nám, když budeme litovat samy sebe. Je však čas, abychom zase dolovali mazlíček stříbro a zlato v naší vlastní zemi, v našich dějinách. Je ho tak dost, je ho tam přebytek. Svatovláclavské korunovační klenoty uchovované s žárlivou láskou nejsou jen mrtvou vzpomínkou na minulost; jsou také a hlavně živým symbolem výzvou, abychom hrdě a bez strachu kleznět se oděli Václavovou vírou a abychom žárlivě střežili v sobě tento duchovní klenot. To znamená také, abychom měli každodenní odvahu k pravdě Boží, - abychom dávali více na čest, na víru, a na Krista než na hrubou sílu, aby každý z nás byl dnes a zde Václavem - aby nedal zahynouti té krásné zemi, která chce žít. "Nedej zahynouti nám, nedej zahynouti naši ze i, svatý Václave!".

29. října 1974

RaVat-Ceco/neděle/

Slovo Svatého Otce.

Přehled projevů zářijových Pavla VI.

26. září slavil Svatý Otec své 77. narozeniny (Jen tak mimo chodem: nekonaly se žádné veřejné oslavy) Náš dnešní přehled bude jakýmsi háludem díků, ale zároveň vnitřním obrazem Kristova náměstka. S otcovskou láskou a naléhavostí toho, který má povzbuzovat své bratry, říká v úvodu svého proslovu 4. září:

"Draží bratří a synové, přáli bychom si vlít do vás a do těch, k nimž doléhá ozvěna naší apoštolské promluvy, názor a přesvědčení, že toho musíme dělat víc" a to všichni, věřící, vzdálení i blízci následovníci Krista a členové pokoncillní Církve. To platí vám všem, kteří si nepřejete nic jiného než opravdovost a chote vyjít z mlhavých temnot duchovní nejistoty, kterou ve vás vytvořila moderní kultura a neblahý duch bezohledné kritiky; a zvláště vám, spolubratří v kněžské službě slova, pravdy a skutků lásky; i vám vyvolení, kteří jsou zasvětili své životy náboženství a posvátnými slyby rozbili pouta, jež by vám mohla bránit ve výlučné lásce ke Kristu; ale i vám bratří a synové, kteří žijete ve světě a chováte tajnou a bolestnou touhu přetvářit jej podle vzoru křesťanské lásky a plnosti. Vám všem předkládáme jako problém, anebo spíše jako program, že dnes toho musíme dělat víc." - Realistický pohled Pavla VI na současné problémy života víry shrnuje tato jeho další slova: "Čím větší je dnes bezbožnost a zesvětštění, čím mocnější jsou sny současné společnosti, čím větší útlak a pronásledování musí křesťané zakoušet, tím uvědomělejší, a rozhodnější musí být naše úsilí a tím více lásky musíme vynaložit, abychom se s těmito těžkostmi vyrovnali a překonali je. Nestačí být křesťanem jen podle jména, hlásit se jen naoko ke své víře, chovat se k ní pasívně, aby to mnoho nestálo. Je zapotřebí začít s novou silou být opravdovými křesťany a mít stále před očima apoštоловu výzvu: "Kdo by nás mohl odloučit od lásky, kterou má k nám Kristus? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo nuzování nebo nebezpečenství nebo zabítí?" - Při generální audienci 11. září se Svatý Otec zabýval otevřeným rozborem obtíží, kterými prochází život dnešní Církve i každého věřícího ale i novými často hrdinskými svědectvími života v Kristu a neohrozené věrnosti věřících Jeho evangeliu. V průběhu svého proslovu se Pavel VI ptá s upřímností jemu vlastní: "Může Církev překonat současné nesnáze? Odpověď

29. října 1974

je naštěstí snadné, protože ji nedává lidská opatrnost, ani se nezakládá na našich skrových silách. Odpověď dávají Kristova příslíbení: "Brány pekelné ji nepřemohou! / Já jsem s vámi! / Svět vás bude utiskovat, ale mějte důvěru, já vás sjem zvítězil nad světem. / Nebe a země pominou, ale má slova ne-pominou! / Uvědomte si jak jsou tato slova pravdivá a že je říká Bůh. Musíme je brát vážně, to znamená mít k nim důvěru, prostě jim věřit. Jasně prohlašujeme: víra je první podmínkou k překonání současných potíží: Potvrdil to i apoštol Jan slovy: "Právě toto zvítězilo nad světem, totiž naše víra." / Sotva se 18 září utiší potlesk v aula dienční hale, Svatý Otec jde přímo k věci: "Koho / jaké lidé potřebuje Církev v dnešní době? Jaké pastýře, jaké věřící a jaké ctnostné a příkladné syny? Již dříve jsme řekli jasně, že Církev potřebuje světce. Svatost je syntézou milosti a ctnosti, vnitřního bohatství a pronikavé činnosti... Církev potřebuje lidí silného charakteru!" / Světec je ale mistrovské dílo Boží milosti a svobodné lidské vůle. Pavel VI proto upozorňuje na její zneužívání. Současný člověk ovlivňovaný propagandou a reklamou, usměrňován ve svých názorech hromadnými sdělovacími prostředky, dělá mnohdy ze svobody symbol mravní uvolněnosti, bezpáteřné shovívavosti ke všemu i k zjevnému zlu. / Dnešní móda se pokouší podlomit akketické úsilí a kázeň, všechno usnadňovat a ponechat na vůli náladě, ponechat neoprávněně, že smyslný módní hedonismus je pravou tváří křesťanské radosti. Lidské ohledy morálně křiví tolik lidí, aby žili v duchu doby, aby se podřizovali řečnické demagogii, která se stará jen o vlastní prospěch a připouští tolik počinů ve veřejném mravním životě. / - Každý věřící, jenž usiluje o život v Bohu t.j. o svatost, se musí neustále potýkat s vlastními slabostmi. Evangelium nám vštěpuje Ježíšku lásku, dobrotu a mírnost jako lék proti slabosti, lhostejnosti, strachu a zbabělosti; staví nám jasně před oči nadpřirozený cíl. Je to závratný úkol, ale - jak podotýká Svatý Otec: "Kristus nejprve prohlásil: Beze mne nemůžete dělat nic", ale později vložil do úst apoštola Pavla upřímná, nebojácná a rozhodná slova: Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Zde je tajemství ducha oběti, odvahy a vytrvalosti, jichž má dnešní Církev zapotřebí. / - Nebyla to nějaká duchovní zvědavost, která vedla Pavla VI. při audienci 25. 9. opakovat otázku: Co potřebuje dnešní Církev? Jak sám dodal, církev dnes nejvíce trpí tím, že jsou jí málo věrni n

29. října 1974

někteří její synové a naopak ji nejvíce posiluje leckdy až hrdinská věrnost mnoha, ba možno říci většiny jejích synů. Svatý Otec na to upozornil slovy: "Velkou chybou tolika moderních křesťanů je právě nedůslednost, nedostatek věrnosti vůči milosti, kterou jsme získali křtem a potom ostatními svátostmi, málo věrnosti vůči slavným a spásonosným závazkům k Bohu, Kristu a Církvi, kde slavíme v nadpřirozeném společenství smlouvu s Bohem, kterou bychom neměli nikdy zanedbávat či dokonce zrazovat. A naopak, jak závratně prospívá zachovávat tyto závazky, jež dávají křesťanskému životu smysl, naplňují jejich ~~et~~ností a zásluhami. Na každého jednotlivého křesťana je opravdu možno vztahovat, co sv. Pavel vyžaduje od každého "místa správce Božích tajemství", t.j. od Kristových služebníků, aby totiž každý byl shledán věrný." V podstatě jde o požadavek mravního dosahu, jde o sílu lásky v našem vzájemném vztahu: tak jako je Bůh věrný vůči nám, musíme být věrní i my vůči Němu. Víra se v praktickém životě projevuje dvěma duchovními postoji, jež společně vytvářejí našem náboženské přesvědčení, které vyvěrá z víry: Je to důvěra a věrnost.

- - - - -
a považuje to za samozřejmé a za své štěstí, milovat lidstvo, svět právě tak jako Bůh, který přece miloval svět. Podaří se takový nedozírný plán?

To nelze tvrdit, ale kolik máme důvodů se neustále pokoušet o jeho uskutečnění. A konečně apoštola Církve nemusí mít úspěch; ~~ale~~ po nás Bůh žádá úsilí, sebeobětování, oběti a lásku. Láska je Kristovým královstvím. V těchto dnech se bratří ~~synů~~ a synové, modlete zvláště za to abychom dokázali pochopit tento úchvatný plán a abychom se uměli obětovat pro evangelium každý na svém místě a povolání, podle příkladu P. Marie.

ústav pro studium
totalitních režimů

29. SET. 1974

RaVat:ceoo/něděle/

Ve svém nedělním poledním projevu Svatý Otec vyzýval věřící shromážděné na náměstí sv. Petra, aby se modlili za nynější synod. Pavel VI. řakl: "Mezi tolika symposii a konferencemi, jimiž je protkána naše současnost a kterým přejeme plný zdar pro všeobecné dobro, zaslouží naši zvláštní pozornosti nynější biskupský synod; v jeho charakteristických rysech můžete zvláště vy, bratři ve víře spatřit odlesk obdivuhodného tajemství Církve. Na př. jeho posloupnosti. V které události má své kořeny, ne-li v té absolutně jedinečné a mimořádné, kterou nazýváme Seslání Ducha Sv.-Vzpomínáte si? Hrstka apoštolů shromážděná ve Večeřadle s první obcí věřících a se ženami a směřovaly, pak se zvedne vichr, sestoupí na ně oheň jsou naplněni prorockým nadšením; tím se stávají dynamickou skutečností slova pronesená Kristem při loučení s apoštoly: Jděte tedy a získejte za učedníky všechny národy. Dějiny Církve, je přes všechny výkyvy přímo spojena s tímto pramenem. Z tohoto pramene vyvěrá bez přerušení po dvacet století, a hle tu je živá, s jedinou starostí jít po nové cestě. Nejsou to ani dynastické zájmy nebo politické síly, které ji uchovávají a podněcují: je to pouze víra, je to vanutí Boží přítomnosti, jež ji celou naplňuje, zaároveň se zárukou a lidskou iniciativou řídících orgánů, totiž od nástupců apoštolů. Je to prostě úžasné. A co studují a co dělají tito vzdálení a současní dědicové, zástupci celé hierarchické Církve, jež se nyní shromáždili na biskupský synod, možno říci světový? Burcuje povědomí svého poslání; to znamená: Hlásat evangelium, svrchovanou povinnost, jediný zájem, úchvatný koncert jediného, bratrského, a mnohotvárného programu; nikdo je nenutí, ani neodměňuje a nemají jinou jistotu leč důvěru, že je Kristus posílá. S touto zažíhající jiskrou ve svědomí myslí všichni na nás, bratří, protože mají dar i poslání hlásat evangelium vzešené ale nesandné evangelium, jež má své ohnisko v kříži a zmrtvýchvstání Krista. Tato chvíle klade tisíce otázek. Kde jsou ti nadšení dobrovolníci ochotní podujat se tak závratného dílu, jež přesahuje lidské síly? /není-liž pravda mládeži našeho skeptického ale hrdinského století! / A kam půjdou? Všude, na všechny cesty světa. Není další šílenství? Ne! Je to úkol, jít ke každému národu, ke každému jednotlivci. Katolická Církev je všeobecná. Svět na ni čeká. Ale jak a kdy? Je stále na pochodu, protože přetéká Boží láskou

30. října 1974

Vatikán: V pondělí dopoledne přijal sv. Otec v audienci asi 200 členů řádu Kapucínů, kteří konají v Římě od minulého čtvrtka zvláštní generální kapitulu. V projevu k nim zdůraznil vysoký význam rozjímavého života, odříkavosti a evangelií chudoby, jakož i opravdovou obnovu, jež vyžaduje jednak větší věrnost původnímu duchu jejich řádu, jednak ~~ale~~ i schopnost přizpůsobovat se požadavkům současné doby a budoucnosti.

Sv. Stolice vyslala své představitele na dvě současná mezinárodní zasedání. V Paříži ji zastupuje mons. Sebastiani na 84. schůzi Správní rady fondu pro uprchlíky a problémy přelidnění v evropských zemích, kdežto ve francouzském Dijonu se mons. Leclercq a prof. Bellavoine účastní jejím jménem studijního symposia o spolupráci universit v oboru dálkového studia, pořádaného pod záštitou Evropské Rady.

Při třetím pondělním synodálním zasedání promluvilo dopoledne 6 kardinálů, 3 arcibiskupové, 7 biskupů a jeden generální řeholní představený, vesměs o činitelích, jež brzdí či podporují evangelizaci v současném světě. Podle názoru mons. Sarby, biskupa libanonských Maronitů, hlavními překážkami hlubšího náboženského života v jeho zemi jsou lhostejnost a malá znalost pravd víry, honba za blahobytom, členství v politických stranách a výlučně sociální pojímání evangelia, takže sekularizace již přerůstá v čirý sekularismus. O též tématě pojednali ve svých projevech i kolínský arcibiskup kard. Hoeffner, arcibiskup ze severoamerické Filadelfie, kard. Krol, arcibiskup z australské Canberry, mons. Cahill a světící záhřebský biskup mons. Škvorec. Někteří z nich, např. kard. Krol, však zároveň upozornili i na nový rostoucí zájem o náboženství, hlavně mezi mládeží. Alžírský kard. Duval doporučil ve své řeči větší respektování osobní, rodinné, sociální a duchovní svobody nekřesťanů a postavil se proti vulgárnímu proselytismu a úsilí o hospodářskou a politickou nadvládu. V podobném duchu mluvil i indický kard. Parecattil. Rovněž arcibiskup ^{ové} z afrického Dakaru a ze Jamaic zdůraznili nutnost upřímného dialogu s různými mimoevropskými kulturami. Dialogu s jinými křesťanskými vyznáními věnovali podstatné části svých projevů japonský kard. Taguchi, zmíněný arcibiskup Cahill a kard. Marty z Paříže. Na teologické vyjasnění pojmu evangelizace, hlavně na jeho úzkou souvislost s knihami Nového Zákony se soustředili pražský apoštolský administrátor mons. Tomášek a biskup z afrického státu Horní Volta, mons. Bayala. Generální představený Minoritů, páter Koser podtrhl apoštolsou spolupráci mezi řeholnicemi. Sv. Otec zahájil dopolední zasedání modlitbou hodinek a zakončil obět modlitbou Anděl Pána.

V pondělí odpoledne synod pokračoval zasedáním relátorů a zvláštních sekre-

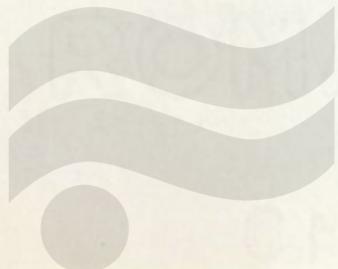
*odborník**tářů*

Madrid: 45 španělských katolických vysilaček vysílá každodenně zvláštní pořad o průběhu synodálních jednání. Vedením a koordinací této informační služby byl pověřen páter Sanchis TJ ze španělské sekce vat. rozhlasu.

Addis Abeba: Arcidiecéze habešského hlavního města začala vydávat první katolický měsíčník v domácím amharském jazyku nazvaný "Láska a mír". V této řeči v něm budou postupně ^{poprvé} vytiskeny i všechny ~~konečné~~ dokumenty, takže se všichni tamní věřící budou moci seznámit s jejich obsahem.

Milán: V neděli večer byly přeneseny ostatky sv. Ambrože z jemu zasvěcené baziliky do milánského dómu, kde budou vystaveny až do 10. listopadu, aby je tak mohli uctívat poutníci v rámci místních oslav Milostivého léta.. Průvod s ostatky přijal v milánském dómu tamní arcibiskup, kard. Colombo.

Řím: 29.září přestal platit v Itálii letní čas.Takže nyní budete moci poslouchat nedělní proslov Svatého Otce ve 12 hodin v přímém přenosu ze svatojakubského náměstí.Latinská mše sv v přímém přenosu z kaple vatikánského rozhlasu začíná v 7.30 ráno,a to jak ve všední dny tak i v neděli.Po dobu synodu vysílá vytíkánský rozhlas večer po růženci,asi v ^{hod min} 21,20 anglické francouzské a španělské krátké zprávy ze synodální auly.Dále vás upozorňujeme na změnu začátku našeho poledního vysílání.Nyní začíná ^{ve hod min} 12.45,na krátkých vlnách v pásmu 41,31,a 25 m.Začátek večerního vysílání je nezměněn (tedy) jako vždy ve 20 hod.

ústav pro studium
totalitních režimů

GILBERT KEITH CHESTERTON: Profil k stoletému výročí
jeho narození.

30. SET. 1974

1 Ptali se jednou Chestertona, jakou knihu by si přál mít, kdyby se octl sám na opuštěném ostrově. Odpověď přišla bez váhání: "Knihu s návodem k postavení člunu". Co je na této odpovědi zajímavého? Její humorná duchaplnost? Ano, i ta. Ale více překvapuje tím, že je pro danou situaci správná. Vždyť na co jiného by měl ztroskotaný člověk na osamělém ostrově myslet než na to, jak se zachránit? Po čem jiném by měl toužit? V této odpovědi je přitomen v miniaturce styl Chestertonův myšlenkový svět i literární styl. Nečekaným a často paradoxním slovem dovedl upozorňovat na nejprostší a nejzákladnější pravdy.

2 Chesterton se narodil roku 1874 v Londýně a zemřel roku 1936. Jeho spisovatelské nadání spojené s nevyčerpatelnou fantasií, se rozvinulo především v románech a literárních a filosofických esejích. Z románů jmenujeme "Muž, který se jmenoval Čtvrtý" z roku 1908. K nejvýznamějším filosofickým esejům patří "Heretici" a "ortodoxie": neuvadající hodnotu si zachovaly i životopisy svatého Františka z Assisi a svatého Tomáše Aquinského. Velkou známost a oblibu si získal Chesterton také svými jiskřivými polemikami s předními literáty své doby, mezi nimiž byl především George Bernard Shaw častým cílem jeho výpadů. A není možno pomlčet o detektivních příbězích s postavou kněze-detektiva Otce Browna, která patří ke klasickým výtvarům anglické detektivní literatury a která Chestertonovo jméno proslavila nejvíce.

1 Roku 1922 opustil Chesterton anglikánskou Církev a stal se katolíkem. V nitru byl katolíkem už dlouho. Co v katolické Církvi hledal a co v ní našel? Po své konverzi napsal: "Když se lidé ptají mne nebo kohokoliv jiného: Proč jste vstoupil do katolické Církve?, první podstatná třebaže z části neúplná odpověď zní: 'Abych se zbavil svých hřichů.' Ano, protože neexistuje žádné jiné náboženství, které tvrdí, že opravdu osvobodí člověka od hřichů.' Ale kromě toho, co víra a křest dávají všem - odpuštění hřichů a věčný život - našel Chesterton v Církvi něco, co odpovídalo jeho nejhļubšímu osobnímu přesvědčení a co ve svých knihách neúnavně opakoval: našel v Církvi přítelkyni a ochránkyni rozumu. "Vím, že mnoho lidí vytýká Církvi, že ponízuje rozum - napsal - ale ve skutečnosti je tomu právě naopak. Jedině Církev dává na světě rozumu jeho opravdovou vznešenou hodnotu. Jen Církev, a nikdo jiný na zemi tvrdí, že dokonce Bůh je vázán rozumem".

Proto neváhal přirovnat všechny moderní ctitele rozumu - všechny ty, kteří ve jménu rozumu chrnovali nad vírou a nad Církví nos - neváhal je

30. SET. 1974

273/4

přirovnat svým humorně paradoxním postřehem k blázinci. Blázen není totiž ten, kdo ztratil rozum, ale ten, kdo ztratil všechno ostatní mimo rozum, tak to říká v knize Ortodoxie.

2 Kdybychom se měli pokusit vyjádřit ~~vystihnout~~ základní inspiraci Chestertonova díla, mohli bychom ji vystihnout takto: Chesterton byl hluboce a živě a výbušně přesvědčen, že pravda je lákavá a dobrodružná, kdežto omyl že je nudný a nezajímavý: že dobro je nesmírně zajímavější než зло v jakémkoliv podobě. V tom kořenil jeho optimismus, z toho přesvědčení hájil katolickou víru. V románu "Muž, který se jmenoval Čtvrtý" to vyslovil v rozhovoru mezi dvěma protikladnými typy. Lucian Gregory, básník anarchista zastává názor, že umění a anarchie patří dohromady. Odpovídá mu Gabriel Syme, který se definuje jako "básník rádu a zákona". *Muž* stojí za to poslechnout si ten rozhovor, tuto malou perlu chestertonovského stylu.

1 "Gregory začal s brilantní výmluvností: "Umělec a anarchista? Mezi těmi není vůbec žádný rozdíl! Oba termíny se mohou jednoduše zaměnit. Kdo vrhá bombu, je umělec, protože dává přednost velkému okamžiku před celým prostředním životem. Umělec pohrdá všemi vládami, ruší všechny konvence. Umělec se opíjí jen nepořádkem. Kdyby tomu tak nebylo, byla by nejpoetičtější věcí na světě podzemní dráha".

2 "Ano, je" prohlásil pan Syme.

1 "Jaká hloupství! zvolal Gregory. Proč jsou tedy zaměstnanci v podzemní dráze pořád tak smutni a unaveni? Řeknu vám to. Protože vědí, kam že vlak jede, kam má jet. Protože vědí, že po stanici Sloane Square následuje stanice Victoria a nic jiného než stanice Victoria. Ah, jak by jásali a jak by jim zářili ~~na~~ oči, kdyby následující stanice byla proti všemu očekávání Baker Street"!

2 "Nepoetický jste vy" odpověděl básník Syme. Je-li pravda, co říkáte o těch zaměstnancích podzemní dráhy, znamená to, že jsou prozaičtí jako vaše poesie. Víte, co je mimořádní, zázračné? Trefit do cíle. Chybít se cíle, to je obyčejné a normální. Chaos je hloupý a nudný, protože v chaosu by vlastky mohly jezdit kdoví kam, do Baker Street jako do Bagdadu. Ale člověk je čaroděj a řekne "stanice Victoria" a ejhle! Je to přesně stanice Victoria. ~~Nepochybně~~ Ujišťuji vás, že pokaždé, když vjede vlak do stanice, ~~na~~ mám pocit, že člověk si proklestil cestu válečným obležením a že vyhrál bitvu nad charosem".

1 Jinde, ve své autobiografii píše Chesterton: "Je snadno být bláznem, je snadno být heretikem; je vždy snadnější být modernistou a snobem. Je jedno-

30. SET. 1974

273/5

duché upadnout: je nekonečný počet míst, kde je možno zakopnout, ale je jen jedno, o něž se můžeme opřít".

2 Největší popularitu si získal Chesterton svými detektivními příběhy, jehichž hrdinou je Otec Brown, katolický kněz. Postava Otce Browna, malého zavalitého kněze v sutaně s nerozlučným deštníkem obohatila detektivní literaturu o nový typ. Nová je tam postava nejen svým vnějškem, který působí dojemně naivně a někdy až komicky, ale především způsobem, jak řeší spletí a neprůhledné situace a jak odhaluje zločince. Conan Doyle stvořil Sherlocka Holmesa. Tento detektiv pracuje s neúprosnou logikou, ~~způsobem~~ podepřenou pronikavým pozorovacím nadáním a vědeckými znalostmi. Pater Brown odhaluje zločince darem jasnozřivosti, pronikavou a přitom soucitnou znalostí slabostí a zvráceností lidského srdce. "Odkud to všechno víte?" ptá se muž, usvědčený z vraždy svého bratra. "Jste snad čábel?" A Otec Brown odpovídá "Jsem člověk a mám proto všechny čábly v srdci". A jinde odpovídá na podobnou otázku: "Nemyslil jste nikdy na to, že muž, ~~který~~ k jehož povolání patří poslouchat hříchy jiných lidí, zlo v člověku trochu asi zná?" Právě proto, že je kněz, zná pater Brown tajemství lidského srdce lépe než ostatní lidé. Je zajímavé, že postavu tohoto kněze-detektiva stvořil Chesterton v letech, kdy byl ještě protestantem. První sbírka detektivních příběhů, nazvaná "Moudrost Otce Browna" vyšla roku 1914, osm let před Chestertonovou konversí. Postava otce Browna odpovídá plně Chestertonovu myšlení a cítění: působí revolučně právě svou nerevolučností, překvapuje a zaráží právě svou všedností a prostotou. Ale je také zjělesněním všeho toho v co Chesterton věřil a co cítil. "Můj nejsilnější a nejvzrušující pocit byl vždy tento: že život je zároveň drahocenný a záhadný", napsal. Všechno o čem jsem přesvědčen, je obsaženo v hádance, která mě zaujala už jako chlapce. Hádanka ~~se ptá~~: "Co řekla první žába?" a odpověď zní: "Pane Bože, děkuji ti, že tak pěkně skáče". Tady je v kostce všechno, co říkám já. Bůh udělal žábu, žába skáče a ~~že~~ má z toho radost. A radost - dodává Chesterton - je nejúžasnějším tajemstvím křesťana.

ústav pro studium
totalitních režimů